
Speciale

Christian Skills in the 21st Century

Eva Vetschera Kløve - 2. januar 2020

Forord

Dette kandidatspeciale omkring kristne kompetencer i det 21. århundrede, er skrevet af Eva Vetschera Kløve med hjælp til empiri fra præster og teologer, konfirmander og post-konfirmander i efteråret 2019.

Kandidatspecialet er blevet til på baggrund af en interesse omkring begrebet 21st Century Skills, og om man kan antage, at samme begreb kan defineres i Den Danske Folkekirke.

Denne opgave vil munde ud i et forslag af ideer til en digital platform til Den Danske Folkekirke.

Jeg vil gerne takke de præster, der i en travl tid, tog sig tid til at skrive deres erindringer. Derudover vil jeg yderligere takke præster, teologer, konfirmander og post-konfirmander, for deres lyst til at dele deres erfaringer og viden. Uden dem, kunne jeg ikke have skrevet denne opgave.

Abstract

In my thesis, I have chosen to verify the presupposition that there is a declining knowledge about Christianity in the Danish population in general. To achieve said verification, I have interviewed clergy and theologians. Subsequently, I have narrowed the scope of said presupposition to solely comprise a lack of knowledge of and prejudices against these five subjects:

- The New Testament and Jesus
- What Christianity entails
- Hymns
- The Church and going to church
- Respect for the sanctity of the church building and cemetery.

In order to investigate how it is possible to motivate and promote an interest in the church, I have interviewed the most recent year's as well as previous years' confirmands (*konfirmanter*) with a view to initiate a process for generating ideas and suggestions for a digital platform for the Church of Denmark.

Resume

I mit kandidatspeciale har jeg valgt at undersøge en formodning omkring en faldende viden om kristendom hos den danske befolkning generelt. Til det har jeg adspurgt præster og teologer, og kunne efterfølgende afgrænse den formodning til helt konkret at omhandle manglende viden og fordomme overfor disse fem punkter:

- Det Nye Testamente og Jesus
- Hvad kristendommen indebærer
- Salmer
- Kirken og kirkegang
- Respekt for det hellige rum

For at undersøge, hvordan man kan blive motiveret til at interessere sig for kirken, har jeg interviewet både nuværende og tidligere konfirmander, med den hensigt, at igangsætte en idé generering af forslag til en digital platform for Folkekirken.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Abstract	3
Resume.....	3
Indholdsfortegnelse	4
Læsevejledning	7
Kapitel 1: Introduktion.....	8
Indledning.....	8
<i>Traditionstab i Den Danske Folkekirke</i>	<i>9</i>
<i>21st Century Skills</i>	<i>9</i>
<i>En samfundskompetence.....</i>	<i>9</i>
<i>Pluralisme- og patchwork-religiositet.....</i>	<i>10</i>
Dåbsoplæring i Den Danske Folkekirke.....	11
<i>Hvad er dåbsoplæring</i>	<i>11</i>
<i>Dåbsoplæring gennem tiden</i>	<i>11</i>
<i>Konfirmation og konfirmationsforberedelse</i>	<i>11</i>
Kristendomskundskab i folkeskolen.....	12
<i>Folkeskolens formålsparagraf.....</i>	<i>13</i>
Motivation for denne opgave.....	16
Problemformulering	16
Begrebsafklaring.....	17
Kapitel 2: Litteraturstudie og relaterede produkter.	17
Det 21. århundredes kompetencer (21st Century Skills).....	17
<i>Begyndelsen på 21st Century Skills</i>	<i>18</i>
<i>21st Century Skills gennem tiden</i>	<i>18</i>
<i>Det 21. århundredes kompetencer</i>	<i>19</i>
<i>Nøglekompetencer.....</i>	<i>20</i>
<i>Anvendelsen af 21st Century Skills</i>	<i>22</i>
Digital og innovativ dåbsoplæring.....	23

<i>Digital formidling i Den Danske Folkekirke</i>	23
Sammenligning med andre trossamfund	25
Kapitel 5: Teori	30
Motivationsteori	31
<i>Indre motivation</i>	31
<i>Ydre motivation</i>	32
Learning activity design.....	34
Kapitel 4: Videnskabsteori	36
En hermeneutisk tilgang	36
Kapitel 5: Metodologi	38
Fremgangsmetode.....	39
Dataindsamling	41
<i>Memory-work</i>	41
<i>Problemtræ</i>	44
<i>Gruppeinterview</i>	45
Kapitel 6: Analyse	47
Analyse del 1 - Memory-work	47
<i>Præstadie - indledende overvejelser</i>	47
<i>Stadie 1 - Indsamling</i>	48
<i>Stadie 2 - Analyse</i>	49
<i>Stadie 3 - Revurdering af materialet</i>	63
<i>Konklusion på memory-work</i>	64
Analyse del 2 - Problemtræ	65
<i>Analyse af problemtræ</i>	65
<i>Opsamling på problemtræs analysen</i>	71
<i>Konklusion på problemtræs analysen</i>	71
Analyse del 3 - Interview	72
Opsamling på ideer til en digital platform til Den Danske Folkekirke.....	76
<i>21st Century Skills</i>	76
<i>Learning activity</i>	77
Kapitel 7: Diskussion	79

<i>Den personliggjorte tro.....</i>	<i>79</i>
<i>Kirken i det pluralistiske samfund</i>	<i>80</i>
<i>Kirkens krop</i>	<i>80</i>
<i>Konfirmandforberedelsen ud af skoletiden</i>	<i>81</i>
<i>Barnets ret til religion.....</i>	<i>83</i>
Kapitel 8: Kritisk refleksion.....	84
<i>Et komplekst studie</i>	<i>84</i>
<i>Folkeskole vs. Folkekirke</i>	<i>85</i>
<i>Folkekirken</i>	<i>85</i>
<i>Det Gamle Testamente vs. Det Nye Testamente.....</i>	<i>86</i>
<i>Kritik af brugen af memory-work</i>	<i>86</i>
Kapitel 9: Konklusion	88
Kapitel 10: Litteraturliste.....	89
Kapitel 11: Bilag.....	95
Bilag 1.....	95
Bilag 2.....	101
Bilag 3.....	109
Bilag 4.....	110
Bilag 5.....	111
Bilag 6.....	112
Bilag 7.....	114
Bilag 8.....	117

Læsevejledning

Kapitel 1 - Introduktion og indledning:

I dette første kapitel giver jeg et groft rids af opgaven, og samtidig introducerer jeg forskellige problematikker. Disse vil jeg senere i opgaven dykke ned i.

Kapitel 2 - Litteraturstudie og relaterede produkter:

I dette kapitel ser jeg nærmere på begrebet 21st Century Skills, og jeg undersøger hvad Folkekirken, samt et udpluk af andre trossamfund benytter sig af, når emnet falder på digital formidling.

Kapitel 3 - Teori:

I tredje kapitel fremlægger jeg den teori som jeg benytter af af i analysen. Valget er faldet på motivationsteori samt teori omkring et design af en læringsaktivitet.

Kapitel 4 - Videnskabsteori:

I dette fjerde kapitel afdækker jeg den hermeneutiske tilgang, som jeg har brugt i denne opgave.

Kapitel 5 - Metode:

I det femte kapitel redegør jeg for de valgte metode; memory-work, problemtræ og gruppeinterview, der er blevet brugt til denne opgave.

Kapitel 6 - Analyse:

I sjette kapitel analyserer jeg mig frem til det 21. århundredes kompetencer i Den Danske Folkekirke, og kommer med forslag til en digital platform til kirken.

Kapitel 7 - Diskussion:

I det syvende kapitel vil jeg komme omkring nogle mere diskutabile emner omkring kirken og samfundet i dag.

Kapitel 8 - Kritisk Refleksion:

I dette kapitel vil jeg afslutningsvis reflektere kritisk over opgaven.

Kapitel 1: Introduktion

Dette speciale tager afsæt i det 21. Århundredes kompetencer, og min opgave har været, at forsøge at afspejle begrebet gennem kristendommens briller. Det 21. Århundredes kompetencer, eller 21st Century Skills, er et begreb, som tidligere blev koblet til USA, og efteruddannelse af fabriksmedarbejdere, for sidenhen, at have fundet vej til den danske folkeskole, og nu vil jeg atter bevæge begrebet, denne gang i retning af Den Danske Folkekirke. Min opgave har været et forsøg på at afdække det, man kan kalde en kompetence i Folkekirken i det 21. Århundrede, vel at mærke, en kompetence, der fordrer et ekstra fokus på, at blive integreret i dette århundrede.

I opgavens tilblivelse, har det fordret undersøgelser på forandringen af kristendom i folkeskolen, og den afspejling dette giver i Den Danske Folkekirke.

Empirien til denne opgave er forsøgt indsamlet gennem den ikke så kendte metode memory-work, hvor præster er blevet adspurgt om minder og erindringer, men pga. for lidt respons, er der suppleret yderligere med en workshop kaldet "problemtræ", hvor præster og teologer deltog, samt gruppeinterviews med konfirmander og post-konfirmander.

På trods af udfordringer omkring at få indsamlet den førstantaget fornødne empiri, munder hele undersøgelsen ud i ideer til et forslag på, hvad en digital formidlingsplatform for Den Danske Folkekirke kan indeholde.

Indledning

Det virker rystende, når man møder unge mennesker, der knap nok kan deres Fadervor. Hvad der for årtier siden var en selvfølge at kunne, når man talte om religionsudøvelse, står vi idag med et traditions tab, som bliver større og større.

På samme tid har Den Danske Folkekirkes fornyelse aldrig før været mere mangfoldig i dens måder, hvorpå den forsøger at ramme ind i det moderne menneskes hverdag.

Disse nye spændende tiltag som kirkerne udvikler og arrangerer prøver på mange måder at udfylde de "huller", der forekommer i kontakten mellem kirken og dens menighed. i fastholdelse af alle livsaldre i menigheden.

Traditionstab i Den Danske Folkekirke

I Den Danske Folkekirke kan man tale om, at der er sket et traditionstab i forhold til den kristne kulturarv. Sådan udtrykker Kirsten Felter (2004) de udfordringer det postmoderne samfund har medført. Kendskabet til Folkekirkens tro og praksisformer er faldet, og det er tankevækkende, at der må begyndes fra scratch, når kirken overtager de unge fra skolen, når konfirmationsforberedelsen begynder. Jo mindre de unge ved, jo mere tid skal der bruges på det helt basale som f.eks. at lære Fadervor og Trosbekendelsen og sågar også salmer. Men andre ord går meget af undervisningen med at opbygge et "fundament" hos de unge. Men hvordan er det kommet så vidt?

21st Century Skills

I folkeskolen har man i mange år talt om begrebet 21st Century Skills, et begreb der på dansk bliver omtalt som det 21. århundredes kompetencer, og omhandler seks kompetencer, der lægges særligt vægt på, at få integreret, så eleverne er rustede til at klare sig i det 21. århundrede.

Hermed opstod ideen til, hvordan man kan tale om 21st Century Skills i et kristent perspektiv, da Folkekirken også oplever udfordringer grundet det traditionstab den kristne kulturarv har lidt i det postmoderne samfund.

En samfundskompetence

Kristendommen bør ikke glemmes, når man taler om det 21. århundredes kompetencer, da den har været grundlæggende for vores samfund og i den dagligdag, der omgiver os (Mortensen, 2005). I tidligere tider, sås kristendommen som den eneste sande religion, men sådan er det langt fra idag, og de fordomsfulde billeder af andre religioner, som kirken tidligere har givet kan ikke længere opretholdes (ibid).

Ser vi på, hvor grundlæggende kristendommen er, og altid har været i den danske kultur, samt hvordan danskere identificerer sig som danske, giver teolog Viggo Mortensen (2005) et billede på. Han understreger, at vil man forstå Danmark i det 21. århundrede, er det grundlæggende at forstå kristendommen, der er dybt indvævet i den danske kultur. Her kommer han med et eksempel på det danske pas. Da Danmark skulle indføre et nyt pas, gik spørgsmålet på, hvilket symbol, der karakteriserede Danmark bedst. Valget faldt på "Danmarks dåbsattest"; den store Jellingsten, som Harald Blåtand rejste, dels for at ære sin far, men også for at fortælle, at det var ham, der havde gjort danerne kristne, at han og hans folk havde skiftet tro (ibid). Man brugte altså den danske nationalitet til at udtrykke det stærkeste symbol i kristendommen, nemlig den korsfæstede Kristus.

Pluralisme- og patchwork-religiøsitet

Pga den størrelse som kristendommen har, og den store rolle kristendommen har spillet i historien, er det dén religion i Danmark, der udfordres mest af den udvikling der sker hen imod pluralismen (Mortensen, 2005). Hermed menes, at vi har bevæget os fra en mono-kultur til en multi-kultur og ind i det pluralistiske samfund (ibid). Den mono-kultur, der tidligere sikrede kendskabet til kirken, er afløst af individuelle forventninger til kirkens ydelser. Dvs., at der på en og samme tid forefindes en åbenhed, men også en fremmedhed over for kirken. Denne tendens beskrives af religionssociologer som symptomer på, at religion privatiseres og personliggøres. Dette sker i en form, hvor det enkelte menneske stykker aspekter fra forskellige religioner sammen, så troen giver mening for det enkeltes menneskes livssituation. Dette fænomen kalder Kirsten Felzer (2004) for en patchwork-religiøsitet.

Gennem denne opgave vil jeg komme omkring de ovenstående problematikker, for således at kaste lys over det jeg har valgt at kalde denne opgave: "Christian Skills in the 21st Century".

Jeg vil starte med at afklare, hvad der siges om dåbsoplæring i Den Danske Folkekirke, og se nærmere på den overordnede rolle som kristendommen har spillet i folkeskolen, for at danne et grundlag for min videre forskning.

Dåbsoplæring i Den Danske Folkekirke

Jeg har kort valgt at se nærmere på begrebet dåbsoplæring, i håb om, at kunne forstå nogle af de principper, der ligger til grund for kirkens undervisning.

Hvad er dåbsoplæring

Dåbsoplæring i Den Danske Folkekirke er helt konkret oplæring i - og formidling af kristendom, som favner kirkens mange ansigter lige fra arbejdet med dåben før, under og efter, babysalmesang, minikonfirmander, klubarbejde, konfirmander, unge, og kristendom til voksne (Roskilde Stift, s.d.).

Dåbsoplæring gennem tiden

Dåbsoplæring udspringer helt tilbage fra oldkirken omkring det 3. århundrede (Andersen, 2017). Dengang var det kun voksne, vel at mærke kun de lovlydige, der kunne blive døbt, og forinden skulle man igennem en treårig lang oplæring kaldet katekumenat (ibid). Dette ændrede sig op igennem det 4. Århundrede, hvor dåb af børn i de kristne menigheder blev mere udbredt, da dåben blev set som et sakramente af stor betydning for frelsen. Fokus blev hermed ændret fra at have levet en kristen livsførelse før dåben, til at den kristne livsførelse først kom efter man var blevet døbt, som ledte til konfirmationen. Allerede dengang indebar det, at blive konfirmeret, at kunne sit Fadervor og Trosbekendelsen (ibid).

I dag er dåbsritualet langt fra så omfattende, som det var i oldkirken. Når et barn døbes forpligter barnets faddere sig til at oplære barnet i den kristne tro (ibid).

Konfirmation og konfirmationsforberedelse

Slutteligt vil jeg se nærmere på de gældende bestemmelser, der foreligger omkring dåbsoplæringen i Folkekirken omkring konfirmation og forberedelse hertil.

I følgende: "Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation" (Kirkeministeriet, 2014), under kapitel 1 - Almene bestemmelser, lyder § 1.:

“Både børnekonfirmandundervisningen og konfirmationsforberedelsen bygger på dåben og er led i folkekirkens dåbsoplæring.”

Og endvidere beskrives formålet for dåbsoplæringen i **stk. 2.**:

“Formålet er at medvirke til at gøre børnene og de unge fortrolige med den kristne tros elementære indhold og folkekirkens gudstjeneste samt lære dem, hvad det vil sige at leve i en kristen tro og som en del af det kristne fællesskab.”

Den sidste paragraf for dåbsoplæring jeg ønsker at se nærmere på, er i **§ 10.**, hvor der nævnes, hvilket klassetrin konfirmationsundervisningen finder sted på:

Konfirmationsforberedelsen foregår på folkeskolens syvende eller ottende klassetrin.

Dette leder os videre til at se nærmere på faget kristendomskundskab i folkeskolen.

Kristendomskundskab i folkeskolen

Uden kirke, ingen skole. Helt tilbage til reformationen i 1500-tallet så man skolen som en kirkelig opdragelsesanstalt, hvis vigtigste opgave var at lære eleverne De ti bud, Fadervor, trosbekendelsen og Luthers Katekismus (Andersen, 2018).

“Jeg blev meget overrasket over, hvor stor en rolle kristendommen spillede, i grundskolen på alle områder [...]” Citat Anette Faye Jacobsen, historiker, ph.d. (Dansk skolehistorie 500 år, 2014).

At blive en god kristen, lære Biblen at kende samt de kristne dogmer, var nogle af de hovedpunkter man skulle lære i skolen op til 1900 tallet, hvor andre fag fik større betydning. Skolen var også underlagt kirkeligt tilsyn, og alle skoler havde en præst tilknyttet. Denne var lærerens overordnede, hvis opgave var at føre tilsyn med undervisning osv. (ibid).

I dag afspejles stadig den tilknytning skolen havde til kirken gennem faste traditioner som julegudstjenester, luciaoptog, fastelavn eller morgensang (Andersen, 2018), og også derfor er kristendomskundskab på mange områder stadig et anderledes fag i folkeskolen. Det

har ikke kun været nævnt i Folkeskolens formålsparagraf (1814), at målet var at blive en god kristen, men tillige er det som det eneste fag skrevet ind i selve Folkeskoleloven:

“§ 6. Kristendomsundervisningens centrale kundskabsområde er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. På de ældste klassetrin skal undervisningen tillige omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser.” (Børne- og undervisningsministeriet, 2019b).

Den indflydelse som kristendommen har haft i skolen gennem tiden, sammenlignet med idag, fordrer en forståelse af faget kristendomskundskab samt den rolle kristendommen har spillet i skolen gennem tiden.

Til at begynde med vil vi se nærmere på Folkeskolens formålsparagraf.

Folkeskolens formålsparagraf

Folkeskolens formål er en del af folkeskoleloven. Et godt udgangspunkt, når det handler om den rolle kristendommen spiller i skolen, og hvordan den bliver mindre, er at se på folkeskolens formålsparagraf, og hvordan denne har ændret ordlyd gennem tiden. Med undtagelse af formålsparagraffen fra 1941 (Gjerløff, u.å.), er de nedenstående uddrag fra formålsparagrafferne fra Svend Erik Schmidts (2008) artikel om folkeskoleloven gennem tiderne:

1739

“Vi Christian den Sjette.....giøre vitterligt ... at lade danske skoler ...således indrette, at alle og enhver, end og de fattige Børn overalt på Landet kunne tilstrækkeligen undervises om Troens Grund samt Salighedens Vey, Orden og Middeler, efter Guds Ord og den Evangeliske Kirkes sande i Børns Lærdom - men korteligen forfattede Lære, saa og i at læse, skrive og reigne, som saadanne Videnskaber, der ere alle og enhver, af hvad Stand og Vilkor de end måtte være, nyttige og fornødne.”

Den første formålsparagraf er nedfældet inden folkeskolens grundlæggelse i 1814 (Andersen, 2018). Læren i skolerne bygger grundlæggende på den tætte forbindelse, der allerede var mellem skolen og kirken fra før reformationen i 1536 (ibid).

Ser vi nærmere på paragraffen fra 1739, er det den første del, der i denne sammenhæng er vigtig: “[...] undervises om Troens Grund samt Salighedens Vey, Orden og Middeler, efter Guds Ord og den Evangeliske Kirkes sande i Børns Lærdom [...]”. Der kan ikke tages fejl af, at skolen dengang blev set som en ren opdragelsesanstalt, hvor det vigtigste indhold eleverne skulle lære, hvad end de var rige eller fattige, De ti bud, Fadervor, Trosbekendelse og Luthers Katekismus (ibid).

1814

“Ved Børnenes Undervisning skal der i Almindelighed tages Hensyn til at danne dem til gode og retskafne Mennesker, i Overensstemmelse med den evangelisk-christelige lære; samt til at bibringe dem de Kundskaber og Færdigheder, der ere dem nødvendige for at blive nyttige Borgere i Staten.”

1814 markeres som året, hvor folkeskolen blev oprettet, fordi de første skolelove blev indført (Andersen, 2018). Til forskel fra formålet i 1739 om at indholdet i skolen handlede om at oplære elever i den sande kristne tro, ændrede billedet sig i 1814, hvor der blev lagt vægt på, at formålet med folkeskolen skulle være at danne eleverne til at være nyttige kristne borgere i samfundet.

1937 og 1958

“Folkeskolens Formål er at fremme og udvikle Børnenes Anlæg og Evner, at styrke deres Karakter og give dem nyttige Kundskaber.

Kristendommen i Folkeskolen skal være i Overensstemmelse med Folkekirkens evangelisk-lutherske Lære.”

Den største forskel på 1937/1958 paragraffen og paragraffen fra 1814 er, at den er blevet meget konkret. Eleverne bliver set som enkelte individer, hvor Folkeskolens vigtigste formål er, at få deres individuelle evner i fokus (Andersen, 2018). Nu bliver

kristendommen udelukkende nævnt i forbindelse med kristendomsundervisningen med, at dennes lære skal stemme over ens med den evangelisk-lutherske lære i Folkekirken (ibid).

1941:

Under Anden Verdenskrig blev en bekendtgørelse tilføjet til formålet fra 1937, hvor tilføjelserne bl.a. omhandler at skolen. Denne blev fjernet igen i paragraffen fra 1958.

“... bør udvikle og styrke Børnenes sands for de etiske og kristelige Værdier, give dem Ærbødighed for Menneskelivet og for Naturen, Kærlighed til Hjemmet og vort Folk og Land, Respekt for andres Meninger, Følelse for Fællesskab mellem Folkene og for Samhørighed med de andre nordiske Folk. Skolen maa saaledes bidrage til at give Børnene Idealer, hjælpe dem til at sætte sig Maal i Livet, øge deres Respekt for Oprigtighed i Tale og Adfærd og styrke deres Pligtfølelse. Gennem sund Disciplin læres god Opførsel og udvikles Sands for Orden.”

Tilføjjelsen fra 1941 er gennemsyret af nationalitet og fædrelandskærlighed, men hvor de kristelige og etiske værdier står nævnt som det første.

I 1958 blev formålsparagraffen ændret tilbage til sin ordlyd fra 1937, og tillægget fra 1941 slettet igen.

1975:

“Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at give eleverne mulighed for at tilegne sig kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, som medvirker til den enkelte elevs alsidige udvikling.

Folkeskolen må i hele sit arbejde søge at skabe sådanne muligheder for oplevelse og selvvirksomhed, at eleven kan øge sin lyst til at lære, udfolde sin fantasi og opøve sin evne til selvstændig vurdering og stillingtagen.

Folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed og demokrati.”

I 1975 sker et brat skel, da kristendommen helt er blevet skrevet ud af formålsparagraffen, og i stedet erstattet med: “[...] Folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed og demokrati.” Eleverne skal altså efter 1975 lære at tænke selv (Schmidt, 2008). Det er ikke længere den kristne lærdom der er læringens højsæde i folkeskolen, men i stedet er demokrati blevet et centralt omdrejningspunkt. Tilnærmelsesvis kan benævnelsen af åndsfrihed tilskrives en vag antydning af kristendom, eller rettere religionsfrihed. Dannelsen i dansk kultur, demokrati og åndsfrihed er fortsat op gennem formålsparagrafferne fra 1993 og den vi i dag følger fra 2006.

Ud fra de seks ovenstående formålsparagraffers ændringer gennem tiderne, er kristendommen et afsluttet kapitel i folkeskolens formålsparagraf. Den er blevet erstattet af demokrati og ånds/religionsfrihed. Dette skel, må have betydning for de unge mennesker som kirken overtager fra Folkeskolen i dag, når tiden for konfirmationsforberedelse indfinder sig. Denne tese vil jeg i opgaven undersøge nærmere.

Motivation for denne opgave

Formålet med at skrive denne opgave, har taget sit udspring i en undren af begrebet 21st Century Skills, og på disses seks kompetencer, som der arbejdes med og forsøges implementeret i den danske folkeskole. Dette begreb har ledt til yderligere forundring på, om man kan overføre det 21. århundredes kompetencer til Den Danske Folkekirke, for at kunne afdække, hvad det er for kompetencer Den Danske Folkekirke bør lægge vægt på, og har brug for at implementere i det 21. århundrede, samt hvordan dette eventuelt kan afhjælpes.

Problemformulering

Hvordan vil det 21. århundredes kristne kompetencer se ud i Den Danske Folkekirke, og og hvad skulle en digital platform til denne formidling kunne indeholde?

Begrebsafklaring

- **Dåbsoplæring**

Begreb som bruges inden for kirken og omhandler en oplæring i den kristne tro gennem f.eks. konfirmandundervisning.

- **Post-konfirmander**

Afledt af latin post = efter. Postkonfirmander er et begreb som indenfor kirken bruges om de unge, som tidligere var konfirmander, men som nu er konfirmeret.

- **Kompetencer**

Sammenligneligt med livsfærdigheder, hvor opøvelsen af visse kompetencer fremmer livet samt arbejdsmarkedet.

Kapitel 2: Litteraturstudie og relaterede produkter.

Dette kapitel har til formål at undersøge litteratur og emner, som kan være behjælpelige med at inddrage viden i opgaven omkring, hvordan man tilnærmelsesvist kan tale om en kristen kompetence i det 21. århundrede. Da der endnu ikke er skrevet om en kobling mellem de 21. Århundredes kompetencer i et kristent perspektiv, vil dette afsnit i stedet forsøge at afdække begrebet 21st Century Skills, samt se nærmere på et udvalg af forskellige trossamfunds digitale formidling.

Det 21. århundredes kompetencer (21st Century Skills)

Det 21. århundredes kompetencer er et begreb der, siden årtusindskiftet, er koblet til skolen og dens undervisning, samt til en politisk debat. Men sådan har det ikke altid været. Baggrunden for 21st Century Skills begyndte for mange årtier siden, et helt andet sted.

Begyndelsen på 21st Century Skills

Berthelsen (2017), fortæller i sin artikel, at begrebet oprindeligt blev opfundet ovre i USA, i lyset af den storhed og fremgang som den største supermagt besad efter 2. Verdenskrig i det 20. århundrede. Dette kulminerede dog i 70'erne med oliekriserne, og samtidigt med det, begyndte forbrugerne at orientere sig om billigere varer, som blev produceret i Asien. Dette satte gang i de amerikanske politikere og det amerikanske erhvervsliv, som indså, at de blev nødt til at gøre noget, for at bevare den økonomiske førerposition. Hvor det før havde været nok at besidde kompetencer for det 20. århundrede, opdagede man nu, at man måtte begynde at se fremad og interessere sig for, om amerikanske virksomheder, både chefer og medarbejdere, var rustet med kompetencer til det 21. Århundrede.

Det var en vigtig erkendelse, at innovativ tænkning ikke kun gjaldt for få udvalgte f.eks. chefer, men at idealet blev forvandlet fra at gælde medarbejdere, der passer deres arbejde ved samlebåndet, til en stærk arbejdsstyrke, der formår at tænke kreativt (ibid). I 1997 går OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), i gang med projektet DeSeCo (Definition and Selection of Competencies) (OECD, 2005), for at identificere fremtidens kompetencer, et begreb man kan kalde "nøglekompetencer" (Berthelsen, 2017). Efterhånden er begrebet gledet ind og er blevet almindelig tale i diskussionen omkring samspillet mellem uddannelse og erhvervsliv. Det er her udbredelsen af begrebet til skolerne er startet, ikke bare i USA men også globalt (ibid).

21st Century Skills gennem tiden

Det 21. århundredes kompetencer kan altså ikke siges, at være noget nyt begreb. Det er dog usikkert, helt præcist hvornår begrebet "21st Century Skills" er opstået, men det har været længe undervejs. Berthelsen (2017) citerer den amerikanske tænketank Hudson Institute, der peger på begrebets opståen ud fra en tale den daværende præsident Ronald Reagan skulle have holdt i januar 1987, hvor han stiller spørgsmålet: "*How well are we prepared to enter the 21st century?*" (Reagan, 1987). Egelund (1999), beretter, hvordan begrebet det 21. Århundredes kompetencer i 80'erne i første omgang blev omtalt som "*life skills*". "Life skills", Livsfærdigheder, blev brugt frem til 1993, hvor man talte om "*non-*

subject competences”, som blev til *“Cross Curricular Competences”* forkortet CCC i 90’erne, og nu, efter årtusindskiftet bliver benævnt som *“21st Century Skills”*.

På trods af de utallige benævnelser, er indholdet det samme, nemlig læring og dannelse i det 21. århundrede.

Det 21. århundredes kompetencer

At der er brug for nye færdigheder i det 21. århundrede, er ikke svært at forstå, men hvad det er for færdigheder, der er brug for, er straks sværere at afklare, det fortæller begrebet intet om (Berthelsen, 2017). Det er umuligt at gætte sig til, hvad folkeskolen skal undervise i om 15 år, og hvad det er, der er brug for med nye jobmuligheder, for jobs, som endnu ikke eksisterer (Dyrendom, 2016). Vægten bliver lagt på kompetencer, fordi det ikke giver mening at opøve viden, som det gjorde tidligere. Den viden der findes idag vil være forældet om 15. år. Kompetencer vil, formentlig, ikke være forældet (ibid). Men hvad er det så for kompetencer og dannelsesmæssige aspekter som der er brug for i dag?

Det eneste man vidste i det 20. århundrede, da man opfandt betegnelsen var, man stod overfor mange udfordringer i det 21. århundrede (Berthelsen, 2017).

Der er gjort en del forskning på området. Flere interesseorganisationer har forsøgt at indkredse hvad der menes med begrebet (Berthelsen, 2017). Et af disse er det globale forskningsprojekt kaldet *“Innovative Teaching and Learning (ITL) Research project”*, på initiativ af Microsofts *“Partners in learning program”* i 2012, som giver et meget konkret bud på 6 kompetencer samt, hvordan man som lærer kan arbejde struktureret med disse (Dyrendom, 2016). Det er med baggrund i dette projekt, at CFU (Center For Undervisningsmidler), har udviklet et didaktisk design og taksonomiske modeller til at understøtte et fokus på de seks kompetencer i udviklingen af læringsaktiviteter (Elf & Koed, s. d.).

Men allerede 13 år tidligere, i 1999 beskrives de seks kompetencer, som vi i dag stadig kredser om, at få implementeret i fagene. Udtalen har dog ændret sig siden da, og

dengang talte Egelund (1999) om delkompetencer, som skulle implementeres i livsfærdighederne:

- Evne til at kommunikere
- Matematiske basiskundskaber
- Personlighedstræk
- Sociale evner - herunder samarbejdsevner og ledelsesevner
- Problemløsning
- IT kundskaber

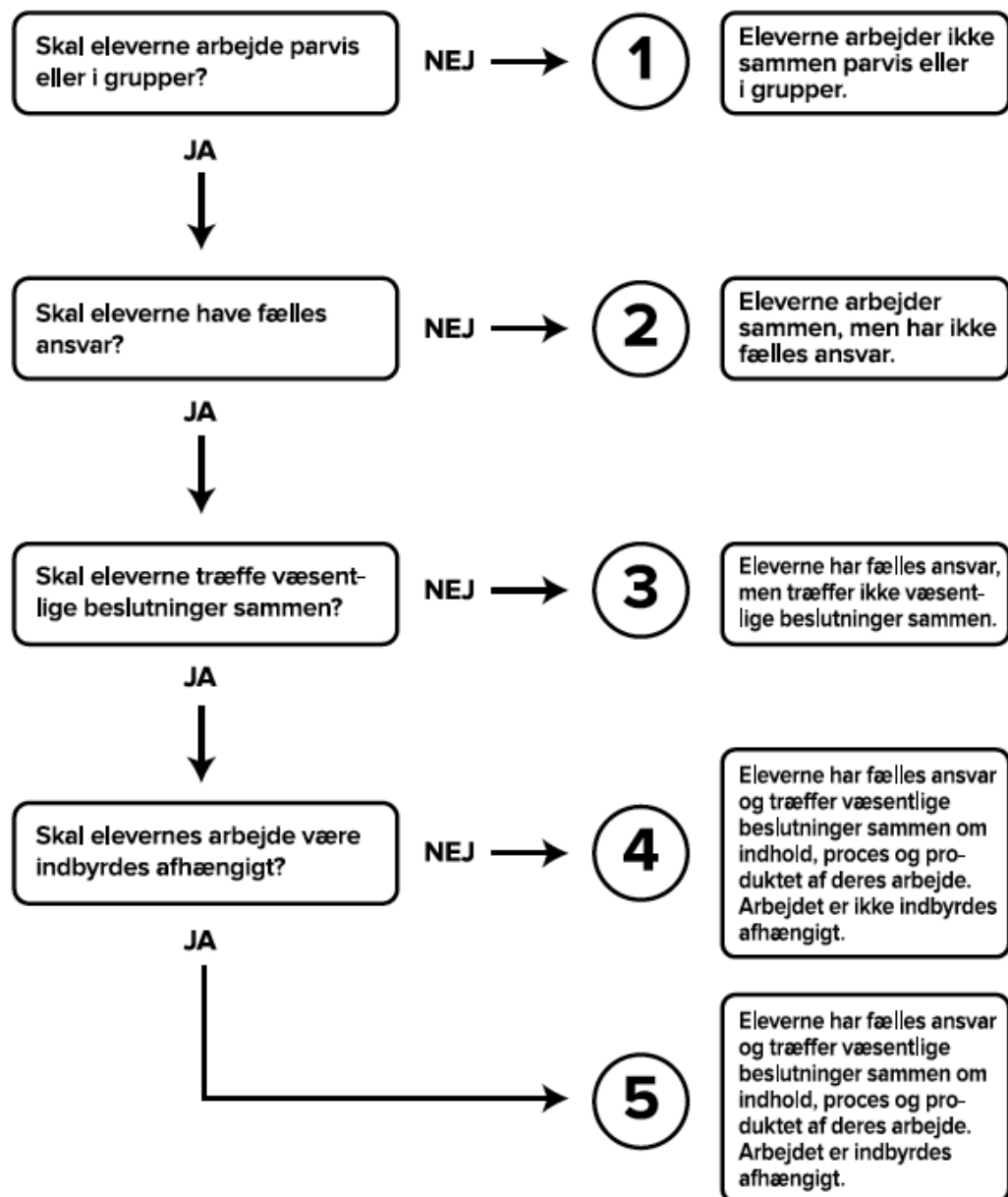
På hjemmesiden info21skills.dk som Center for Undervisningsmidler står for, er de seks kompetencer blevet omdannet til nøgler og betegnes:

- Kollaboration
- IT og Læring
- Problemløsning og Innovation
- Kompetent Kommunikation
- Videnskonstruktion
- Selvevaluering

Det er interessant at se, hvordan rækkefølgen på kompetencerne er ændret, formentlig i forhold til vigtighed. Hvor evnen til at kommunikere og matematiske basisfærdigheder før lå som de øverste kompetencer ligger de nu blandt de nederste kompetencer, hvor i mod sociale færdigheder og IT kundskaber lå længst nede, markeres de nu som de første.

Nøglekompetencer

Nedenfor ses en af de kompetencenøgler eller taksonomiske modeller som CFU har oversat fra Microsoft Partners in Learning (2012). Nedenstående er en model om kollaboration.

Alle nøglerne er blevet udviklet og testet internationalt for the Innovative Teaching and Learning Research Project. Flowchartet, som viser numrene 1-5 hjælper læreren med at planlægge undervisningen, og opnå et højere mål med sin undervisning.

Med inspiration fra denne model, til at vise, hvordan man gennem et flow af niveauer, opbygger en kompetence stykke for stykke, vil jeg senere komme med ideer til hvordan man i en digital platform, ligeledes kan implementere dette.

Anvendelsen af 21st Century Skills

De 21. Århundredes kompetencer skal ikke ses som noget der er løsrevet og står for sig selv, men skal tænkes ind i det didaktiske design, når vi planlægger vores undervisning. En lærings aktivitet kan stå for sig selv, men kan også tænkes ind i et længere projekt (Microsoft Partners in Learning, 2012).

På de niveauer, hvor man kan arbejde sig videre, findes der uddybninger, hvor der gives eksempler på samarbejde og ikke samarbejde. Til kollaboration er uddybningerne følgende (Center for Undervisningsmidler - UCC, 2017):

- **Er det kollaboration?:** Det er kollaboration, hvis eleverne arbejder parvis eller i grupper.
- **Har eleverne fælles ansvar?:** Hvis eleverne parvis eller i grupper skal udarbejde et produkt, design eller svar har de fælles ansvar.
- **Tager eleverne væsentlige beslutninger sammen?:** Hvis eleverne træffer vigtige beslutninger sammen, når de skal løse forskellige problemstillinger i en opgave gennem den faser: indhold, proces og produkt, så tager de væsentlige beslutninger sammen.
- **Er elevernes arbejde indbyrdes afhængigt?:** alle elever skal deltage for at arbejdet kan siges at være indbyrdes afhængigt.

De fire niveauer kommer med mange eksempler på kollaboration og ikke kollaboration, som jeg ikke har valgt at medtage, da det ikke er væsentligt i forhold til det denne opgave vil se nærmere på.

Det øgede fokus på det 21. Århundredes kompetencer kan gennem målrettet arbejde føre til mere systematik og fælles sprog i arbejdet med elevernes alsidige udvikling (Elf & Koed, s. d.).

Digital og innovativ dåbsoplæring

Selvom der i skolerne anvendes mere og mere teknologi og brug af it frem i stort set alle fag, ser det ikke ud til, at være tilfældet inden for Den Danske Folkekirke og dens dåbsoplæring. Her ses et meget skrabet billede af nye digitale platforme, eller materialer. I det følgende vil jeg se nærmere på det materiale jeg kan finde fra Den Danske Folkekirke, for derefter at undersøge, hvad der findes af digitalt formidlende materiale fra andre trossamfund og i deres databaser indenfor digital dåbsoplæring.

Digital formidling i Den Danske Folkekirke

I Den Danske Folkekirke findes fire digitale tiltag:

- **kateket.dk**

En hjemmeside/ et app lignende redskab til brug i konfirmandforberedelsen. Navnet kateket betyder en der hjælper i undervisningen (Folkekirkens uddannelses- og videnscenter, s.d.). Ideen med kateket er at underviser kan stoppe op i undervisningen, og bede sine konfirmander om at gå ind på kateket.dk, og udpege et tema de skal arbejde med (ibid). I øjeblikket ligger der seks temaer på kateket.dk:

- Jul
- Faste/dåb
- Påske
- Gud og skaberværket
- Bibelen
- Gudstjeneste

- **Dagens ord**

Dagens ord er en app, der på en let tilgængelig måde henvender sig til det moderne menneske, hvis ønske er at have den kristne dimension med sig i hverdagen (Folkekirken, S.d.). Dagens ord blev oprindeligt til, i et samarbejde mellem DR og folkekirken.dk, da de fælles arbejdede med den digitale andagt i perioden fra 2011-2015 (ibid).

Appen består af fire dele:

- **Dagens ord**

Hver dag får man et videoklip, med en præst, der reflekterer over et bibelord. Både små og store aspekter i livet bliver vendt, eller der lægges op til, at man selv kan tænke videre over tingene.

- **Salmer**

I fanen salmer er det muligt at lytte til Dagens salme, samt mange af de andre populære salmer. Salmerne bliver sunget af Folkekirken Ungdomskor.

- **Bønner**

Her er det muligt, at skrive sin egen bøn, og læse andres.

- **Velsignelsen**

Her kan man både læse og lytte til velsignelsen

- **Kirkekalenderen**

Er en app, som giver adgang til gudstjenester, møder og arrangementer i mere end 2000 kirker, tilknyttet Den Danske Folkekirke (Folkekirken.dk, 2012). Under hver kirke er det muligt at se sognetilhørsforhold, adresse og kontaktoplysninger på præster.

- **Det Danske Bibelselskab**

På bibelselskabet.dk kan man købe Biblen og andre bøger, samt søge og udforske hele Biblens univers (Det Danske Bibelselskab, s.d.-b). Det Danske Bibelselskab har desuden lavet siden "Biblen online" (Det Danske Bibelselskab, s.d.), hvor den autoriserede Bibel fra 1992 ligger tilgængelig.

- **Folkekirken på Youtube**

Den Danske Folkekirke har også en youtube profil, hvor alle de videoer, som folkekirken.dk producerer bliver lagt op (Folkekirken.dk, s.d.-b). Der ligger forskellige typer af videoer, fordelt på syv playlister:

- Døb
- Konfirmation

-
- Tilgivelse
 - Tro og liv
 - Kirkens arbejde
 - Højtider
 - Danmark rundt

Der er lagt stor vægt på samtale og forklaring i videoerne. Der foreligger ikke videoer til børn, eller videoer med bibelhistorier. Dette vil vi senere se, at dette fænomen er langt større hos andre trossamfund.

Under playlisten "Højtider", findes en masse mindre videoer med forklaringer på, hvad de forskellige højtider betyder, og deres traditioner (Folkekirken.dk, s.d.-a). Dette er tilnærmelsesvis det tætteste Folkekirken.dk kommer på dåbsoplæring.

Sammenligning med andre trossamfund

Gennem tidligere studier omkring Folkekirken og dens dåbsoplæring, har jeg erfaret, at Jehovas Vidner, er et trossamfund med en rig digital formidling. Denne viden fik mig yderligere til også at undersøge hvad flere andre trossamfund lægger vægt på, når der tales om digital formidling, samt hvad deres online biblioteker indeholder. Udover trossamfundet Jehovas Vidner, har jeg også undersøgt hvad Mormonerne, Den Katolske Kirke, Deutsche Bibelgesellschaft, Life Church og Bible VR, for at se nærmere på, hvad de tilbyder indenfor formidling og læren gennem digitale medier. At det forkyndende element fra de forskellige trossamfund ikke er i tråd med Folkekirken har jeg valgt at se bort fra, da det i det store perspektiv handler hvordan dåbsoplæringen bliver formidlet gennem nye digitale måder, og derfor er disse trosretninger blevet udvalgt til sammenligningsprodukt, da der, som vi vil se i det nedenstående forekommer markante nye tiltag i religiøs formidling.

Jehovas Vidner

Som nævnt i det ovenstående, har jeg gennem et tidligere studie, stiftet bekendtskab med Jehovas Vidners digitale database. Ser man nærmere på deres hjemmeside, under fanen bibliotek, er det overvældende, hvor meget materiale, der ligger til formidling (Jehovas Vidner, s.d.):

- JW broadcasting
- Film
- Musik
- Bibelske skuespil og hørespil
- Dramatiseret bibeloplæsning
- Arbejdshæfter

Derudover ligger der også blade (Vågn op! Og Vagttårnet), bøger og Ny Verden - Oversættelsen af Biblen tilgængelig på deres hjemmeside. Meget af dette materiale er tilgængeligt til download og som lydfil.

Mormomerne

Mormonernes hjemmeside minder på mange måder om Jehovas Vidners. Der er ligeledes et rigt videomateriale både til børn og voksne. Dog er det mere uoverskueligt end det er hos Jehovas Vidner, og der må derfor bruges en del tid på, at undersøge, hvor og hvor meget, der er tilgængeligt online (The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, s.d.):

- Videomateriale
- Broadcast
- Musik
- Lydbøger
- Podcast
- Radiokanal
- Appen "Light the World - one by one"

“Mormons Bog” ligger ligedes til fri afbenyttelse som download både på skrift eller som en mp3 fil.

Generelt findes en masse forklaring på, hvad mormonerne står for.

- *“Light the World - one by one”*

Det mest interessante er appen “Light the World”, som er en app, der er lavet til december måned, og som hver dag kommer med en notifikation på, hvordan man kan gøre noget godt, og sprede glæde hos andre mennesker. F.eks.:

“Think of your family members. Offer to clean their room, or perform some other act of service.” (The Church of Jesus Christ of latter-day saints, s.d.). I sin enkelthed er det en måde, at få det moderne menneske til at yde næstekærlighed på, mere eller mindre uden at man tænker over det.

Die Deutsche Bibelgesellschaft

Er en pendant til Det Danske Bibelselskab, men alligevel meget mere. Udover at oversætte de bibelske skrifter, udvikler og udbreder de også innovative bibeludgaver, og hjælper alle mennesker med at få adgang til Bibelens budskab (Deutsche Bibelgesellschaft, s.d.).

Nedenfor ses forskellige innovative tiltag, som findes hos Die Deutsche Bibelgesellschaft:

- Forskellige Bibeludgaver online
- Bibelleksikoner
- Oplysning om Biblen/baggrundsviden
- Appen “Bibel”
- “KonApp”
- Den hørbare adventskalender

På hjemmesiden har man ikke kun adgang til Lutherbiblen fra 2017, som er den mest brugte Bibel i Den Evangeliske Kirke i Tyskland (Deutsche Bibelgesellschaft, 2017), men også den tidligere udgave af Lutherbiblen fra 1984 , forskellige moderne oversættelser, samt den engelske udgave af Biblen, som kaldes “King James Version” (Deutsche Bibelgesellschaft, s.d. -a).

For den studerende er det en ren guldgrube, at der findes online adgang til så mange værker, og at man ligeledes har et leksikon ved hånden.

Menuen i "Bibel" appen indeholder tre punkter:

- **Aktivitäten**

Under aktiviteter findes forskellige bibeloversættelser. Vil man læse andre end Lutherbiblen fra 2017, kræver det man opretter en bruger. Der findes læseplaner samt de seneste aktiviteter en bruger har foretaget.

- **Bibel lesen**

Under Bibel læsning vælger man hvilken bibel man vil læse i, og skifter mellem bøger og kapitler, og som i enhver e-bog kan man ændre på størrelsen, alt efter om en bruger har brug for større eller mindre bogstaver.

- **Medien**

Under medier kan man gå ind på de fire udgaver af Bibeler, som ligger tilgængelige på appen, og se deres tilhørende leksikoner med ordforklaring, geografiske kort, billeder og videoer. Det hjælper alt sammen med til visualiseringen af historierne, og er en stor hjælp, at man ikke skal bruge tid på google, for selv at finde et kort, og det kan tænkes er en stor hjælp til de, som ikke er så sikre på Biblens geografi og kultur, at appen på forhånd giver kort og videoforklaringer.

Den hørbare adventskalender er små stykker oplæsning af Bibelsteder, som Deutsche Bibelgesellschaft hver dag, op til jul, lægger op på deres side. Det er en lille appetizer på en her samling med oplæsning af Biblen (Deutsche Bibelgesellschaft, s.d. -b).

KonApp

Er en app for konfirmander i konfirmationsforberedelsen, og skal betragtes som en medhjælper i denne tid (Deutsche Bibelgesellschaft, s.d.). KonApp kombinerer for første

gang Biblen med muligheder for gruppekommunikation (Deutsche Bibelgesellschaft, s.d.), og er netop blevet til, fordi mobiltelefon for de unge, er deres førstevalg, når det kommer an på digitale medier (ibid).

Der findes forskellige funktioner og feeds i KonApp'en:

- Bibel valg
 - Lutherbibel 2017
 - Basis Bibel , med kun tre bøger fra Gammel testamente: Salmernes Bog, Højsangen og Jonas Bog.
- Grundtekster i Biblen
- Ens profil
- Dagbog
- Gruppekommunikation

I dagbogen kan man tilføje tekst, videoer, billeder eller bibelske tekstpassager, som kan deles på kryds og tværs, og der kan endvidere arbejdes med opgaver og undersøgelser i gruppefunktionen, hvor man som hold med underviser kan oprette sin egen gruppe (ibid).

Life.Church

Life.Church er en del af Evangelical Covenant Church (ECC), som findes i USA og Canada (Life.Church, s.d.), og har lavet en app for børn:

- Bibel for Børn

En interaktiv app, som lærer barnet om alle historierne fra Biblen fra Skabelsen til Johannes Åbenbaring (Google Play, s.d.), som er opdelt i baner. Gennem fortælling med billeder skal barnet genfortælle historien, ved at placere billederne i den rigtige rækkefølge og svare på rigtige og forkerte spørgsmål. Barnet optjener point ved at samle stjerner og diamanter.

Bible VR og Jesus VR

Ideén til at undersøge, om der fandtes Bibel VR udsprang af en artikel fra TV2 Nyhederne (Jørgensen, 2017), hvor en ældre mand besøger Thailand gennem 3D briller.

Efterfølgende har jeg kunnet finde bibelfortællinger i 3D fra en app, der hedder "Bible VR" samt appen "Jesus VR". Bible VR er desværre ikke tilgængeligt i Danmark, dog ligger der lidt videoer tilgængelige på YouTube (Bible VR, s.d.). Udgangspunktet for en Bibel VR app er derfor blevet lagt i "Jesus VR" ("JesusVR The Life of Christ", s.d.), hvor der ligger 14 videoer, i alt 80 min, der viser Jesu liv, fra hans fødsel til hans død (ibid). Nogle af videoerne er gratis, andre koster penge. Kvaliteten er ikke fantastisk, dog heller ikke dårlig.

Andet

Disse trossamfund og apps er fremhævet pga. deres digitale formidling, og er derfor blevet brugt i forbindelse med interview. Ud over ovenstående har jeg også kigget på Den Katolske Kirke i Danmark, men ikke valgt at medtage den, da der kun foreligger den klassiske hjemmeside formidling.

Kapitel 5: Teori

I Dette kapitel ser jeg nærmere på den teori der bliver benyttet til denne opgave.

Valget af teori er faldet på motivationsteori af Richard M. Ryan og Edward L. Deci, for at se nærmere på, hvad der motiverer unge mennesker til at interessere sig mere for kristendommen, og samtidig kan de være behjælpelige med ideer og forslag til et motiverende indhold til en ny digital platform til Den Danske Folkekirke.

Derudover har jeg valgt at benytte en model af Helen Beetham (2007) omkring at definere en læringsaktivitet. Ved hjælp af interviews, vil jeg senere i denne opgave komme med ideer til en digital platform til Den Danske Folkekirke.

Motivationsteori

At være motiveret betyder, at man bliver flyttet til at gøre noget (Ryan & Deci, 2000b), og er derfor interessant viden for lærere såvel som religiøse ledere (Ryan & Deci, 2000a).

Motivation kan både være en indre motivation, der udspringer af interesse, eller en ydre motivation, dvs. Ydre faktorer, der presser individet (ibid). I motivationsteorien afbildes motivation som regel som et fænomen, der vokser fra at være meget lidt motiveret, til at fylde mere. Denne motivationsprocess omkring læring kan sættes igang indefra eller udefra (Hermansen 2018a). Sættes motivationen for læring igang udefra, kan det være pga. ny læring, som ikke passer sammen med det tidligere indlærte (ibid). Ifølge Piaget, er det her, individet stræber efter adaption, for atter at oprette balance (Hermansen, 2018b).

Det er langt lettere for studerende, at adaptere et eksternt mål, hvis de forstår og har de nødvendige færdigheder for at kunne gennemføre (Ryan & Deci, 2000b).

Her kommer Ryan og Decis ind i billedet med deres selvbestemmelsesteori (Self-Determination Theory forkortet SDT), og ligeledes deres teori om påvirkning af indre og ydre motivation.

Indre motivation

Ryan & Decis selvbestemmelsesteori drejer sig om, hvad der skaber selvmotivering (Hermansen, 2018a), og lister disse tre elementære behov, der fremmer den indre motivering:

- Kompetence
- Autonomi
- Tilhørsforhold

Alle tre behov styrkes af at blive dyrket. Behovet bliver kun større. Jo mere man ved, jo mere har man lyst til at vide (ibid), og er med til at øge en indre motivation.

Kompetencer er at kunne mestre noget, og at være kvalificeret til noget (ibid). At have en kompetence inden for et område fremmer en fortsat større interesse i at tilegne sig viden omkring emnet. Dvs., at motiveringen ved kompetence behovet ikke slutter, men fortsætter med at vokse, nu mere viden der bliver bygget på (ibid).

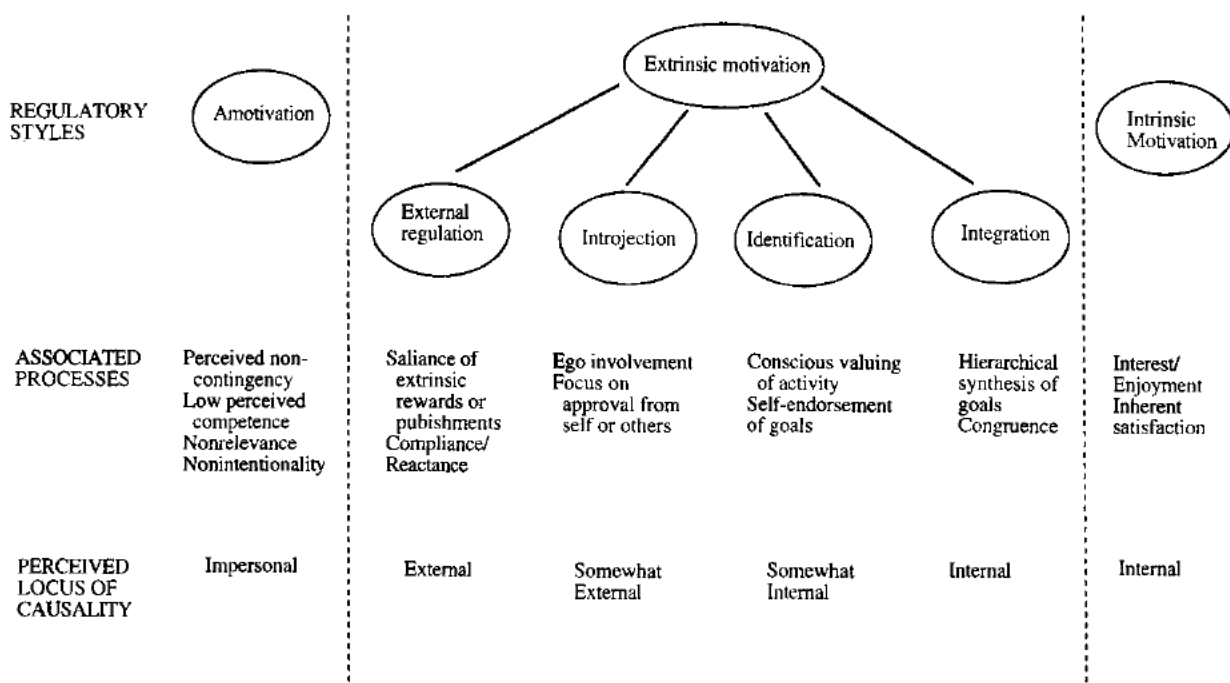
Autonomi handler i høj grad om, at man som individ får lov til at bestemme selv. Valg, anerkendelse og muligheder for selvbestemmelse og selv evaluering fremmer i høj grad den indre motivation (Ryan & Deci, 2000a).

Tilhørsforhold er vigtigt for motivationen. Det at høre til blandt en gruppe eller være i et fællesskab er et vigtigt behov, da alle mennesker har brug for relationer (Hermansen, 2018a).

Ydre motivation

Selvom den indre motivation er af stor vigtighed, er det ikke det eneste, der kan påvirke. Der findes flere forskellige ydre faktorer, der kan have indvirkning på motivationen, men som også kan være med til at starte en indre motivation (Deci & Ryan, 2000a).

I Ryan & Decis (2000b) figur nedenfor vises det flow, et individ gennemlever fra at være umotiveret, til at være motiveret gennem ydre motivation, for til sidst at opnå en indre motivation.

Umotiveret

Helt til vestre ses *amotivation*, som dækker over manglende evne til at handle (Ryan & Deci, 2000b).

Ved siden af *amotivation* ses fire variationer af ydre motivation. Disse er listet, så graden af autonomi øges (ibid).

Ekstern regulering

Den første variation er *external regulation*, som er den variation, der har mindst tilfælles med indre motivation (ibid). Den eksterne regulering er en ydre motivation, hvorpå jeget bliver motiveret ved en belønning eller en straf (Hermansen, 2018a).

Introjektion

I den ydre motivationstype *Introjection* er findes der en indre regulering. Denne er dog stadig kontrolleret, da individet føler et pres fra omgivelserne (Deci & Ryan, 2000b). Jeget er dog stadig involveret i opgaven, men fokus er på egen og andres belønning (Hermansen, 2018).

Identifikation

Typen *identification* rummer mere autonomi, idet jeget kan identificere sig med vigtigheden af værdier og mål (ibid).

Integration

Den sidste type af ydre motivation, der rummer mest autonomi er *integration*. Det er ligeledes en variation af ydre motivation, som rummer mange af de samme kvaliteter som indre motivation (Deci & Ryan, 2000b), dog er grunden for motivation stadig ydre, da der forventes et bestemt udfald. Integration forekommer, når jeget har identificeret den regulering, som kan finde sted under læring, og disse bliver assimileret (ibid). Dette sker

gennem selvevaluering, samt ved at regulere på allerede kendt viden og værdier, og bringe dem i overensstemmelse med hinanden (ibid). Jo flere grunde til motivation jeget assimilerer, jo mere selvevaluerende bliver jeget (ibid).

Indre motivation

I den indre motivation er det interesse, overensstemmelse, mål, fornøjelse og tilfredshed (Hermansen, 2018) som jeget er drevet af (Deci & Ryan, 2000b).

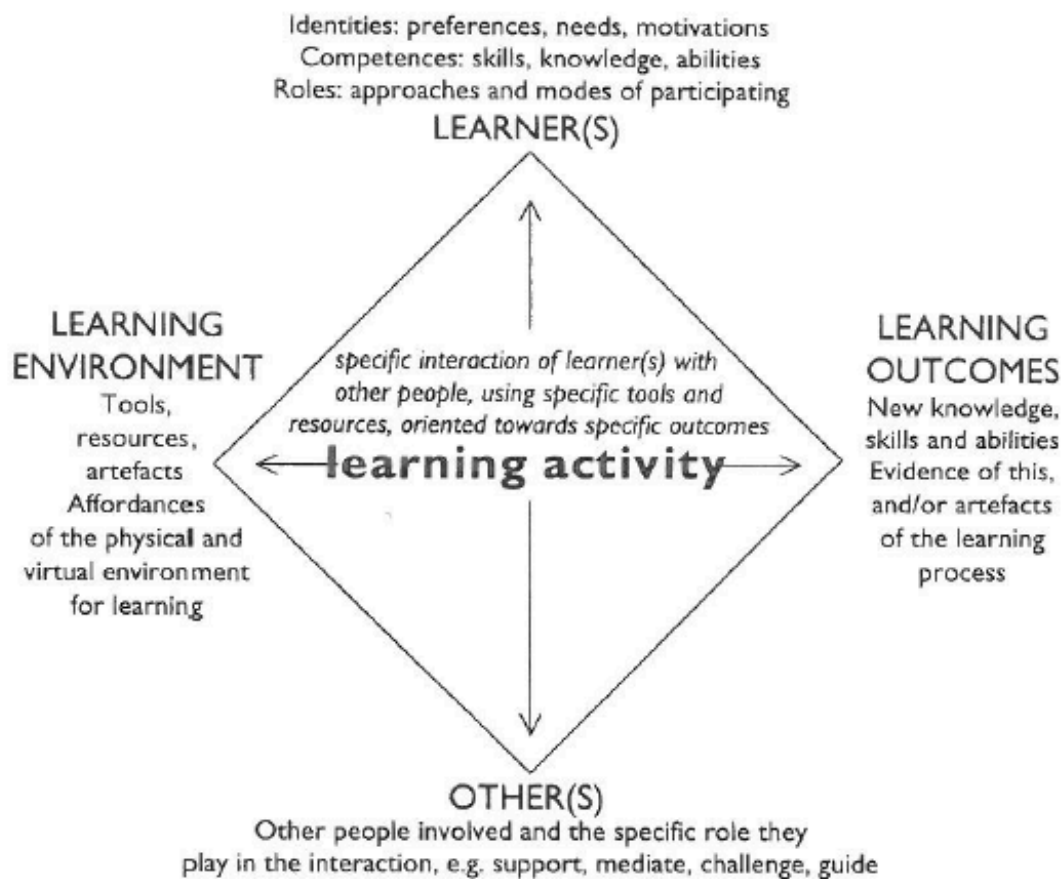
Det kan siges om motivationsteori, at der kan skabes meget ekstern påvirkning, som i sidste ende kan være med til at skabe en indre motivation. Den ydre motivation kan ske som et voksende flow, men det er ikke en regel. Med denne viden vil det være interessant, at se nærmere på, hvad der motiverer konfirmander og post-konfirmander.

Learning activity design

I årtier har undersøgelser vist, at det er aktiviteten som den lærende deltager i, og det, der udspringer af aktiviteten som er interessant for læringen (Tergan, 1997, as cited in Beetham, 2007). Der er ingen grund til at tro, at introduceringen af digitale værktøjer skal kunne ændre det (ibid). Derfor bør læringsdesign i første omgang fokusere på den aktivitet den lærende udfører hvormed værktøjet, til at understøtte aktiviteten, kommer i anden række (ibid).

Det kan i første omgang være svært, at forberede læring, fordi der er forskel på elever. Konsolidering og integrering afhænger af elevens formåen, men det vil altid forekomme, at nogle elever har lettere ved en opgave end andre. Det er her læringsaktiviteter bliver interessante. En læringsaktivitet giver mening for den lærende på dennes nuværende niveau, og er et meget pædagogisk værktøj for et læringsdesign (ibid). Man bør dog stadig have i mente, at elever lærer forskelligt, og det gør sig også gældende i et læringsdesign.

I modellen forneden identificerer Beetham (2007) en læringsaktivitet, så denne understøtter en designproces.

Learning activity

At definere en læringsaktivitet kan beskrives som en specifik interaktion af lærende der, sammen med andre, bruger et specifikt værktøj, mod at nå et konkret resultat. Dette vil vi senere i opgaven koble op på det digitale medie, som analyseres (ibid).

Learning outcomes

Et læringsresultat er en identificerbar ændring der forventes at ske med den lærende, når denne interagerer med læringsaktiviteten. Dette kan f.eks. være en ny kompetence, eller at kunne udtrykke sig om et nyt emne (ibid).

Learners

Et læringsresultat beskæftiger sig i høj grad med elevers forskelligheder, og deres tilgange til hvordan de lærer bedst. De lærende bliver guidet til de opgaver, der svarer til deres

nuværende niveau. Målet bliver, at gøre læringen så adaptiv som muligt i forhold til de individuelle behov (Dagger et al, 2005, as cited in Beetham, 2007).

Learning environment

Artefakter så som mobiler, og hjemmesider, der er en del af et synligt læringsmiljø, fordrer ekstra opmærksomhed på de design funktioner, hvori læringen sker, da der, naturligvis, forefindes andre faktorer og funktioner, der kan forstyrre læringen. F.eks. Facebook og Snapchat. Når dette er sagt skal det også påpeges, at digitale læringsmiljøer hjælper den lærende, da læringen kan finde sted, hvor som helst og når som helst (Beetham, 2007).

Others

Meget læring fordrer en udefrakommende person med ekspert niveau. Denne rolle kan givetvis tilkomme en lærer. Der kan forekomme tilfælde, hvor den lærende helst vil arbejde og lære alene. Det forekommer dog først på højere niveauer, hvor den lærende har tillært sig visse færdigheder (ibid).

Der har været adskillige påstande omkring den fordel, som digitale medier indeholder. Bl.a. at de skulle være mere motiverende og interaktive. Det er dog bevist at motivation og interaktion kan foregå i en hvilken som helst kontekst (ibid).

Kapitel 4: Videnskabsteori

En hermeneutisk tilgang

Til denne opgave er valget af videnskabelig metode faldet på hermeneutik som tilgang samt den hermeneutiske cirkel. Ifølge Gadamer er den første forudsætning for hermeneutik vores forforståelse, da al hermeneutisk forskning bygger på en vis forforståelse, i dette tilfælde, at der er en aftagende viden om kristendom i det 21. århundrede.

At starte en hermeneutisk cirkel fordrer fordomme og forforståelser (Gilje, 2017). En sådan forhåndsviden er altid farvet, da forskeren også er et samfundsmedlem (Gadamer, 1975, as cited in Kristiansen, 2017), hvormed det ikke kan lade sig gøre for forskeren, at sætte sig ud over historiske og kontekstuelle forestillinger om det givne fænomen, der studeres (Kristiansen, 2017). Men gennem en hermeneutisk analyse er den grundlæggende procedure en fortolkning af fænomener, hvis udgangspunkt tages i det fænomen, der studeres. Herved udvides, kvalificeres og reflekteres forskerens horisont (ibid). Denne er konstant i bevægelse og opfordrer forskeren til at undersøge yderligere (Gadamer, 2004, as cited in Gilje, 2017), for at kunne opnå en horisontsammensmeltning med informanternes horisont (Gilje, 2017).

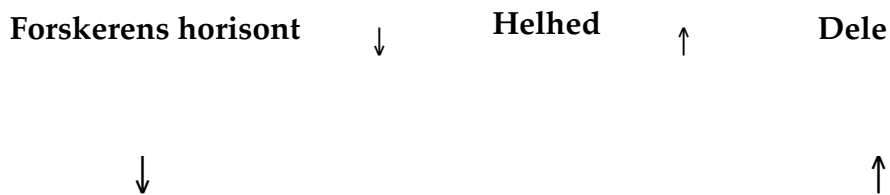
Ved at undersøge forholdene omkring kristendomskundskab i folkeskolen, konfirmandundervisning og det 21. Århundreders kompetencer vil jeg trin for trin arbejde mig ned igennem den hermeneutiske cirkel, for i processen, at blive klogere på fænomenet, da det ifølge Gilje (2017), er hermeneutikkens virke, at fortolke forskellige kulturudtryk og samfundsmæssige fænomener.

Ved at bruge præster, teologer, konfirmander og post-konfirmander som informanter er forhåbningen, at kunne danne en horisontsammensmeltning på flere områder:

- Gennem præsterne for at afdække en eventuel central problematik
- Gennem teologer for at kunne opnå en eventuel afklaring af en central problematik
- Gennem konfirmander og post-konfirmander, at opnå en viden om deres motivation og interesser omkring læring i forhold til en eventuel problematik.

Hermeneutikken er en videnskab om menneskets væren i verden, og grundlaget må derfor ligge på fortolkninger, som inddrager mennesker og deres oplevelser af verden samt fænomener (Kristiansen, 2017).

Forståelsen ligger i en cirkulær fortolkningsproces, hvor det studerede fænomens delelementer gang på gang bliver givet en mening i forhold til den store helhed. Disse er gensidigt afhængige af hinanden (ibid).

De fordomme og den forforståelse jeg som forsker er tiltrådt denne opgave med, og som giver min horisont, er en forforståelse omkring, at der er en manglende viden omkring kristendom i forhold hvad der tidligere må have været. Som konfirmandunderviser er dette en tanke der jævnligt har strejft mig, samt hvilke tanker præster rundt omkring må sidde med.

Mine forforståelser kommer i denne opgave til udtryk ved, at spørge præster om: "den første gang de mærkede en aftagende viden om kristendom". Hermed går Gadamer og hans grundpointe i opfyldelse, når han hævder, at en forsker ikke kan være neutral eller upåvirket, da denne altid vil have erfaringer og viden som præger spørgsmål og fortolkning (ibid). Derfor vil jeg gennem vidensindsamling gøre mig fænomenet mere præcist, samtidig med, at jeg udvider og bearbejder min forforståelse (ibid).

Til dette formål er valget af metode først og fremmest faldet på memory-work, som beror på at indsamle minder (dele), for at opnå viden gennem præster, og kunne danne mig en helhed af problemet. Adgangskanalen for denne metode ligger i det skrevne sprog, netop som en hermeneutisk fortolkning foreskriver for forskeren (ibid). Om denne metode kan læses i følgende afsnit om metodologi.

Kapitel 5: Metodologi

Dette kapitel vil nu gennemgå undersøgelsens metodologi. Her vil der blive redegjort for metoderne memory-work, workshop metoden problemtræ og gruppeinterview.

Førstevalg af metode faldt på en anderledes, og forholdsvis ukendt metode kaldet memory-work. Memory-work, eller oversat til dansk "minde arbejde", er som navnet fortæller, en metode, der gør brug af indsamlede minder fra kilderne.

De minder som denne opgave vil tage sit udgangspunkt i, er minder fra præster i Den Danske Folkekirke, om hvordan tilgangen, samt kendskabet, til kristendommen har ændret sig gennem tiden.

Målet med metoden har været at få præsterne til at spekulere over, om denne har haft en form for "episode" eller "trigger", hvor personen har stået i en situation, hvor det er gået op for vedkommende, at den, eller de man som præst står overfor, overraskende ikke deler en basis forståelse for kristendommen. En episode, hvor man som præst har stået og tænkt ved sig selv: "Det burde de da vide om kristendommen".

Det viste sig efterfølgende, at memory-work ikke var den rigtige metode at anvende i denne undersøgelse. Hvor meget potentiale memory-work synes at have i forhold til en opgave som denne, har det ikke været muligt, at kunne indsamle så meget empiri, at der har været tilstrækkeligt med data til at kunne analysere.

Derfor er metodefeltet blevet udvidet, og der er blevet inddraget både gruppeinterviews af konfirmander og post-konfirmander samt en workshopmetode kaldet "problemtræ", hvor både præster og teologer medvirkede.

Fremgangsmetode

Udover at benytte mig af den hermeneutiske cirkel, for at afklare processen i denne opgave, har jeg udarbejdet nedenstående skema, der illustrerer og forklarer metodegennemgangen, for bedre at kunne give et overblik over de mange processer i opgaven.

Stadie	Metode	Resultat	Deltager	Deltagers rolle	Projektansvar- liges rolle
Opgavens afklaring	Litteraturstudie om 21st Century skills, dåbsoplæring, folkeskolens formålsparagraf samt forskellige religiøse trossamfunds digitale læringsplatforme	Forståelse af begrebet 21st Century Skills samt Udviklingen indenfor folkeskolens formålsparagraf af, dåbsoplæringen i kirken, og ligeledes at have udvalgt relevant digital læringsformidling			Finde relevant information
Opgaveafklaring indledende stadie Opgave analyse	Memory-work	Afklaring omkring specifikt problem i Folkekirken	Præster i Den Danske Folkekirke	At skrive et minde om første gang de mærkede en manglende/ aftagende viden om kristendommen	At sende forespørgsler ud og svare tilbage på emails.
Opgaveafklaring Analyse	Problemtræ/ workshop	Analyse af centralt problem i Den Danske Folkekirke	Præster og Teologer	At udfylde problemtræet i fællesskab	At forklare metoden for deltagerne og støtte dem i brugen
Opgaveafklaring Produktanalyse	Gruppeinterviews	Undersøge deres motivation samt udarbejde en samling af ideer til en digital platform i Den Danske Folkekirke	Postkonfirmander samt nuværende konfirmander	Give deres mening om andre trossamfunds digitale formidling på godt og ondt.	At fungere som interviewer

Stadie	Metode	Resultat	Deltager	Deltagers rolle	Projektansvar- liges rolle
Problemets løsning	Brainstorm omkring ideer til et nyt digitalt produkt for Den Danske Folkekirke	Ideer til et produkt til Den Danske Folkekirke			At beskrive og sammenligne eventuelle sammenfald i de forskellige brainstorms. Og ved hjælp af teori koble dette sammen
Diskussion	Diskussion af det postmoderne samfunds- indvirkning på Den Danske Folkekirke				At give en større forståelse for kristendom- mens betydning i vores samfund

Dataindsamling

Under indsamlingen af data, er der for hver metode boret dybere i problemstillingen omkring, hvor Den Danske Folkekirke står idag, samt hvad den rammer, eller ikke rammer i det 21. århundrede. Jeg vil nu i det følgende se nærmere på de forskellige metoder, der er blevet anvendt i forbindelse med denne indsnævring.

Memory-work

I det følgende afsnit vil jeg uddybe oprindelsen til metoden omkring et memory-work, hvordan denne metode anvendes, samt hvorfor valget af metode er faldet på netop denne.

Denne metode blev oprindeligt skabt af den tyske feminist Frigga Haug (Crawford, Kippax, Onyx, Gault & Benton, 1992), til at forske i kvinders seksualitet. Senere er den blevet videreudviklet af Crawford et al. (1992). Metoden foregår i 3 faser, og har til opgave at:

1. Først at indsamle data bestående af minder
2. At analysere disse minderne

3. At revurdere det indsamlede data samlet

Dvs. metoden ikke kun er brugbar i forhold til at indsamle data, den fungerer også som et analyseredskab, hvor man opdager og dokumenterer det sociale aspekt i mindernes produktion, samt refleksioner af individet, dog skal man være opmærksom på, at de tre faser overlapper hinanden (ibid)

Normalt foregår metoden i en gruppesammensætning, hvor forskeren selv kan vælge at være en del af gruppen (ibid).

Til trods for, at metodens oprindelige formål var at indsamle minder omkring meget private erfaringer, så rummer den en fordybelse for kilden som andre metoder ikke kan give på samme måde. Samtidig giver memory-work forskeren en fordel, når denne vil benytte fortiden, som research (Onyx & Small, 2001).

Ifølge Crawford et al. (1992), skrives mindet ud fra 5 regler. Disse er baseret på Haugs anbefalinger:

1. Skriv et minde/en erindring
2. Om en særlig episode, en handling, eller en begivenhed
3. I 3. Person
4. Der skal indgå så mange detaljer som overhovedet muligt, ved at inkludere selv "lige gyldige" eller trivielle detaljer. (Det kan være en hjælp at tænke på en bestemt lyd, tanke, spørgsmål, eller noget som berørte dig).
5. Men uden at fortolke, eller forklare.

De fem regler er til for at sikre, at mindet beskriver en bestemt begivenhed, i stedet for at give en abstrakt beskrivelse (ibid). At skrive i 3. Person er et forsøg på at hjælpe kilderne til at gøre det muligt for dem at se et problem udefra (Haug, 1987), og Crawford et al. (1992) tilføjer yderligere at det giver et fugleperspektiv, og hjælper til at undgå berettigelser og begrundelser, som ellers er meget typiske for sådanne beskrivelser.

På samme måde, som Crawford et al. (1992) havde modificeret reglerne til deres studie, blev præsterne (kilderne) indledningsvist bedt om at angive deres alder samt i hvor mange år de havde udøvet deres præstegerning. Denne tilføjelse blev givet i forhold til, at kunne vurdere de enkelte præsters erfaring.

Desuden blev der tilføjet en 6. regel til, hvordan mindet skulle skrives. Denne forlød:

6. Mindet/erindringen må fylde 1-2 sider MAX.

Denne blev tilføjet som en sammensmeltning mellem to forskellige opstillinger til at skrive et minde og kommer fra Onyx & Smalls tekst (2001). Yderligere blev der tilføjet et MAX, for at begrænse mængden af data, men som vi senere skal se i analysen har denne 6. Regel bl.a. givet anledning til flere problemer.

Der blev yderligere tilføjet et afsluttende spørgsmål, hvor præsterne gerne måtte komme med deres egen udlægning af, hvad de tror har medvirket til forandringen i kendskabet til kristendommen. Dette måtte max fylde en halv side.

Oprindelsen til metoden memory-work ligger langt fra det formål og sammenhæng, som denne opgave er blevet til i. Men en vigtig afgørelse i forhold til, hvorfor valget af metode er faldet på memory-work har været en subjektiv erfaring samt forforståelse omkring, at præster altid har meget på hjerte, samt en masse at fortælle. En metode som denne burde i teorien være en spændende metode at benytte. Hvor Haug (1987) beskriver den som en måde at opnå selvtillid på, beskriver Crawford et al. (1992), den som en fordel ved, at den skrevne tekst gør, at det uvæsentlige og uinteressante bliver interessant og værd at undersøge. Derudover hjælper skrivningen os over en grænse, og forener litteratur med kreativ skrivning og vores hverdagssprog (Haug, 1987).

Problemtræ

Et problemtræ er en brugerinddragende teknik. Det er et redskab til at skabe overblik ud fra et specifikt nøgleproblem (TolaData, 2019). Det er en metode, hvor man i fællesskab forsøger at opklare, hvad der er det centrale problem i et givent projekt (South Denmark, s. d.). Når man har lokaliseret det centrale problem, gennemgår man yderligere problemer, der giver associationer til det centrale problem, for at danne årsagssammenhænge (ibid). Disse kaldes konsekvenser og effekter, og viser hvilke konsekvenser det centrale problem skaber, samt hvad effekterne er af dette. På den måde giver problemtræet som redskab, et overblik for alle deltagere, over hvilke antagelser og sammenhænge der findes i en given problematik (ibid).

Der findes forskellige måder at udføre metoden på. Jeg har valgt følgende:

1. At deltagerne i fællesskab skal identificere et centralt problem indenfor en specifik problemstilling. Det centrale problem danner træets stamme.
2. Derefter skal deltagerne i fællesskab brainstorme omkring effekterne, som viser sig ved det centrale problem. Effekterne ligger over det centrale problem, og danner kronen på træet.
3. Til slut skal de brainstorme omkring hvilke konsekvenser det centrale problem skaber. Konsekvenserne placeres under det centrale problem og illustrerer træets rødder.

Deltagerne valgte både at brainstorme over det 21. Århundredes problem i Den Danske Folkekirke set ud fra en kirkelig vinkel og ud fra menighedens vinkel.

Der deltog i alt fire personer, alle kvinder i workshoppen: To præster, en teolog og en religionsvidenskaber, for at disse tilsammen kunne give et nuanceret billede på det 21. Århundredes problem i Den Danske Folkekirke.

De færdige problemtræer kan ses i analysen. Lydfilen fra workshoppen kan findes i **bilag**

Gruppeinterview

Ud over at gøre brug af metoderne problemtræ og memory-work, som viste sig ikke at være tilstrækkelig i denne opgave, er valget af en supplerende metode faldet på at lave et par gruppeinterviews, hvis inspiration udspringer af fokusgruppeinterview.

I både memory-work metoden samt problemtræ blev der indhentet empiri fra præster, for at kunne klarlægge deres syn på en mere aftagende kristendom. I interviewdelen vil kilderne ikke være præster, men i stedet være nuværende konfirmander og post-konfirmander (tidligere konfirmander). Dette for at give et mere dækkende billede af, hvordan præster opfatter en eventuel manglende viden, samt, hvad unge ser som en mulighed for at kunne interessere sig mere for kristendom. Det vil bl.a. sige, at der er blevet set nærmere på, hvad der motiverer de unge samt gennem deres øjne, set på forskellige trossamfunds innovative måder, at formidle dåbsoplæring på, gennem en moderne og interessant måde i det 21. århundrede. Til slut blev de bedt om at brainstorme over deres eget "det perfekte medie" med formidlende dåbsoplæring for Den Danske Folkekirke.

Der er afholdt to interviews pga. det ikke var muligt, at samle et stort nok antal deltagere på én gang, så det kunne danne en fokusgruppe. men samtidig også for at få flere forskellige synspunkter frem. Begge lydfiler fra interviewene samt disses transskription ligger tilgængelige i bilagene (bilag 1 og 2).

Ved begge interviews deltog to personer.

Fordelen ved kun at have to personer af gangen, har været, at kunne nå mere i dybden med de enkelte spørgsmål, i forhold til, hvis der havde været mange flere (Justesen og Mik-Meyer, 2010).

Formålet ved et fokusgruppeinterview er dog bevaret, da der ved begge interview var en nuværende konfirmand, samt en post-konfirmand repræsenteret. Begge er blevet sat sammen med det formål, at de går/har gået til konfirmandundervisning.

Ved hjælp af disse syv punkter, hvor Stewart, Shamdasani, & Rook (2007) beskriver de mest almindelige grunde til at arbejde med fokusgrupper, vil vi komme omkring, punkt for punkt, i analysen.

De syv punkter er følgende:

1. At opnå en generel baggrundsinformation om et interessant emne.
2. At skabe en generering af forskningshypoteser, der kan forelægges for yderligere forskning og test ved hjælp af mere kvantitative tilgange.
3. Stimulering af nye ideer og kreative koncepter.
4. Diagnostisering af potentialet for problemer med et nyt program, en service eller et produkt.
5. At skabe en generering af indtryk af produkter, programmer, tjenester, institutioner eller andre genstande af interesse.
6. At lære, hvordan respondenter taler om fænomenet med interesse. Dette kan igen muliggøre design af spørgeskemaer, undersøgelsesinstrumenter eller andre forskningsværktøjer, der kan anvendes i mere kvantitativ forskning.
7. Fortolkning af tidligere opnåede kvantitative resultater

Ved et fokusgruppeinterviews, ligger værdien ikke i de individuelle svar, men i hele den interaktion, der foregår mellem interviewpersonerne, og deres respons på de andre deltagers svar, uden for megen indgriben fra interviewers side (Justesen og Mik-Meyer, 2010).

Dette har dog ikke altid været helt optimalt pga. antallet af interviewpersoner, har der været brug for at holde samtalen i gang fra interviewers side ved at bede om en uddybelse, eller komme med flere eller nye spørgsmål.

Kapitel 6: Analyse

I dette kapitel vil vi bevæge os ind på resultaterne af dataindsamlingen i form af minder fra memory-work, workshop og interviews.

Analyse del 1 - Memory-work

Med denne første analyse ønsker jeg at se på sammenfald, og i første omgang udregne nogle centrale problematikker, som kan hjælpe med til at indsnævre det 21. århundredes kompetencer i Den Danske Folkekirke.

Præstadie - indledende overvejelser

Inden jeg udfærdigede formularen til at udarbejde punkterne til de memory-work jeg ville indsamle, gjorde jeg mig forskellige tanker omkring, hvorvidt mine kilder skulle have lov til at svare anonymt, eller om *jeg* skulle optræde anonymt. Det gjorde jeg med tanke i Crawford et al.'s (1992) beskrivelser omkring, hvordan de selv havde været en del af deres forskningsgruppe. Grundet metodens oprindelige brug til indsamling af kvinders seksualitet, gav det god mening, at kilderne skulle bevares anonyme. I denne sammenhæng ville det dog virke formålsløst, hvis jeg skulle optræde anonymt, og ligeledes præsterne. Dette blev derfor et fravalg i dette projekt, da anonymitet ikke ville have nogen form for indvirkning på mine data. Præsterne blev dog bedt om kun at tilkendegive sig med:

- Alder
- Års præstegerning

Dernæst blev der gjort visse overvejelser omkring, hvordan præsterne kunne kontaktes, for med min forespørgsel, at kunne nå ud til flest mulige.

I første omgang blev det antaget, at der på Facebook fandtes en gruppe for præster landet over på samme måde, som jeg *ved* der findes for kirke-kulturmedarbejdere.

Dette kunne efterfølgende dementeres. Med hjælp fra en veninde, som er præst i Den Danske Folkekirke, blev forespørgslen omkring at skrive et memory-work sendt ud i en googlegruppe for præster ansat i Aalborg Stift.

Udgangspunktet for mindeskrivningen til dette projekt, har taget udgangspunkt i Crewford et al.'s (1992), videreudvikling af Frigga Haugs (1987), retningslinjer for at skrive et memory-work.

Præsterne blev bedt skrive et minde ud fra disse 6 retningslinjer:

1. Skriv et minde/en erindring
2. Om den første gang du: mærkede en aftagende viden om kristendom i f.eks. konfirmandundervisningen.
3. Du skal skrive i 3. Person
4. Der skal indgå så mange detaljer som overhovedet muligt, ved at inkludere selv "ligegyldige" eller trivielle detaljer. (Det kan være en hjælp at tænke på en bestemt lyd, tanke, spørgsmål, eller noget som berørte dig).
5. Men uden at fortolke, eller forklare.
6. Mindet/erindringen må fylde 1-2 sider MAX

Afslutningsvis blev de spurgt, om de ville give deres bud på, hvad de selv tror har medvirket til forandringen i kendskabet til kirken. Max 1/2 side.

Forespørgslen blev udbedt besvaret i løbet af 10 dage.

Stadie 1 - Indsamling

Efter kun at have fået én tilbagemelding i den periode af 10 dage, der til at starte med blev givet for at kunne indsamle empiri, blev andre muligheder overvejet, for at komme i kontakt med, samt få respons, fra flere præster.

Ved hjælp af sparring med præste-kollegaer, blev det nye initiativ i indsamlingen af memory-work, at tage kontakt til flere provster, for på den måde, gennem dem, at nå ud

til præster i flere provstier. På hjemmesiden provsti.dk ligger alle landets provstier listet alfabetisk. Et provsti, for hvert bogstav i alfabetet blev tilfældigt udvalgt, så danmarkskortet var nogenlunde repræsenteret både i syd og i nord, øst og vest. En udfærdiget oversigt over provstier samt de kontaktede provster kan findes i bilag 3.

Derefter blev der sendt mails ud til 17 provster, med ønsket om, at de ville sende forespørgslen videre til deres præster.

Det viste sig dog hurtigt, at denne forespørgsel ikke ville løse problemet med at få indsamlet flere memory-work. Trods megen arbejde, for at få provster i tale, lykkedes det ikke yderligere at få flere minder, end det første jeg allerede havde. Den største forundring lå i, at der viste sig så megen modvilje i at skrive og fortælle om et minde de har haft. Jeg blev dog siden gjort opmærksom på, at det kunne skyldes de opstillede retningslinjer for at skrive et minde. Bl.a. blev længden på et minde voldsomt kritiseret. Yderligere kritik af metoden vil jeg vende tilbage til under punktet kritisk refleksion.

I et sidste forsøg på at skaffe minder, kontaktede jeg en håndfuld præster som jeg personligt kender, i håb om at de kunne hjælpe. Dette blev en sidste udvej, da de første overvejelser omkring indsamlingen skulle bero på præster, der aktivt ville "melde sig selv" ved at skrive et minde, og derfor kunne det blive problematisk, at jeg nu spurgte så direkte i og med, at det kunne have indflydelse på de minder jeg evt. ville modtage.

Denne forespørgsel endte med at give mig tre minder til, som er skrevet ud fra nogle af de opstillede retningslinjer. Et af disse minder indeholder dog hele fire minder med hver sin trigger i forhold til fire forskellige fænomener af aftagende viden.

Stadie 2 - Analyse

Crawford et al. (1992) lister seks punkter for at analysere minder. Disse er skrevet ud fra, at man er flere i en gruppe til at analysere minderne og sammenligne dem. Jeg har fravalgt det første og det sidste punkt, da det fordrer flere gruppemedlemmer:

-
1. Hver memory-work gruppemedlem udtrykker meninger og ideer om hver memory-work efter tur og
 2. Ser efter ligheder og forskelle mellem minderne og ser efter gentagne elementer blandt minderne, hvis relation til hinanden ikke fremtræder ved første blik. Hvert medlem skal især betvivle disse aspekter i begivenhederne som ikke er modtagelige overfor sammenligning. Hun eller han må ikke tage autobiografi eller biografi og analysere dette som en udvej.
 3. Hvert memory-work medlem identificerer klicheer, generaliseringer, modsætninger, kulturelle imperativer, metafoer... og
 4. Diskuterer teorier, populære forestillinger, udtryk og billeder af emnet.
 5. Til sidst tester hvert medlem, hvad der ikke er skrevet i minderne (men hvad der burde være skrevet) og
 6. Genskriver mindet.

Ved hjælp af de midterste fire punkter vil jeg nu analysere mig ned i de memory-work jeg har modtaget. Til hvert minde vil jeg fremhæve ord i minderne, for bedre, at kunne sammenligne deres ligheder og forskelle jævnfør punkt 2. Nogle af minderne er blevet afkortet, så kun det væsentligste er medtaget i nedenstående. Minderne kan ses i deres fulde længde i bilag 4-7. Analysen af alle fire memory-work er sket ud fra deres fulde længde:

- **Minde 1:**

" [...] Naturligvis har jeg levet med en konfrontation med, at mange mennesker hverken interesserer sig for eller ved noget om kristendom. [...] I forbindelse med at præsten underviste om kødets opstandelse og det evige liv, spurgte en konfirmand lettere desorienteret:

"Bliver vi så zoombier?"

Præsten forsøgte naturligvis at forklare om opstandelsesforestillingerne i NT og i kirken.

Det, der slog præsten som et eklatant eksempel på traditionstab, var, at end ikke forestillingen om opstandelse i Paradis var til stede som en almen baggrund."

Dette minde er skrevet i 1. Person, og er meget kort. Det centrale i mindet handler om en oplevelse med konfirmander, og om en manglende viden til, hvad der sker, når vi dør. Ser vi nærmere på teksten, forekommer der centrale ord:

Minde 1

- Konfirmandforberedelse
- Kødets opstandelse
- Evtigt liv
- Zoombier
- Opstandelsesforestillinger
- Manglende forestilling
- Almen baggrund

• Minde nr 2:

“ Han stod foran 22 konfirmander fra den lokale folkeskole. [...] 2. gang i konfirmandforberedelsen plejede han give dem en lille test – blot for at se, hvad konfirmanderne vidste om kristendommen og kirken. [...] Der var 20 spørgsmål. Hvor blev Jesus født? Hvor voksede han op? Hvor døde han? Sådant nogle helt basis-spørgsmål. [...] “Hvis I ikke kan svare, så lad spørgsmålet stå ubesvaret”, sagde han. En af de 22 havde 4 rigtige, to havde 3 rigtige, og de fleste havde 0 eller 1.

Han gennemgik spørgsmålene med klassen. De vidste noget om skabelsen, Adam/Eva og Noah fra skolen, men ikke noget om Jesus. De havde ikke haft det i skolen, og der var aldrig nogle derhjemme, der havde talt om Gud eller Jesus med dem. Det sagde de.

Da slog det præsten, [...] der [var red.] mere eller mindre blank skærm. Der var ingen kristen religion – hverken som tanke eller som praksis.”

Dette minde følger retningslinjerne omkring at skrive et memory-work, men indeholder ikke så mange detaljer. Ligesom det første minde handler minde nr. 2 også om konfirmandundervisning. De centrale ord i teksten er:

Minde 2

- Konfirmander
- Test - om Jesus
- Basis- spørgsmål
- 20 spørgsmål
- Vilde gæt
- 4, 3, 0 eller 1 rigtige
- Skabelsen
- Adam, Eva, Noah
- Aldrig talt om Gud og Jesus
- Blank skærm
- Ingen kristen religion - hverken som tanke eller praksis.

• Minde 3,1:

“Den første gang efter sommerferien, hvor den lokale efterskole kom i kirke. Tilfældigvis til Allehelgen med navneoplæsning. De unge mennesker havde ingen forståelse for kirken som et helligt rum og ingen forståelse for at der var folk, der enten var i sorg eller var i gang med at bearbejde sorg på denne specielle søndag. De ville ikke, til trods for flere venlige henvendelser, tage deres hatte af, de blev siddende under bibellæsninger og kun efter meget specifikke henvendelser fik vi dem op at stå til navneoplæsningen. Den basale mangel på indlevelsesevne og empati var overraskende.”

• Minde 3,2:

“Den mest markante oplevelse af skredet i forståelsen af hvad kristendommen faktisk indebærer, kom til en samtale med en dåbsmor, der mente, at det var god kristen skik, at de afdøde slægtninge blev reinkarneret i de nye babyer i familien. [...]Dåbsmoderen ønskede en ankerkendelse fra præsten, da hun jo havde forstået netop dette gode kristne budskab om ånd, sjæl og genopstandelse. Præsten var mælløs.”

• Minde 3,3:

“En anden markant ændring er den uvidenhed, som konfirmander, brudepar og dåbsforældre i særdeleshed fremviser på salmeområdet. For det første kender de ingen salmer, er man heldig at sidde med spejdere, kan de som regel nævne et par stykker, der også står i spejdersangbogen, og går man dem lidt på klingen kender de nok også ‘I Østen Stiger Solen Op’, ‘Et Barn Er Født’ og ‘Dejlig Er Jorden’, men til gengæld tror mange også at ‘Livstræet’ og ‘Kære Linedanser’ står i Salmebogen. Den basale salmekendskab er stærkt for nedadgående.”

• **Minde 3,4:**

*“Det er en gentagen oplevelse, at folk efter en gudstjeneste med barnedåb kommer til præsten og mumler noget om, at det var rart at gå i kirke, tænk at det kan være sådan, gid det var så hyggeligt hver gang, det var slet ikke kedeligt osv. Man fornemmer stærkt, at de ikke har for vane at gå i kirke og faktisk ikke har begreb skabt om, hvad der sker, hverken ift. ritualer eller ift. de forskellige tiltag og arrangementer, der afholdes i kirken ud over søndagshøjmessens. Blot det, at man ved barnedåb er nødt til at bruge en lang række regibemærkninger for at gøre gudstjenesten forståelig for de – og her bruges ikke ordet kirke-fremmede, men – de kirke-ligegyldige. Dem, der kommer af pligt, men ikke af interesse. De fleste tror, det er kedeligt og at der kun kommer tre pensionister om søndagen. Når det faktisk er lige modsat, at der ofte sidder en stor og blandet skare af mennesker, der både synger frejdigt med, nyder at være der og ved, hvad der sker. **Sådan er det hver søndag, kære ven, det er ikke kun fordi I kommer til barnedåb!**”*

Ud fra dette tredje minde, skriver præsten hele fire forskellige minder om fænomenet aftagende viden. I minderne 3,3 og 3,4 er det dog ikke konkrete situationer som præsten hentyder til, men snarere gentagne oplevelser. Fællesnævneren for både minder og oplevelser er, at præsten oplever en form for trigger. Disse fire minder er alle skrevet i 1. person, og er ikke skrevet ud fra retningslinjerne i et memory-work. Minderne indeholder fire centrale emner:

1. Unge mennesker
2. Reinkarnation

3. Salmer

4. Gudstjeneste med barnedåb

I nedenstående tabel har jeg listet de fremhævede ord side om side, for bedre, at kunne et overblik over de fire minder:

Minde 3,1 Unge mennesker	Minde 3,2 Reinkarnation	Minde 3,3 Salmer	Minde 3,4 Gudstjeneste med barnedåb
• Den første gang • Den lokale efterskole • Allehelgen • Navneoplæsning • Unge mennesker • Ingen forståelse • Helligt rum • Specielle søndag • Venlige henvendelser • Hatte • Blive siddende • Basal mangel på indlevelse og empati	• Markant oplevelse • Skred i forståelsen • Hvad kristendommen indebærer • Dåbsmor • God kristen skik • Reinkarnation • Ønskede anerkendelse • Det gode kristne budskab • Ånd, sjæl og genopstandelse	• Markant ændring • Uvidenhed • Konfirmander • Brudepar • Dåbsforældre • Salmeområdet • Kender ingen salmer • Spejdere • Spejdersangbogen • På klingen • I østen stiger solen op • Et barn er født • Dejlig er jorden • Livstræet • Kære linedanser • Basal salmekendskab • Stærkt nedadgående	• Gentagen oplevelse • Folk kommer og mumler • Rart at gå i kirke • Hyggeligt hver gang • Ikke kedeligt • Stærk fornemmelse • Ikke har for vane • Forskellige tiltag og arrangementer • Søndagshøj-messen • Nødt til • Regibemærkning er • Forståelig • Kirke-fremmede/ Kirke-ligegyldige • Pligt • Interesse • Stor og blandet skare af mennesker • Nyder at være der • Hver søndag

Minde 4:

" [...] Han troede på det bedste i folk – og det bedste for folk var naturligvis at være en kristen. Så selvfølgelig var man kristen. [...] det var begyndt at gå på for ham, at det måske var sådan, at man skulle sige, at det var modsat: At man ikke var kristen indtil det modsatte var bevist. Og han begyndte også at opdage, at ikke alle så på det med ægteskab og det mærkelige sex, der skulle foregå indenfor ægteskabet, på samme måde som de selv gjorde derhjemme. [...]

Han kunne nok mærke, at der var et skred – det blev vist ikke tolket som et skred i den lille drengs verdensbillede, at det altid havde været sådan – for ham var det vist mest hele verden, der ændrede sig fra det gode til det nuværende.

I fjernsynet var der på satellitkanalen TV3 et debatprogram, der hed "Diskutabelt". [...] Det var kort sagt god fredags-underholdning. Og det er i den forbindelse, at drengen mærkede det hidtil største skred.

Han havde før hørt at der var mænd, som "lå med" mænd og kvinder, der "lå med" kvinder. Til bedemødet om onsdagen blev sådanne emner taget op – og der var det helt klart sat i stærk sammenhæng med "de sidste tider" – når Jesus kommer igen.

For den lille dreng Kim, der nu var blevet teenager på 14 år og havde skiftet børneklubben ud med teen-klubben, der var den 26. maj 1989 starten på de sidste tider. De tider, hvor verden skal blive rigtig grum, før den kan blive god igen. Det var en varm maj – for om aftenen, inden han gik i seng – stillede han sig og kiggede ud ad vinduet og synes verden var blevet et grunt sted at leve.

[...] der var en præst i præstekjole med i programmet. [...] han stod og talte med spyttet hængende ud af munden om hvordan det endelig var på tide, at bøsser og lesbiske fik denne rettighed og at "vi som kirke havde sovet i timen – nu gjaldt det om at følge folket". Og der var jubel i hele studiet – og præsten lagde hænderne oven på to lesbiske kvinder og lyste velsignelsen over dem, og folk jublede [...] drengen gyste. Hvordan kan han være præst?! Hvordan kan han sige, at han er kristen?

Kim var chokeret! [...] var det de sidste tider?

Danmark havde forandret sig – man havde ikke bare vist en aftagende/manglende viden om kristendommen, men man havde sendt landet i retningen af dommedag uden Jesus. Det gjorde ondt! Drengen var ikke bange – han var nok mere chokeret. Og urolig. [...]."

Dette fjerde minde er det længste, og det mest beskrivende. Det indeholder en markant fortælling om at gå fra at være et glad barn til teenager, hvor han/hun bliver chokeret og mærker smerte, når ens verdenssyn ændrer sig. De fremhævede ord er følgende:

Minde 4	Minde 4 fortsat
• Benovet • Bibelvers • Kristendom og tro - liv • At leve med Jesus • Gå i børneklub • Gå i kirke • Bedemøde • Frikirke • Langhårede foredrag • Sådan det var • Glad • Jesus, Gud, Helligånd • Naiv dreng • Troede på det bedste i folk • Kristent verdensbillede • Præget af kristendom • Bande • Undren • Ikke gå i kirke hver søndag • Indtil det modsatte var bevist • Ægteskab og sex • Skred	• Debatprogram • God fredags underholdning • Tsk - tsk • De sidste tider • Teenager • Teen-klub • Himlet med øjnene • Noget på spil • Vildt oprevet • Kristent land • Kors i flaget • Sandheden • "Knirkeministeriet" • Sovet i timen • Følge folket • Chokeret • Sundede sig • Aftagende/manglende viden om kristendom • Dommedag • Gjorde ondt

Efter at have gennemgået minderne og fremhævet centrale ord i teksten vil jeg nu jf. *Punkt 2*, se nærmere på hvad jeg kan sammenligne, og hvad jeg ikke kan sammenligne i minderne. Minderne vil følgende blive betegnet med et enkelt M.

Sammenfald

Minde 1:

- M1 og M2's centrale problematik finder sted i konfirmandundervisningen.

-
- Omdrejningspunktet for M1 er opstandelse, det samme gælder for M3,2
 - I M1 står, at mange mennesker ikke interesserer sig for kristendommen. Denne ikke eksisterende interesse bliver også nævnt i M3,4.

Minde 2:

- M2 handler om manglende viden om Jesus, og sammen med M1 og M3,2 kan man sammenligne en manglende viden omkring Ny Testamente.
- Det er bemærkelsesværdigt, at i to af minderne er nævnt den eksakte dag og årstal som minderne har fundet sted. Dette ses henholdsvis i M2 og M4.

Minde 3:

- M3,2 taler om et markant skred i forståelsen på hvad kristendommen indebærer. Dette nævnes også i M1: "at mange mennesker ikke ved noget om kristendommen".
- M3,1 er et eksempel på manglende indlevelse.

Forskelligheder

Minde 1:

- Udover M1 og M2 har alle minderne forskellige triggere.
- Der er stor forskel på udarbejdelsen af minderne. M1 og M3 er skrevet i 1. person. M2 og M4 er skrevet i 3. Person
- M1, M3,1-4 er ganske korte, mens M4 er meget langt og M2 har en mellem længde

Minde 4:

- M4 er ikke et minde personen har haft som præst, men som ung.

Analyse punkt 3, 4 og 5

Nu vil jeg se nærmere på de tre andre punkter i memory-work analysen, og for hvert minde trække steder ud.

Punkt 3 - generaliseringer, klicheer, modsætninger, kulturelle imperativer og metafoer

Minde 1:

- I M1 har præsten skrevet, at denne *naturligvis* har levet med en *konstant konfrontation* med, at mange mennesker ikke interesserer sig for, eller ved noget om kristendom.

Her gør præsten det til en generel forståelse af, at folk ikke ved noget om kristendom, eller interesserer sig for det. Præsten bruger ordet naturligt, men det er en modsætning til den næste beskrivelse, som fortæller det er en konstant konfrontation. Præsten kunne i stedet have brugt et ord som almindeligt. At gøre brug af ordet naturligt, legitimerer den manglende viden, men det er ikke det præsten vil sige med eksemplet.

- M1: Opstandelsen i Paradis som en almen baggrund.

Præsten ser det altså som en almen baggrund, at man burde kende til opstandelsen.

Minde 2:

- I M2 bruger præsten udtrykket "*blank skærm*"

En metafor til at understrege, hvor lidt der vides om kristen religion.

Minde 3:

- I M3,1 beskrives hvordan den lokale efterskole kommer i kirke, uden at respektere kirken som et helligt rum, og end ikke høflige henvendelser kan få de unge til at deltage. Dette giver et billede på den mangel for respekt, som kirken oplever i samfundet i dag. Sat på spidsen kan man bruge Jantelovens 10. bud til at beskrive kirkens rolle i samfundet idag: "*Du skal ikke tro du kan lære os noget*" (Den Store Danske, s. d.). Præsten betegner det ligeledes som en *basal mangel på indlevelsesevne*.
- I M3,3 bruges metaforen "*at gå dem [spejdere/konfirmander/brudepar/dåbsforældre red.] lidt på klingen*"

Dette for at finde ud af, hvilke salmer de kender, fordi salmerne ikke er kendte af folket i dag.

- M3,4: *Hver søndag* sidder der en blandet skare i kirken og synger

Præsten generaliserer, vi kan for så vidt ikke vide om det er rigtigt.

Minde 4:

- I M4 skriver præsten, at for ham er kristendom og tro ikke viden, men liv.
Præsten forstår altså kristendommen som livgivende, og uden liv vil man ikke være. Vi har med en præst at gøre, som er mere troende?
- Drengen ændrer sit verdensbillede fra at man er kristen, til det modsatte var bevist, til: at man ikke er kristen, før det modsatte er bevist.
Dette gør drengen i og med, at han bliver ældre, og det går op for ham, at ikke alle er kristne.
- Begivenhederne fæstnes præcist til den dag politikerne vedtog loven om registrerede partnerskab d. 26. Maj 1989.
At det ikke bare er episoder, der sætter sig fast på ens hukommelse, men også datoer, må være et tegn på, at episoden stikker dybere.
- Hver fredag blev der sagt tsk tsk til debatprogrammet "Diskutabelt".
Programmet må altså siges at være et program man kan forvente sig lidt af hvert, men hvis familien ikke kunne lide programmet, hvorfor så de det så?
- Diskussionen *bølgede* frem og tilbage, om spørgsmålet "*for eller imod*" den nye lov.
Den nye lov omkring vielser af homoseksuelle, som der stadig er delte meninger om. Præsten skriver, at der denne fredag virkelig var noget på spil. Forstået på den måde, at det var og er, et følsomt emne med delte meninger.

Punkt 4 - teorier, populære forestillinger, udtryk og billeder af emnet

Minde 1:

- I M1 spørger en konfirmand om man bliver til en zombie, når man dør. Det skrevne minde udspiller sig for 5-10 år siden. At konfirmanden forestiller sig vi bliver til zombier er ikke svært, når man læser, eller hører ordene: Kødets opstandelse og evigt liv. Derudover er det tankevækkende, at det er ni år siden, at serien "The Walking Dead" (2010) havde premiere, en serie, der handler om zombier. Serien blev dengang vist på DR3 (Wikipedia, s.d.), derfor er det ikke utænkeligt, at det kan have påvirket konfirmandens opfattelse af liv efter død.

-
- Om ovenstående eksempel M1 bruger præsten vendingen *et eklatant eksempel* på et *traditionstab*.

Minde 2:

- M2 giver billedet af, at stå *foran 22 konfirmander fra den lokale folkeskole*.

Senere i mindet konkluderer præsten selv, at der i dennes by, den by, hvor de her konfirmander går i skole, ikke ved noget om kristendommen. Har præsten mon siden gjort sig tanker omkring, om denne kan byde ind andre steder?

- I M2 viser det sig, at konfirmanderne godt ved noget om historier fra Det Gamle Testamente, det har de haft om i skolen, men der er ikke blevet snakket om Gud eller Jesus med dem *derhjemme*. Jeg har svært ved at forestille mig, at der ikke kan være blevet snakket om Gud og Jesus i skolen, f.eks. til påske. Men, hvor meget der skal lægges i, at der aldrig er blevet snakket med dem om Gud og Jesus derhjemme, bør vi have i mente. Det ser vi ligeledes fordi præsten skriver om konfirmanderne: "*Sagde de*". Gud og Jesus kan være blevet *nævnt*, men ikke *snakket om*. Mine oplevelser med konfirmander er, at de mange gange har svært ved at huske fra gang til gang. På trods af, at noget er blevet fortalt og gennemgået, kan de ikke huske det. Der kan altså godt være blevet snakket om Gud og Jesus derhjemme, men ikke nok til, at det har rodfæstet sig i hukommelsen. Det gør det kun mere interessant, når der så fortælles, at de godt kender til nogle historier fra det gamle testamente, men ikke fra det Nye.

Minde 3:

- M3,2 indeholder eksempler på forestillingen om reinkarnation, om at vi bliver genfødt, hvilket er i strid med den kristne overbevisning.

Her er det dog vigtigt at påpege, at man ikke kan udelukke at hun har været syg under den undervisningsgang, hvor præsten og konfirmanderne har arbejdet intenst med emnet omkring død og opstandelse.

- I M3,3 nævnes, at mange tror, at sange som "*Livstræet*" og "*Kære Linedanser*" står i salmebogen.

Det er en interessant teori, for hvorfor tror de det? Og hvad er det de salmer rummer, som gør, at de forbindes med salmer?

- M3,4 er den *gentagne* oplevelse for præsten, at dåbsgæster bliver overraskede over det ikke er kedeligt at gå i kirke.

Overraskelsen over, at kirken har mere at byde på, end man tror, bunder i fordomme omkring kirke. Præsten bruger udtrykket om, at folk ikke har *et begreb skabt om* hvordan det er at gå i kirke. Overraskelsen bunder i fordomme om kirken. F.eks. af, at der kun kommer tre pensionister om søndagen vs. at der sidder en stor og blandet skare af mennesker. Disse fordomme kommer jeg nærmere ind på i den næste analyse.

- I M3,4 forstås, at præsten har dannet sig forskellige niveauer af kirkegængere. Det lærer vi, når vi læser at der vælges at bruge ordet *kirke-ligegyldige* fremfor *kirke-fremmede*. Altså må kirke-ligegyldige ligge længere nede på rangstien for præsten i forhold til begrebet kirke-fremmede.

Minde 4:

- *“Starten på de sidste tider - når Jesus kommer igen”,* altså at man går mod verdens ende, og *“verden bliver rigtig grum, før den kan blive god igen.”*

Er begreber om kristendommen, som der ikke bliver talt ret meget om, måske fordi vi ikke kan lide at tale om det?

- Billedet: *“Han stillede sig og kiggede ud af vinduet, og syntes verden var blevet et grumt sted at leve.”*

Er et billede på hvor stærke følelser, drengen tillægger den nye lov om homoægteskaber. Præsten kan også huske, hvordan der blev sagt tsk-tsk, og at der blev himlet med øjnene den aften mindet udspillede sig, og kakaoen mistede sin smag, og følelserne var uden på tøjet den aften mindet fandt sted.

- Drengen var vildt oprevet over at en sådan lov kunne blive vedtaget i et kristent land med kors i flaget.

Der er for drengen en stor kontrast til et kristent land og til at vedtage vielser af mennesker med samme køn. Der bliver nævnt, at i programmet kysser to mænd og to kvinder. Et billede, der må have været meget grænseoverskridende, hvis vi antager præsten tilhører en strammere retning indenfor kristendommen.

- Spyttet hang ud af munden på præsten [i fjernsynet] mens han taler.

Et billede på at drengen yderligere væmmes ved den mand han ser i fjernsynet, og som, for drengen, måske repræsenterer noget afskyeligt.

- Præsten der skriver mindet gengiver, hvordan præsten i tv'et fortalte, hvordan at: *"kirken havde sovet i timen - nu gjaldt det om at følge folket"*

Vi ved ikke, hvad præsten i programmet mente med at kirken havde sovet i timen?

Men at følge folket er tit en modsætning i forhold til det kirken står for.

- Drengen beskriver et Danmark, der gennem hans øjne havde forandret sig, og sendt landet i retning af dommedag uden Jesus.

"Må Gud være med Danmark" siger drengen i mindet, på samme måde som, når Dronning Margrethe i nytårstalen slutter sin tale af med ordene: Gud bevare Danmark, som en bøn til, at der ikke må ske vort lille land noget.

Punkt 5 - hvad der ikke er skrevet i minderne (men hvad der burde være skrevet)

Minde 1:

- Hvorfor skriver præsten i M1 at denne "naturligvis havde lært at leve med, at folk ikke ved noget om kristendommen"? Hvorfor er det naturligt?
- I M1 skriver præsten, først, at denne fortalte om kødets opstandelse og et evigt liv, og bagefter, at denne forklarer om *opstandelsesforestillingerne*. Men præsten skriver ikke, hvad denne præcist endte med at forklare?

Minde 2:

- I M2 giver præsten konfirmanderne en *test* i starten af forløbet, for at se, hvad de ved om kristendommen og kirken. Men hvorfor gør han det? Har han erfaring med, at det er en god ide, og plejer konfirmanderne godt, at kunne svare på spørgsmålene?

-
- Præsten i M2 skriver konfirmanderne prøvede at svare med vilde gæt? Hvad kunne de gæt for eksempel være?

Minde 3:

- I M3,4 nævner præsten at denne er nødt til at bruge en lang række regibemærkninger for at gøre gudstjenesten forståelig for de kirke-ligegyldige.

Det kan gisnes om, hvad det er for regibemærkninger der bliver brugt, f.eks. om at bede folk rejse sig, men vi får det ikke præcist at vide.

Minde 4:

- I det fjerde minde, kredser problematikken omkring en Indre Missionsk holdning, men det bliver ikke slået fast, eller uddybet, hvilken kristen retning som præsten tilhører.
- Det er en svensk journalist i studiet, men er det svensk tv de ser, eller er det dansk tv?
- Den præst der medvirker har en paptallerken på, er ansat af "knirkeministeriet" og vil ikke bede for Dronningen. Hvad betyder udtrykket "knirkeministeriet"? At det er en spøg mod kirkeministeriet, men hvad dækker det mere over?

Stadie 3 - Revurdering af materialet

I dette tredje stadie vil jeg fortsætte analysen af minderne, hvor jeg vil revurdere det samlede materiale. Først og fremmest er det kun to af minderne, der er skrevet ud fra de givne retningslinjer for hvordan et memory-work skal skrives. Dette har ikke nogen betydning for validiteten af minderne, men det indsnævrer beskrivelserne, og udelukker eventuelle vigtige detaljer. Som allerede nævnt under forskelligheder har kun to minder den samme trigger, nemlig konfirmandundervisning. Som Kristiansen (2017), beskriver omkring hermeneutik og fordomme, kan jeg meget vel have påvirket denne trigger, da jeg bad om et eksempel på aftagende viden i Folkekirken, og gav konfirmandundervisning som et "f.eks." i den forespørgsel jeg sendte ud.

De tre af de fire minder fortæller, at de er skrevet af personer, der har været præst i henholdsvis 18, 23 og 31 år. Jeg kan ud fra de oplysninger have en formodning om, at jeg

skal lægge omkring 25 år til, for at kunne bedømme en ca. alder, hvis jeg antager man starter på teologi i en alder af 20 år, og at det tager omkring 6 år at blive præst. Dvs. At præsterne er omkring 43, 48 og 53 år. At det er præster med så mange års erfaring giver god mening, eftersom de har været i faget i så mange år, at de har kunnet mærke en ændring.

Ser vi på de fire korte minder, det første minde og det længste minde er der en markant stor forskel: Det fjerde minde, som er fra teenageårene hos en kilde, er det mest malede memory-work. Der bliver beskrevet, lyde (tsk-tsk), stemning (verden var blevet et grumt sted at leve), og sågar, hvad der stod på bordet (kakaomælk og kage). Der hersker ingen tvivl om, at det fjerde minde har sat tydelige spor hos kilden, men det er også forklarende, her tænker jeg især på mindes indledning. De fem korte minder bærer præg af, at være skrevet i hast, og uden omtanke på, at sætte sig ind i selve metoden, men alligevel er det overraskende, at kunne afkode så mange problematikker ud fra dem. Alle minderne giver tilsammen nogle billeder af de problematikker omkring uvidenhed, som Folkekirken står overfor idag:

- Manglende viden om Det Ny Testamente
- Manglende forståelse og respekt
- Uvidenhed omkring salmer
- Fordomme omkring kirken
- En manglende forståelse for, hvad kristendommen indebærer

Konklusion på memory-work

Efter at have gennemgået den første analyse omkring memory-work kan jeg konkludere, at det er signifikant, at der i de tre første minder fremgår det sammenfald at omdrejningspunktet er manglende kendskab til Det Ny Testamente, Jesus Kristus, samt troen på genopstandelse i Paradis.

De ovenstående minder danner i første omgang baggrunden for, at kunne begrunde indsnævringen omkring en kompetence, som kirken skal sætte særlig fokus på i det 21. århundrede, til overordnet at kunne betegnes "Det Ny Testamente". Dette er altså dén

kompetence som Den Danske Folkekirke i første omgang må have ekstra fokus på, at implementere i det 21. århundrede.

Ved at afholde en workshop vil jeg herefter se nærmere på, hvad andre præster og teologer yderligere kan fortælle om Den Danske Folkekirkes centrale problem i det 21. århundrede, så eventuelle sammenfald og nye vinkler kan blive tilføjet analysen.

Analyse del 2 - Problemtræ

Det overordnede formål, ved at afholde en workshop, var med udgangspunkt i, at kunne verificere de sammenfald som allerede forelå fra memory-work analysen.

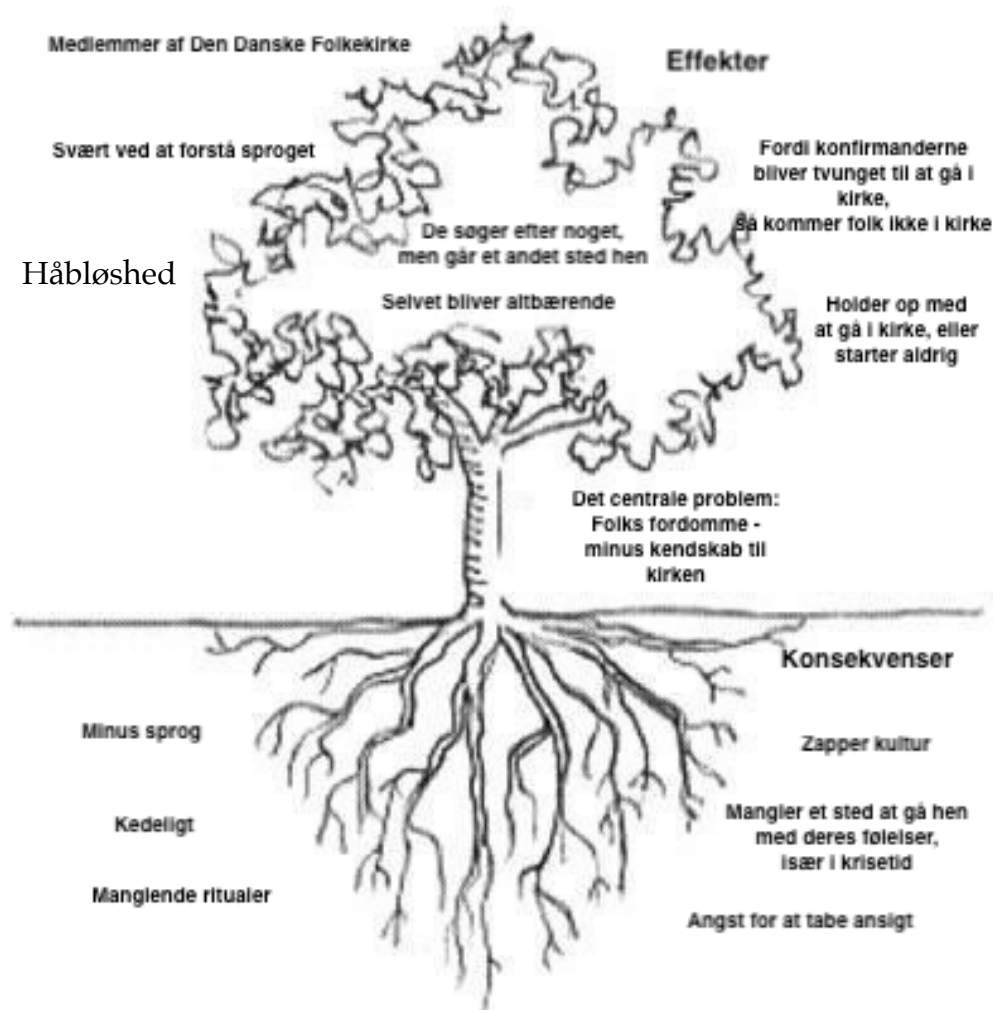
Det blev givet på forhånd til deltagerne, at de skulle identificere det centrale problem ved Den Danske Folkekirke i det 21. århundrede. Herved har jeg som forsker med mine fordomme, allerede præget det jeg vil have at gruppen skal diagnosticere som noget negativt (Kristiansen, 2017). Workshoppen blev foretaget, for at undersøge, hvad deltagerne selv ville komme ind på er problemet i det 21. Århundrede, og om der findes sammenfald med det tidligere identificerede problem i analysen af memory-work.

Analyse af problemtræ

Midt i workshoppen havde deltagerne problemer med at placere deres post its, da det viste sig, at spørgsmålet omkring et centralt problem i Folkekirken i det 21. Århundrede kunne ses fra to sider. Spørgsmålet kan både ses fra medlemmernes side samt fra kirkens side. Derfor valgte deltagerne at lave to problemtræer, for at kunne skelne mellem Folkekirkens problem og det eller de problemer som medlemmer af Den Danske Folkekirke må sidde med.

Det første problemtræ omhandler Folkekirkens medlemmers centrale problem i det 21. Århundrede:

Problemtræ set fra medlemmer af Den Danske Folkekirkes side

Det centrale problem

Til at starte med kom der forskellige forslag til, hvad det centrale problem kan siges at være i Den Danske Folkekirke. Beslutningen endte med, at det største og mest centrale problem som Folkekirken står overfor i det 21. århundrede, er **fordomme** omkring kirken, samt det **minimale kendskab** som medlemmerne har til den, salmer og bibelhistorier deslige. Medlemmerne ved f.eks. heller ikke, hvor meget kirken tilbyder. Allerede her bekræftes nogle af de problematikker, som blev fremhævet i de forskellige memory-work. Både fordomme omkring kirken, minimalt kendskab og manglende salme kendskab bliver her bekræftet som en del af et centralt problem.

Konsekvenser

Herefter blev deltagerne bedt om at lokalisere hvilke konsekvenser det centrale problem har for medlemmerne, på baggrund af det centrale problem:

- **Minus sprog:** En af de mange konsekvenser det har, når man ikke kender til kirken er, at det sprog, der bliver brugt i kirken bliver mere fremmed for én. Man forstår ikke, hvad der bliver sagt. Dette vil vi senere se, også bliver påpeget i den sidste analyse.
- **Kedeligt:** En anden faktor som det mindskede kendskab til kirken medfører er, at kirken forstås som kedelig. Dette relaterer sig til det udsagn præsten fortæller i minde 3,4, hvor denne gentagne gange efter barnedåb oplever, en forundring over, at det ikke var kedeligt at komme i kirke.
- **Manglende ritualer:** Til at markere livet. Medlemmerne mangler ritualer, der kan opfylde deres behov. Herved skal man ud i cirkulære ritualer, for at få opfyldt behovene. Dog ligner de cirkulære ritualer, der foregår udenfor kirkerummet, dem der foregår i kirken til forveksling. Til eksempel gives f.eks. nonfirmation.
- **Zapper kultur:** Er der noget vi ikke kan finde ud af, så zapper vi bare videre.
- **Mangler et sted at gå hen med deres følelser, især i krisetid:** Folk prøver af al kraft at finde et ståsted.
- **Angst for at tabe ansigt:** At være bange for at sige at man tror på Gud. Det er lettere at sige, at man tror på noget. vi spekulerer meget på, hvad andre tænker om os.

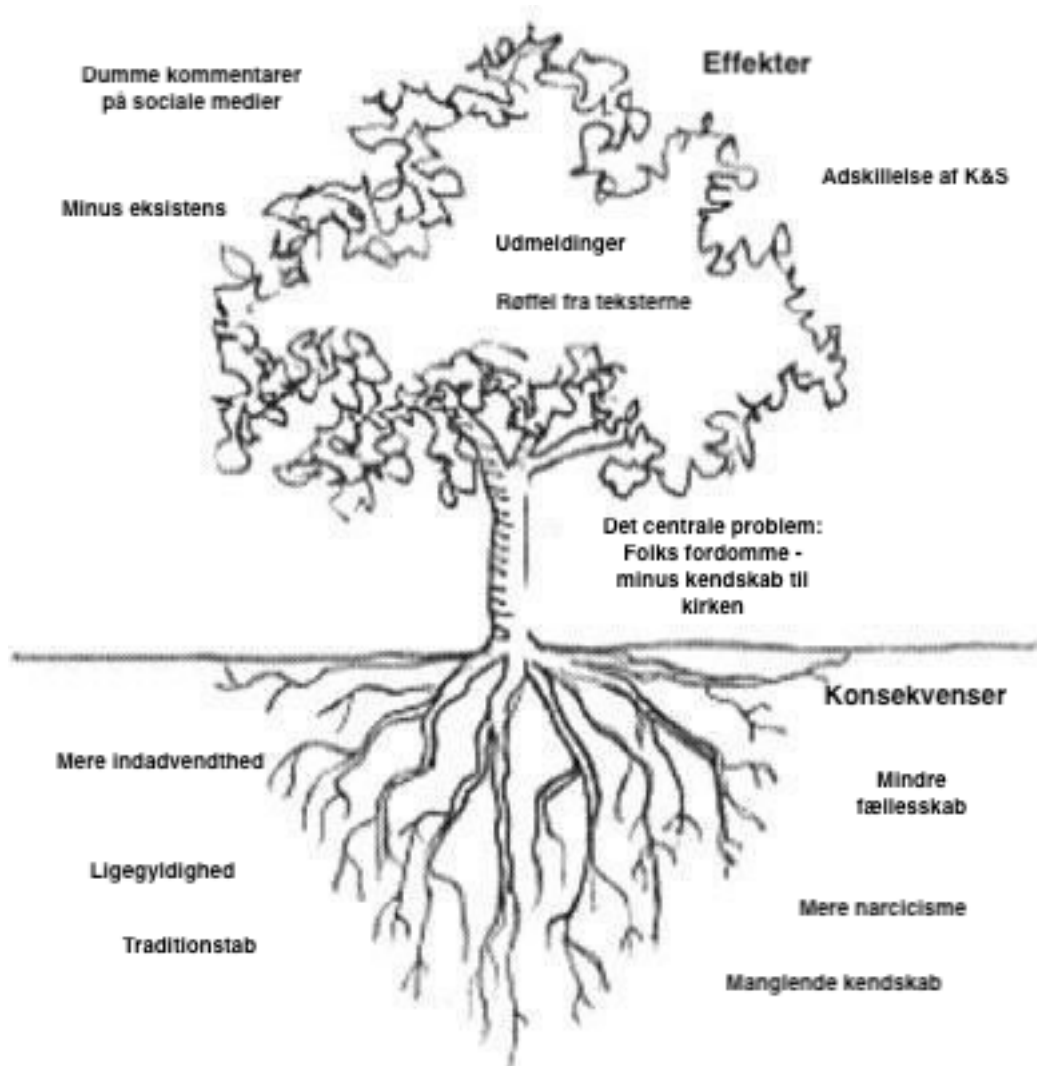
Effekter

- **Svært ved at forstå sproget:** Højmessen (gudstjenesten om søndagen) er som et sprog. Og forstår man det ikke, så keder man sig. En af deltagerne fremhæver, at efter det

første år som præst, var det først dér, at nogle af de elementer, som finder sted i højmessens gik op for hende. Når hun, selv med en teologisk baggrund, har svært ved at forstå, hvordan skal almindelige mennesker, der går i kirke 2-3 gange om året så kunne det?

- **De søger efter noget, men går et andet sted hen:** For at prøve at finde det de mangler. Eller ved at der er noget, der er større end en selv. De ved ikke, at de måske kan finde det i kirken.
- **Selvet bliver altbærende:** Man har ikke nogen djævel i det moderne samfund, at skyde skylden på.
- **Fordi konfirmanderne bliver tvunget til at gå i kirke, så kommer folk ikke i kirke:** Det kan være et problem, at man bliver tvunget til at gå i kirke 10 gange under konfirmandundervisningen. Når man så har været i kirke de 10 gange, så har man prøvet det, og bagefter forbinder de for altid det med at gå i kirke for tvang. Dette er meget interessant i forhold til Ryan & Decis (2000 a og b) teori omkring en stærk ydre faktor er med til at ødelægge en indre motivationsfaktor.
- **Holder op med at gå i kirke, eller starter aldrig:** Mange starter slet ikke med at gå i kirke, fordi de har den fordom om, at det er kedeligt.
- **Håbløshed:** Håbet forsvinder.

Problemtræ set fra Folkekirkens side

Det centrale problem

Gruppen blev bedt om at bevare det samme centrale problem, de allerede havde lokaliseret omkring **fordomme** og **kendskabet til kirken**, men i stedet se problematikken fra Folkekirkens side.

Konsekvenser

- **Mindre fællesskab:** Men mere narcissisme og selvdyrkelse.
- **Mere narcissisme:** Forstået på den måde, at kulturen i dag er en narcissismekultur. Det er jeget, der dyrkes. På samme måde som når Felter (2004) skriver, at idag taler man om personlig tro og patchwork- religiøsitet.

-
- **Manglende kundskab:** Folkekirken oplever problematikken omkring medlemmernes manglende kundskab både omkring salmer, gudstjeneste og bibelhistorier.
 - **Mere indadvendthed:** Som mennesker har vi idag en større tendens til at vende os indad, end at vende os udad. Fokus bliver lagt på sig selv og den nærmeste omgangskreds.
 - **Ligegyldighed:** Som bunder i, at folk ikke er interesserede i at sætte sig ud over fordommene. Kirken er først nødvendig den dag man skal bruge den.
 - **Traditionstab:** Der er sket et tab af ældgamle traditioner. Hvor det tidligere har været naturligt at have nogle af de basale kundskaber på plads omkring kristendommen, kan man ikke forudsætte at folk kender til kristendommen i dag. Dette passer tillige med Felters (2004) udlægning af traditionstabet i Folkekirken.

Effekter

- **Udmeldinger:** At folk udmelder sig Den Danske Folkekirke, fra fællesskabet pga. uvidenhed.
- **Adskillelse af kirke og stat:** Den dag der måske kun er 40-50 % medlemmer af Folkekirken, så båndet mellem kirke og stat ophører.
- **Minus eksistens:** Vi ved godt hvor vi kommer fra, Darwin og Big Bang. Det behøver kirken ikke fortælle os.
- **Dumme kommentarer på sociale medier:** At kirken også bliver mødt med fordomme på sociale medier, den må forholde sig til.

-
- **Røffel fra teksterne:** At man kommer i kirke, og får en tekst som handler om, at man nu lige skal tænke over, om man nu også er så god, som man tror. I så tilfælde, er det ikke nogen positiv oplevelse man går fra kirken med.

Opsamling på problemtræs analysen

Det blev påpeget under workshoppen, at selvom der var brug for at have to problemtræer, for at kunne skelne mellem medlemmerne og kirken, så forblev det svært at adressere konsekvenser og effekter, fordi problemerne var så sammensmeltede for begge grupper. Fordomme peger begge veje. Billedligt set vil det sige, at en fordom hos menigheden, som peger mod kirken, peger tilbage på menigheden selv fra kirkens synspunkt.

Konklusion på problemtræs analysen

Ud over traditionstabet blev der ikke nævnt noget omkring, hvordan man kan mærke en større afgrænsning af viden fra Ny Testamente i forhold til Det Gamle Testamente. Der forekom to sammenfald, som kan sættes i forbindelse med memory-work. Det ene omhandlende den fordom, at gå i kirke er kedeligt, indtil de kommer der, f.eks. i forbindelse med en barnedåb. Det andet sammenfald er omkring manglende viden om salmer.

Derudover påpeger analysen af problemtræet også på megen egen fokus. Det fremhæves flere steder, bl.a. omkring manglende ritualer, narcisisme, indadvendthed og et altbærende selv.

Under workshoppen kom deltagerne ind på emnet omkring Jesu mirakler. Der blev stillet spørgsmålstegn ved, hvor epokegørende fortællingerne om f.eks. at kunne forvandle vand til vin, eller at kunne gå på vandet er, men at det netop er de historier folk kender, og at det vel at mærke er fordi, at de historier strider imod vores fornuft. Denne tese omkring, at folk husker de historier, der strider imod fornuften, kan være med til at begrunde, hvorfor det er, konfirmanderne tilbage i minde 2 kunne huske flere fortællinger fra Det Gamle Testamente, fordi mange af de fortællinger strider imod den indre fornuft.

Endvidere blev der påpeget en ny vinkel på uvidenheden. Denne bliver påpeget ved, at konfirmanderne bliver tvunget gennem konfirmation som en stærk ydre motivation til at gå i kirke 10 gange, og derfor præger det de unge til at forbinde kirkegang med noget negativt.

Efter at have analyseret præsters memory-work og ligeledes gennem præster og teologers øjne sat fokus omkring det 21. Århundredes problem i Den Danske Folkekirke, vil jeg nu, i den 3. Analyse, se nærmere på, hvad der motiverer de unge, og sammen med dem, komme med inspiration til en digital platform til Den Danske Folkekirke.

Analyse del 3 - Interview

Med denne tredje analyse vil jeg gøre brug af begge teorier: motivationsteori og design til en læringsaktivitet som beskrevet ovenfor. Ved at benytte kompetencenøglen fra 21st Century Skills, og dens funktion, vil jeg medtænke, hvordan man i den digitale platform kan opøve en kompetence niveau for niveau.

Da der ikke kunne gennemføres et fokusgruppeinterview med nok deltagere, blev der i stedet afholdt to gruppeinterviews med henholdsvis to personer. Der blev dog stadig foretaget overvejelser omkring den ulempe det kan have, at dominerende interviewpersoner får sagt mere end de interviewpersoner, der ikke tør tage ordet (Stewart, Shamdasani, & Rook, 2007).

Undervejs blev der spurgt ind til deltagernes egen erfaring omkring læring samt, hvad de anser for motivation. De deltagende blev også spurgt ind omkring, hvad de kunne forestille sig lå til grund for den manglende viden inden for Det Nye Testamente og Jesu liv.

Præ-stadie

På forhånd havde jeg tillige undersøgt og udvalgt, hvilke forskellige læringsplatforme fra Den Danske Folkekirke og andre trossamfund, som deltagerne skulle stifte bekendtskab med og afprøve, for efterfølgende at høre deres meninger omkring det viste.

Inden interviewstart, blev der udarbejdet en interviewguide (se bilag 8). Denne indeholdt forskellige spørgsmål med baggrund i memory-work analysen, de tidligere præsenterede innovative forslag til dåbsoplæring, samt spørgsmål omkring motivation og læring.

Interviewets opbygning

Gennem de nedenstående syv punkter vil jeg opsummere interviewprocessen:

1. At opnå en generel baggrundsinformation om et interessant emne.

Under interviewet ønskede jeg at få oplyst to former for baggrundsviden:

- *En baggrundsviden for, hvor meget de ved/ kan huske fra Det Nye Testamente og om Jesus.*
- *At forstå, hvad der motiverer dem til at lære.*

Til at starte med blev de unge spurgt om at skrive nogle stikord til hvad de kunne huske fra Det Nye Testamente og om Jesus. Denne baggrundsinformationen gjorde det ud for en mindre stikprøve omkring hvorledes der kan siges at være en aftagende viden indenfor kristendom. Dette måtte både dementeres og bekræftes. De to nuværende konfirmander vidste og kunne, kun huske lidt fra Det Nye Testamente, hvor i mod de to post-konfirmander kunne komme med flere referencer bl.a. til lignelsen om Vinbonden. Der skal umiddelbart tages det forbehold, at begge post-konfirmander blev konfirmeret i foråret '19, og måske derfor er undervisningen ikke fortrængt, endnu.

Senere i interviewene blev der spurgt ind til hvad der motiverede dem til at lære. Og det var signifikant, at flere svarede på, at de blev motiverede af quizzer.

Dette sammenfald vil jeg indsætte i Beethams (2007) model i det følgende afsnit.

2. At skabe en generering af forskningshypoteser, der kan forelægges for yderligere forskning og test ved hjælp af mere kvantitative tilgange.

Under interviewet blev der genereret forskellige forskningshypoteser. Disse omhandlede bl.a.:

- *Motivation.*
- *Hvordan en læringsplatform kunne se ud.*

Den generering vi her foretager omhandler motivation, og hvad der påvirker de unge til at lære. I interview nr. 2 blev det påpeget, at en kedelig undervisning uden aktiviteter virkede ikke udbytterig men gjorde så man blev umotiveret. Deltager nr. 1 i samme interview argumenterede for det modsatte. Hun lærte bedst, når læringen kører på skinner, og hun ikke skulle tænke så meget.

3. Stimulering af nye ideer og kreative koncepter.

Dette punkt giver sig selv i og med, at denne analyse netop har til formål at generere nye idéer til en digital platform til Den Danske Folkekirke.

De forskellige digitale platforme for trossamfund blev gennemgået, og deltagerne fik ytret sig om deres funktioner og potentiale. For helt konkret at se, hvad der blev sagt til hver enkelt kan det læses under transskriptionerne i bilag 1 og 2.

4. Diagnostisering af potentialet for problemer med et nyt program, en service eller et produkt.

Dette kommer interviewene ind på, når deltagerne bliver spurgt om deres holdning til opdatering af digitale medier. De mener det er godt at opdatere, for så skal man ikke starte fra scratch hver gang.

5. At skabe en generering af indtryk af produkter, programmer, tjenester, institutioner eller andre genstande af interesse.

Som allerede nævnt i punkt nr. 3, så har interviewet netop til hensigt, at generere idéer.

Dette sker ud fra en idé genereringsfase, hvor deltagerne bliver introduceret for forskellige digitale læringsplatforme fra andre trossamfund, for at have et grundlag til at kunne idé generere. Dette kan dog også siges at være en hæmsko, da deltagerne kan risikere at blive

låst fast i det didaktiske læringsdesign de ser, og begrænser deres thinking out of the box. Dette forekom mig især under interview nr. 2.

Naturligvis var apps det oplagte valg til den digitale platform, men i interview nr. 1 kom et forslag omkring både at have en app med et lettere materiale samt en hjemmeside, hvor det tungere materiale skulle ligge. Inde i appen skulle der være links til hjemmesiden, så hvis man havde lyst til at læse videre, så kunne man følge linket. På den måde sikrede de en app, som ikke blev for tungt i dets indhold.

6. At lære, hvordan respondenter taler om fænomenet med interesse. Dette kan igen muliggøre design af spørgeskemaer, undersøgelsesinstrumenter eller andre forskningsværktøjer, der kan anvendes i mere kvantitativ forskning.

Dette punkt begrænses en del i sin anvendelse, da interviewene blev foretaget med blot to deltagende af gangen, og derfor ikke havde den samme interaktion omkring emnet kristendom, som hvis der havde været en større gruppe, der kunne have interageret meget mere.

7. Fortolkning af tidligere opnåede kvantitative resultater.

Under dette punkt kan man tilvejebringe de konklusioner, der tidligere er blevet gjort gennem de to tidligere analyser, henholdsvis i memory-work og i workshopen problemtræ.

Ved at have indsnævret feltet af kompetencer til at indeholde:

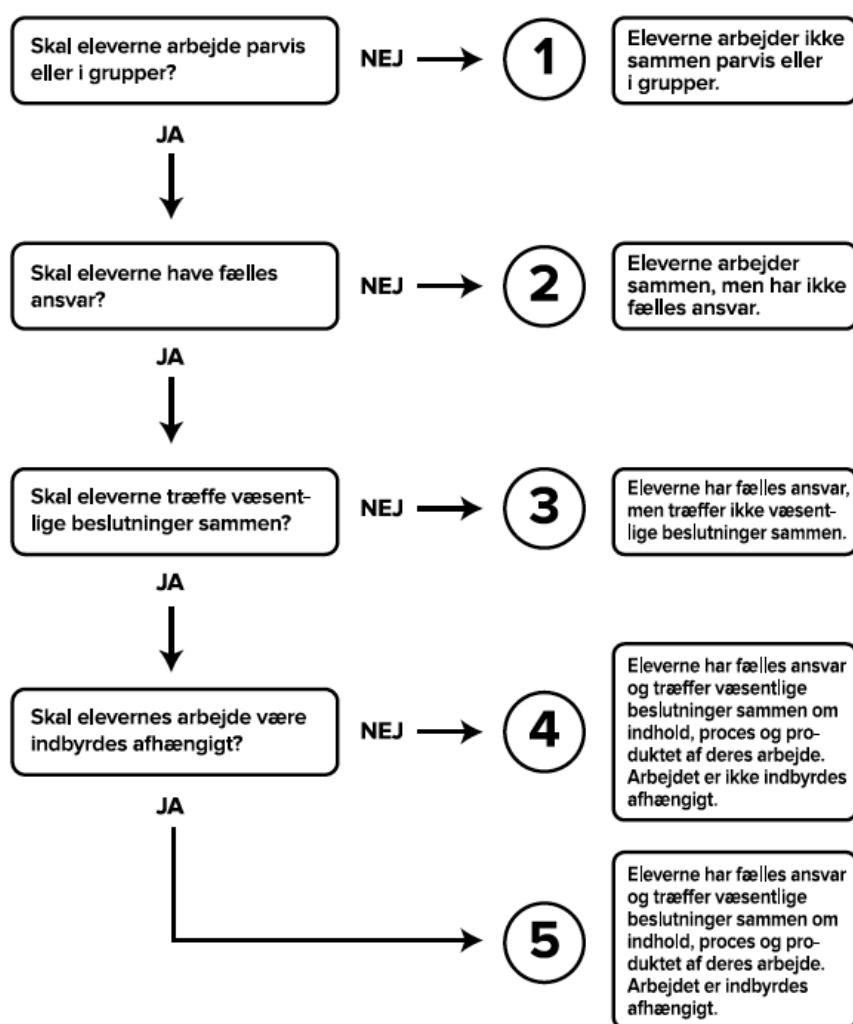
- *Det Nye Testamente og Jesus*
- *Hvad kristendommen indebærer*
- *Salmer*
- *Kirken og kirkegang*
- *Respekt for det hellige rum*

Opsamling på ideer til en digital platform til Den Danske Folkekirke

21st Century Skills

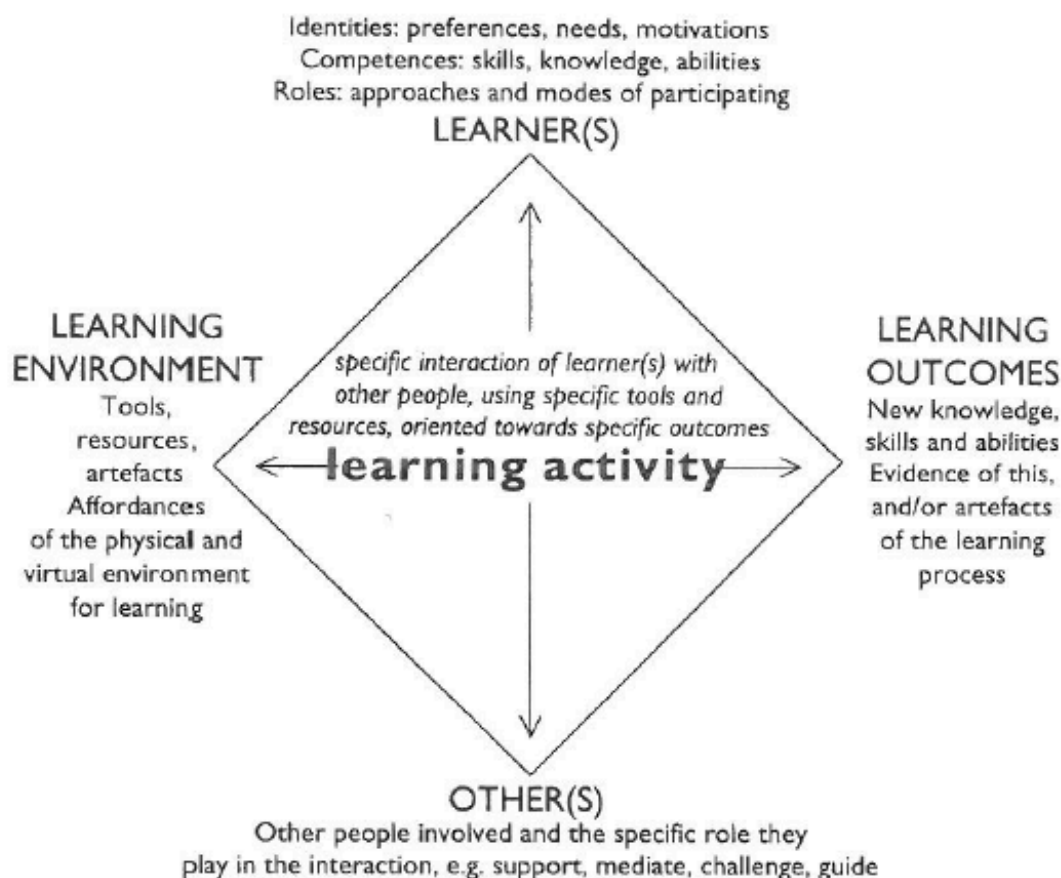
Med inspiration fra kompetencenøglerne fra 21st Century Skills vil jeg have i mente, at der i den digitale platform kan være funktioner, der kan fungere som niveauer af kompetence ved brug. Det kan være at gå fra at benytte nogle basis funktioner til at benytte nogle mere avancerede. Deltagerne i interview nr. 2 kommer ind på noget af det samme, da de taler om at optjene en form for point, så der hele tiden vil blive låst noget nyt op, spørgsmål f.eks. Heri vil sværhedsgraden stige, og i det den stiger mener jeg, at man også kan sige, at ens kompetence øges.

Modellen er blot et visuelt billede på en kompetencestigning.

Learning activity

I Beetham model om læringsaktiviteter, forestiller vi os, at læringsaktiviteten er den digitale platform, hvori læringen foregår. Denne kan både være en app, men også en hjemmeside som der blev foreslået.

Learners

Er først og fremmest konfirmander, for det er gennem dem, at motivationen og integreringen skal vækkes. Det er den bedste måde, at introducere en digital platform på, men også ved at fortælle om den i kirken. Men i det blev også nævnt, at appen ikke kun er til konfirmanderne, men også de ældre.

Learning outcomes

Er hvad du skal have ud af læringen fra appen. Ser vi på denne opgave er ønsket naturligvis at outcome har så meget med Ny Testamente , Jesus, Salmer og viden og den

højtidelighed og respekt, som skal værnes om kirken. Kort sagt er det her essensen af det 21. århundredes kompetencer bliver lært og styrket.

Learning environments

Der er meget stor forskel på, hvad deltagerne mener der skal være i appen. Men en ting, der motiverer dem, og som de nævner flere gange er quizzer og spørgsmål og spil. Dog skal spillet være tilpasset aldersgrupper, så det ikke er for barnligt, eller for voksent. I Appen skal der også være tekster og lydbøger, MEN det skal være uddrag, der er korte og præcise, for var det for langt og uforståeligt, så ville det dræbe motivationen. Man skal kunne høre en lydbog på 15 min. Og helt det vigtige om Jesus. Alle beskrivelserne af hans rejser var kedeligt, umotiverende og uforståeligt.

Others

Med inspiration fra KonApp fra Die Deutsche Bibelgesellschaft, blev det nævnt, at i en app kunne det være dejligt, hvis man kunne skrive med andre konfirmander, eller hvis man dér, i appen havde et environment, hvor man kunne oprette en gruppe så al kommunikation omkring konfirmandundervisning foregik dér, i stedet for, at inddrage andre sociale medier f.eks. Snapchat, som ikke er uden udfordringer, når det gælder kommunikation.

Hvordan appen og hjemmesiden helt skal se ud, kan vi kun gisne om, og der var stor forskel på, hvad og hvor meget der skulle puttes i en app. Det samme kan man sige om motivationen, for de var alle enige om, at det var godt at lære, men ikke i for store og uoverskuelige mængder af noget de ikke forstod. Som Beetham (2007) skriver, så er der forskel på elever, og der er også forskel på lærere, og på, hvad de ønsker eleverne skal lære. En lærers udgangspunkt for læring er også et andet, og selvom en opgave kan synes som let for er det ikke sikkert det samme gælder for eleverne.

Kapitel 7: Diskussion

Kirken i dag står overfor mange udfordringer. I dette kapitel vil jeg komme omkring forskellige aspekter af disse udfordringer.

Det 21. Århundredes kompetencer er som bekendt ikke noget nyt begreb, og har været omdiskuteret siden 80'erne, da Reagan første gang bragte begrebet på banen (Reagan, 1987). Det er bemærkelsesværdigt, at omdrejningspunktet stadig kredser omkring de samme seks kompetencer, som i hvert fald er helt tilbage fra 90'erne (Egelund, 1999). Som Dyrendom (2016) er inde på, så er det ikke nogen let opgave, at ruste børn til jobs i det 21. Århundrede vi endnu ikke ved findes.

Vender vi et kort øjeblik tilbage og ser i hvilken kontekst som 21st Century Skills udsprang af, og hvor, så er der en signifikant forskel på da og nu, der og her. 21st Century Skills udsprang i USA, på baggrund af et behov for at efteruddanne den almindelige fabriksmedarbejder, og er blevet en del diskussion over hele verden omkring uddannelse og erhvervsliv (Berthelsen, 2017). Men kan og skal en globaliseret verden bruge de samme kompetencer? Hvert land har sin kultur, og derfor burde man overveje om der ikke på samme vis burde medtænkes en form for kulturel kompetencenøgle. Det er bl.a. en form for sådan en nøgle, som denne opgave har kredset om at tilvejebringe. Allerede i indledningen blev det beskrevet, i hvor høj grad kristendommen infiltrerer vores land, og det er denne diskussion jeg ønsker at fortsætte.

Den personliggjorte tro

Kirsten Felter (2004) skriver, hvordan opbruddet mellem kirken som autoritet ikke længere er en gyldighed, og kirken derfor har svært ved at bevare sin plads i samfundet. Da bliver præsten imidlertid en frontfigur for autoriteten idet autoritet skabes i det personlige møde. Det bliver altså i en konkret situation, at det moderne menneske vælger kirken til eller fra, fordi man ikke længere er bundet af traditioner eller normer, men er kulturelt frisat. Det fordrer et kæmpe ansvar for præsten, da det er dennes imødekommenhed, der bliver det afgørende. Men set fra den anden side af, betyder det,

at det moderne menneske netop ikke har noget kendskab til kirken, for havde det det, ville det også vide, at ikke alle præster er ens. Identitetsdannelse bliver i stedet et livslangt projekt, hvor evnen til hele tiden at lære bliver en kernekompetence i det senmoderne samfund, hvor det religiøse hele tiden er nødt til at legitimere sig som værende meningsfuldt, hvis det på nogen måde skal kunne finde plads i den enkeltes identitetsprojekt (ibid).

Kirken i det pluralistiske samfund

Men at troen er blevet personliggjort, er ikke det eneste virkelighed som kirken skal forholde sig til.

Teologerne Viggo Mortensen (2005) og Jeppe Bach Nikolajsen (2017) betegner også kirken som en social størrelse, en institution, der er under forvandling. Og forvandlingerne er mange, og bliver meget vel kun flere og flere.

I dagens samfund optræder religioner som pluralistiske, og som Felter (2004) allerede har nævnt, så menes det, at vores nutidige samfund ikke længere er præget af en form for altdominerende livsopfattelse, men i stedet emmer menneskers livsanskuelser og deres valg af livsstile af en mangfoldighed, som kendetegner det 21. Århundrede: Man tager, hvad man kan bruge (Nikolajsen, 2017). Ser vi tilbage i opgaven var dette præcis tilfældet i det minde 3,2, hvor dåbsmoderen var sikker på, at barnet var en reinkarnation, for det var det hun troede på, det var det hun forbandt med kristendom.

Kirkens krop

Efter Nikolajsens mening kan det være en hjælp, f.eks. at bruge udtryk omkring *kropslighed*, når kirkens liv skal begrebsliggøres i det pluralistiske samfund. Det er kirkens job, at legemliggøre det kristne fællesskab, selvom det ikke deles af alle i samfundet.

Dette sætter fokus på en diskussion omkring hvorvidt en kulturkompetence hører til i skolen, eller om, som jeg i denne opgave skriver, hører til i Den Danske Folkekirke. Det er ikke svært at forestille sig, hvor delte meningerne ville blive, hvis en kompetence som kristendom skulle være obligatorisk. Dette blev afskaffet for mange år siden, da læren om andre religioner blev lagt ind under faget kristendomskundskab. Dette leder videre til en

ny diskussion omkring hvorvidt konfirmandforberedelsen skal ligge i eller udenfor skoletiden.

Konfirmandforberedelsen ud af skoletiden

D. 15. September 2019 kom det frem, at det Radikale Venstre havde besluttet på deres årsmøde, at kommende konfirmander i 7. og 8. klasse må bruge deres fritid på at gå til konfirmandforberedelse (Jensen, 2019). Det vedtagne resolutionsforslag beskriver hvordan konfirmationsforberedelse ikke er en del af folkeskolens primære virke, og at det derfor bør ligge uden for skoletiden.

“Radikale Venstre mener ikke at konfirmationsforberedelse er en del af folkeskolens primære virke og dette derfor bør ligge udenfor skoletiden, sammen med andre fritidsaktiviteter.

Radikale Venstre mener derfor, at kommunerne skal fritages fra alt ansvar for at planlægge og organisere konfirmationsforberedelse.”

Citat: Det Radikale Venstre

Begrundelsen er at:

“Skoletiden bør primært bruges på læring, og at fritidsaktiviteter bør ligge efter skole udenfor skoletiden.”

Citat: Det Radikale Venstre

Denne udtalelse ligger i stor kontrast til de tidligere tiders formålsbeskrivelser i folkeskoleloven, hvor kristendomsundervisningen VAR integreret, men nu bliver mere og mere skrevet ud af vores samfund. Belægget er, at pga. den lange skoledag som folkeskolen blev underlagt under folkeskolereformen i 2014 kan det være svært at finde plads til konfirmationsforberedelsen i skemaet. Men er der overhovedet belæg for, at man uden videre kan affærdige, at der ikke er nogen form for læring i konfirmationsforberedelsen? Mortensen (2005) kommer netop omkring, hvordan det er kristendommen, der stadig sætter sine spor i danskernes mentalitet og det omgivne

samfund, som da han beskriver udseendet på vores danske rødbedefarvede pas, med den allerførste kristusfigur som på jellingestenen.

At der ikke er nogen læring i konfirmationsforberedelse er en meget grov beskyldning, og i det efterfølgende afsnit, ønsker jeg, at give et konkret bud på, hvorfor konfirmationsforberedelse, eller kristendomskundskab, som det hedder i skolen er en meget vigtig livsnerve for at tolke det omkring værende samfund, bl.a. i litteraturen.

Men inden da vil jeg se nærmere på Børne- og undervisningsministeriet fem punkter om konfirmationsforberedelse (Børne- og Undervisningsministeriet, s.d.-b):

- Konfirmationsforberedelse er ikke en del af undervisningen i folkeskolen
- Men konfirmationsforberedelsen skal så vidt muligt lægges inden for det tidsrum, som undervisningen normalt foregår i mellem cirka kl. 8.00 og 16.00.
- Det vil sige, at skolerne skal gøre plads i skemaet for de klasser, der kan modtage konfirmationsforberedelse (7. eller 8. klassetrin).
- Kommunalbestyrelsen kan således ikke henvise konfirmationsforberedelsen til om aftenen eller til andre ugedage end dem, hvor almindelig undervisning finder sted.
- Præsterne kan dog selv beslutte helt eller delvist at placere konfirmationsforberedelsen uden for det tidsrum, som undervisningen normalt foregår i.

Jeppe Trolle, som er med i De Radikales hovedbestyrelse, kommer ind på det praktiske aspekt, som ligger i at placere undervisningen uden for skoletiden, pga. De lange skoledage, om hvilke nogle er nødt til at være endnu længere, hvis der skal gøres plads til konfirmandundervisningen i skemaet også.

Men som der står beskrevet i Folkeskolenloven, og som jeg tidligere i denne opgave har nævnt, så er kristendomskundskab allerede taget ud af skemaet for det 7. og 8. klassetrin, så en eventuel udelukkelse af konfirmandundervisning i skoletiden, ville medføre, at der skal findes plads til de timer af kristendomskundskab, som konfirmandundervisningen gør det ud for (Børne- og undervisningsministeriet, 2019b) Ergo ændrer det ikke på selve antallet af timer i skemaet, som Jeppe Trolle ellers giver udtryk for.

Chancerne for, at de unge vil være mere interesserede i kristendommen, fordi de skal vælge det aktivt til er lig nul. Trods det pluralistiske samfund, er det stadig en stærk tradition at blive konfirmeret, og konfirmationsforberedelse er bare noget man skal gå til for at blive konfirmeret, for at få festen. Det vil altså sige, at det i forvejen er et valg med en stærk ydre motivation.

Det kan også diskuteres, hvorvidt konfirmandundervisningen vil blive tilvalgt, hvis undervisningen blev flyttet uden for skoletid, da det i givetfald ville skulle konkurrere med mange fritidsaktiviteter som f.eks. fodbold, musik, eller noget helt tredje. Det vil kunne bevirke en årsag til, at konfirmandundervisningen vil blive fravalgt til fordel for andre fritidsinteresser og konfirmationen blive erstattet af en eventuel nonfirmation.

Dette leder os videre til at tale om barnets ret til religion.

Barnets ret til religion

Der bliver taget for lidt hensyn til barnets religion.

Idag tager man afstand fra at bringe religion ind i klasseværelser pga. religionsforskrækkelse. Ja, man kan tale om en "religions- eller Gudsforgiftning" (Schweitzer, 2017), hvor angsten for, at religion påvirker i et negativt mønster. Det mønster kan man frygte kun bliver større grundet de store trusler for terror, som ulykkeligvis, konstant udspiller sig, og som bliver gjort i Guds eller Allahs navn. Det er ikke så sært, at al religion efterhånden bliver skåret over én kam, for vi kan se hvad, for meget religion gør ved mennesker; Vi er bange for at blive forgiftet af religion.

Men på samme vis som en religionsforgiftning kan være ødelæggende for barnet kan det modsatte "for lidt religion, eller ligefrem underernæring" også give store problemer senere i livet, for hvor skal barnet gå hen med sine store spørgsmål om Gud og tro. Dette så vi bl.a. i problemtræsanalysen, hvor det blev påpeget af både præster og teologer, at

mennesker idag mangler et sted at gå hen med deres følelser. Et problem som ikke burde vokse.

I hvor høj grad det gavner mennesker, at kende til kristendom og Biblen er svært at sige, og vil altid kun kunne blive målt subjektivt, da man ikke ved, hvad man går glip af, på samme måde, som det er at bære briller. Det er først når man har brillerne, at man ved, hvor meget man er gået glip af. På samme måde ligger de subjektive overvejelser til grund for denne opgave. Men at forstå det omgivne samfund i detaljer og historie kommer vi ikke udenom giver adgang til en dybere forståelse af. Tænk bare på C. S. Lewis ikoniske eventyr om Narnia, hvor løven Aslan dør og genopstår, er en direkte hentydning til Jesu død og genopstandelse. Dette er blot en af de mange henvisninger til Biblen og kristendom, som omgiver vores samfund.

Kapitel 8: Kritisk refleksion

Efter at have udarbejdet et kvalitativt studie, vil jeg i dette afsnit komme med nogle kritiske overvejelser til nogle af de udsagn denne opgave har frembragt, samt kritik til metoden memory-work.

Et komplekst studie

Efter at have analyseret på de indsamlede data, er det vigtigt at fremhæve, at det kun giver et smalt udsnit i:

- Hvad præster mener er en afvigende kendskab,
- Hvad de præster og teologer, der deltog i workshoppen mener er det 21. århundredes største problem i Den Danske Folkekirke og
- Hvad der motiverer de nuværende konfirmander og post-konfirmander.

Denne opgave kan blot ses som en stikprøve på de problematikker som kirken står overfor i det 21. århundrede. Det fordrer et langt større projekt, for med sikkerhed, at nå frem til hvilke kompetencer, der kan siges at høre Folkekirken og det 21. århundrede til.

Folkeskole vs. Folkekirke

Mange af de udgangspunkter jeg har taget for denne opgave har været, at unge i 7. Klasse ikke ved noget om Jesus, når de kommer fra Folkeskolen og over til kirken, når de skal til at gå til konfirmandundervisning. Men kan der stilles spørgsmålstegn ved, om det rent faktisk er kirkens opgave at fortælle om Jesus og ikke skolens? Dvs. at det kan tænkes det er planlagt, at de unge først skal lære om Jesus, når de går i syvende.

Folkekirken

I gennem udarbejdelsen af denne opgave har jeg gjort mig tanker om, hvorfor Folkekirken ikke har et så bredt digitalt formidlende materiale, som mange andre trossamfund besidder. Det kan der være flere gode grunde til:

- Præsters diversitet
- Folkekirkens rummelighed

Præsters diversitet

En af grundene til, at Folkekirken ikke rigtig har noget fælles materiale, kan meget vel være den diversitet, der findes indenfor præster. Præster siges, at have forskellige teologiske synspunkter. Et eksempel kan være på grupperingerne Grundtvigianere og Indre Mission.

Folkekirkens rummelighed

Dette leder over til den næste refleksion omkring Folkekirkens rummelighed. Folkekirken er en kirke for *“folket”*. Og derfor kan det være svært at afgrænse sig og ikke tage parti for en decideret udlægning. Dette kan være begrundelsen for, at der ikke bliver produceret den samme mængde af materiale til formidling og forkyndelse, som det ses hos andre religiøse samfund. Som der blev sagt under workshoppene: *“Folkekirken er glimrende til at være passiv”*.

Det Gamle Testamente vs. Det Nye Testamente

Af andre overvejelser jeg har gjort mig, og som en af teologerne fra workshoppen også havde gjort, er, hvorfor der er historier vi husker bedre end andre, når de ikke betyder noget. Hvorfor er det konfirmanderne kan huske noget om Adam & Eva og Noas ark, men ikke om Jesus, og hvis man kan så er det måske at han forvandlede vand om til vin? Under workshoppen blev det begrundet med at sådanne historier *“strider imod vores fornuft”*, og derfor husker man em bedre. Med et nutidigt udtryk kan man kalde dem for *“røverhistorier”*

Kritik af brugen af memory-work

Det burde i sig selv være meget ligetil at skrive et memory-work, da præster om nogen må have meget på hjerte, og gennem erfaring, have mange oplevelser at dele ud af.

Dette viste sig imidlertid at være en meget udfordrende metode at arbejde med. Forventningen til, at der ville tikke svar ind i mailboksen i løbet af 10 dage var stor, da jeg i en tidligere opgave havde brugt præster som informanter i et spørgeskema med mange hurtige tilbagemeldinger.

Der rejste sig dog blandt præster og provster flere problematikker og megen skepsis omkring metoden. Disse var dog overvejelser, som der allerede var blevet taget højde for:

- For et første, er det blevet meget kritiseret, at jeg har efterspurgt 1-2 skrevne sider. Dette har efter alt at dømme været det punkt, der har afskrækket de fleste ved at metoden. De 1-2 sider blev sat på som en regel, da dette fordres hos Onyx & Small (2001, as cited in Haug et al., 1987). Som vi har set i minderne, behøver et minde ikke at være ret langt, for at kunne fortælle en masse.
- For det andet blev der også påpeget, hvordan jeg ville kunne sikre præsternes anonymitet. Som tidligere beskrevet, så valgte jeg netop anonymiteten fra, da det blev diskuteret i hvor høj grad præster havde brug for at være anonyme, samt om undertegnede skulle optræde anonym i forhold til forespørgslen. Begge former for

anonymitet blev vurderet overflødige i forhold til, hvor personligt et minde kan være, dog, bad jeg præsterne notere om de var mand eller kvinde, samt i hvor mange år de havde været præst. Heraf ville selve mindet give dem den anonymitet de behøvede.

- For det tredje er det blevet kritiseret, at metoden fordrede et førstegangsminde, da oplevelsen af at opdage en manglende viden om kristendom sker over tid.

Det vil jeg så pointere, at det præcis ville være den dag man virkelig oplever at noget er forandret, hvor der er tale om et førstegangs minde.

- For det fjerde blev det påpeget, at der ikke som sådan findes rene minder, da alle minder er farvede.

I denne analyse har det vigtigste været, at se på sammenfald mellem minderne, og om der kan ses tendenser, eller sammenfald mellem de minder som kom fra præsterne. Det vil være min opgave som forsker, at skulle kunne læse minderne, for at se, hvilke bevidste eller ubevidste valg der ligger i det.

Denne iagttagelse er også blevet foretaget med det blik, at kunne læse eventuelle sammenfald i minderne, og på den baggrund danne mig en retning for, hvilken form opgaven ville tage.

Derudover benyttede jeg mig af de analyseredskaber, der forelå i arbejdet at analysere memory-work (Crawford et al., 1992).

- For det sjette var de fleste af minderne ikke skrevet i 3. person, men i første. Dvs., at de regler, eller retningslinjer om man vil, der var stillet op, for at skrive et minde, ikke blev brugt. Det undrer mig, at de fleste af en gruppe af lærde personer som præster ikke har skrevet i 3. Person, men i 1. Om det er fordi de ikke har tænkt over, at de skal skrive i 3. person, eller om de har haft for travlt vides ikke.

I ønsket om at afprøve memomy-work som metode, for at kunne give et interessant og dybt indblik i kirkens liv og historie, har det vist sig som en meget svær metode at implementere. Mest af alt, fordi metoden kan siges at være ny og ukendt, og derfor virker afskrækkende og voldsom i sit udspil på at skulle skrive så mange sider. Skulle denne metode anvendes en anden gang vil jeg gisne om, at det på forhånd vil være en ide at kontakte præster enkeltvis, præsentere metoden for dem, slette antallet af foreskrevne sider og samtidig få afklaret diverse spørgsmål, for derefter at sende dem en mail, hvis de indvilliger i at deltage, så eventuelle fordomme og forforståelse kunne blive revideret hurtigst muligt, så en horisontsammensmeltning kan finde sted.

Kapitel 9: Konklusion

Trods udfordringer med indsamling af empiri, er det bemærkelsesværdigt, hvordan et billede tegner sig gennem ytringer, og bekræfter det ene udsagn efter det andet i, at der danner sig et omdrejningspunkt.

Omdrejningspunktet for denne opgave har været at afdække begrebet det 21.

Århundredes kristne kompetencer. Ved hjælp af metoderne memory-work og problemtræ, fandt jeg frem til at disse var:

- Det Nye Testamente og Jesus
- Hvad kristendommen indebærer
- Salmer
- Kirken og kirkegang
- Respekt for det hellige rum

Dvs. At det er kompetencer som Den Danske Folkekirke bør have ekstra fokus på at implementere i det 21. århundrede.

For at give et bud på en sådan løsning blev der foretaget to små gruppeinterviews med konfirmander og post-konfirmander, for at undersøge, hvad der motiverer dem, samt med inspiration fra andre trossamfunds digitale formidling, genereret ideer til en digital platform til Den Danske Folkekirke, fordi det 21. århundredes kompetence har til opgave, at gøre Biblen og kristendommen nærværende og nuværende. Derfor siger Berthelsen (2017), må det 21. århundredes udfordringer mødres med det 21. århundredes kompetencer.

Kapitel 10: Litteraturliste

- Front page: <https://pixabay.com/photos/dead-end-no-road-cross-end-sign-2336508/>
- Dansk Skolehistorie i 500 år [Video fil]. (2014, 6 Maj). Lokaliseret 19 November, 2019, fra https://www.youtube.com/watch?time_continue=52
- Andersen, A. A. (2018, April). Folkeskolen. Lokaliseret 16 December, 2019, fra <https://faktalink.dk/folkeskolen>
- Beetham, H. (2007). An approach to learning activity design. In H. Beetham, & R. Sharpe (Red.), *Rethinking Pedagogy for a Digital Age: Designing and Delivering E-Learning* (s. 26–40). Abingdon, UK: Routledge.
- Berthelsen, U. D. (2017). 21st Century Skills om det 21. århundredes kompetencer - fra arbejdsmarkedspolitik til allemandseje. Lokaliseret på / fra http://literacy.dk/media/1002/21st-century-skills-ulf-dalvad_berthelsen.pdf
- Andersen, E. H. Bredholt. (2017, 13 November). Hvad er den kristne dåbsoplæring? Kristeligt Dagblad. Lokaliseret på / fra <https://www.kristendom.dk/daab/hvad-er-daabsoplaering-katekese>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (s.d.-a). Spørgsmål og svar om folkeskolen. Lokaliseret 18 November, 2019, fra <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-maal-love-og-regler/spoergsmaal-og-svar>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (s.d.-b). Afkortning af skoledagens længde. Lokaliseret 2 Januar, 2020, fra <https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetel-og-overgange/afkortning-af-skoledagens-laengde>
- Børne- og undervisningsministeriet. (2019a). Kristendomskundskab – Faghæfte 2019. Lokaliseret på / fra <https://emu.dk/sites/default/files/2019-08/GSK.%20Faghæfte.%20Kristendomskundskab.pdf>
- Børne- og undervisningsministeriet. (2019b, 15 August). Folkeskoleloven - Bekendtgørelse af lov om folkeskolen - retsinformation.dk. Lokaliseret 18 November, 2019, fra <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209946>

-
- Center for Undervisningsmidler - UCC. (s.d.). Elevnøgler - 21Skills. Lokaliseret 27 December, 2019, fra <http://info.21skills.dk/elevnoegler/>
 - Center for Undervisningsmidler - UCC. (2017, 18 Januar). Kollaboration - 21Skills. Lokaliseret 28 December, 2019, fra <http://info.21skills.dk/kompetencer/kollaboration/>
 - Crawford, J., Kippax, S., Onyx, J., Gault, U., & Benton, P. (1992). Memory-work: Theory and Method. In J. Crawford, S. Kippax, J. Onyx, U. Gault, & P. Benton (Red.), *Emotion and Gender: Constructing meaning from memory* (s. 37–54). London, England: SAGE Publications.
 - Den Store Danske. (s.d.). Janteloven | Gyldendal - Den Store Danske. Lokaliseret 24 December, 2019, fra http://denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Litteratur/Nyere_motivskikkelser/Janteloven
 - Det Danske Bibelselskab. (s.d.-a). Biblen online. Lokaliseret 6 December, 2019, fra https://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline/1_Mos/1
 - Det Danske Bibelselskab. (s.d.-b). Forside | Bibelselskabet. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.bibelselskabet.dk>
 - Deutsche Bibelgesellschaft. (s.d.). KonApp: der digitale Begleiter durch die Konfi-Zeit. Lokaliseret 7 December, 2019, fra <https://www.die-bibel.de/service/pressebereich/detailansicht/news/detail/News/konapp-der-digitale-begleiter-durch-die-konfi-zeit/>
 - Deutsche Bibelgesellschaft. (s.d.-a). Online-Bibeln. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.die-bibel.de/bibeln/online-bibeln/>
 - Deutsche Bibelgesellschaft. (s.d.-b). Der hörbare Adventskalender. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.die-bibel.de/bibeln/bibelkenntnis/themen-im-kirchenjahr/advent/der-hoerbare-adventskalender/>
 - Deutsche Bibelgesellschaft. (2017). Lutherbibel 2017. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.die-bibel.de/bibeln/online-bibeln/lutherbibel-2017/bibeltext/>

-
- Dyrendom, K. (2016, 20 September). De 21. århundredes kompetencer - en artikel. - 21Skills. Lokaliseret 27 December, 2019, fra <http://info.21skills.dk/kom-i-gang/21-aarhundredes-kompetencer-artikel/>
 - Egelund, N. (1999). Livsfærdigheder - Cross Curricular Competences (CCC). Skolefag, Læring & Dannelse, Arbejdspapirer 21(juni), 3–16.
 - Elf, N., & Koed, K. (s.d.). To kommentarer til Ulf Dalvad Berthelsen: 21st Century Skills. Lokaliseret på / fra <https://www.videnomlaesning.dk/media/2081/21st-century-skills-kommentarer.pdf>
 - Felter, K. (2004). Nye tider - nye udfordringer. Kirken Underviser, 3(Voksenundervisning), 4–6. Lokaliseret på / fra https://www.kirken-underviser.dk/fileadmin/filer/PDF_filer/Kirken_underviser/Hele_blade/2004/2004-3.pdf
 - Folkekirken. (s.d.). Dagens ord. Lokaliseret 4 December, 2019, fra <https://www.folkekirken.dk/aktuelt/dagens-ord>
 - Folkekirken.dk. (2012, 30 November). Kirkekalenderen. Lokaliseret 4 December, 2019, fra <https://apps.apple.com/dk/app/kirkekalenderen/id580811386?l=da>
 - Folkekirkendk. (s.d.-a). Højtider [Video fil]. Lokaliseret 3 December, 2019, fra https://www.youtube.com/playlist?list=PLMiNNIWRwCcZWlCLxjSzqGWaWJPuNm_1J
 - Folkekirkendk. (s.d.-b). Folkekirkendk [Video fil]. Lokaliseret 4 December, 2019, fra <https://www.youtube.com/user/Folkekirkendk/about>
 - Folkekirkens uddannelses- og videnscenter. (s.d.). Kateket.dk. Lokaliseret 4 December, 2019, fra <https://www.konfirmandcenter.dk/ressourcer/kateketdk/>
 - Gilje, N. (2017). Hermeneutik - teori og metode. In M. Järvinen, & N. Mik-Meyer (Red.), Kvalitativ analyse: syv traditioner (s. 127–152). København, Danmark: Hans Reitzel.
 - Gjerløff, A. K. (s.d.). Skolelove og skolens formål. Lokaliseret 19 November, 2019, fra <https://skole200.dk/wp-content/uploads/2014/08/skolelove-og-skolens-formaal.pdf>

-
- Google Play. (s.d.). Bible App for Kids: Interactive Audio & Stories - Apps on Google Play. Lokaliseret 7 December, 2019, fra <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bible.kids>
 - Haug, F. (1987). Memory work. In F. Haug (Red.), *Female sexualization* (s. 33–72). London, England: Verso.
 - Hermansen, M. (2018a). Læringens igangsætter. In M. Hermansen (Red.), *Læringens univers* (6. udg., s. 18–23). København, Danmark: Hans Reitzel.
 - Hermansen, M. (2018b). Kognitiv læring. In M. Hermansen (Red.), *Læringens univers* (6. udg., s. 56–57). København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.
 - Jehovas Vidner. (s.d.-a). Jehovas Vidners officielle hjemmeside: jw.org [Video fil]. Lokaliseret 5 December, 2019, fra <https://www.jw.org/da/>
 - Jehovas Vidner. (s.d.-b). Online filmbibliotek | Hvorfor døde Jesus? Lokaliseret 29 November, 2019, fra <https://www.jw.org/da/bibliotek/film/>
 - Jehovas Vidner. (s.d.-c). “Guds ord er levende og virkende” (Markus 4:35 – 5:43). Lokaliseret 29 November, 2019, fra <https://www.jw.org/da/bibliotek/dramatiseret-bibeloplaesning/Guds-ord-er-levende-og-virkende-Markus-435-543/>
 - Jensen, T. K. (2019, 15 September). Radikale vil have konfirmationsforberedelsen ud af skoletiden. Lokaliseret 2 Januar, 2020, fra <https://www.dr.dk/nyheder/politik/radikale-vil-have-konfirmationsforberedelsen-ud-af-skoletiden>
 - JesusVR The Life of Christ. (s.d.). Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://jesusvr.net/>
 - Justesen, L., & Mik-Meyer, N. (2010). Fokusgrupper. In M. B. Heinskou (Red.), *Kvalitative metoder i organisations- og ledelsesstudier* (s. 78–99). København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.
 - Jørgensen, A. M. (2017, 14 Marts). 78-årig er vild med 3D-briller: - Jeg kunne sidde og se det et helt døgn. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://nyheder.tv2.dk/2017-03-14-78-aarig-er-vild-med-3d-briller-jeg-kunne-sidde-og-se-det-et-helt-doegn>

-
- Kristiansen, S. (2017). Fortolkning, forforståelse og den hermeneutiske cirkel. In M. Järvinen, & N. Mik-Meyer (Red.), *Kvalitativ analyse: syv traditioner* (s. 153–172). København, Danmark: Hans Reitzel.
 - Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Transskription af interview. In S. Kvale, & S. Brinkmann (Red.), *Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg., s. 235–247). København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.
 - Life.Church. (s.d.). Life.Church Beliefs. Lokaliseret 7 December, 2019, fra <https://www.life.church/beliefs/>
 - Microsoft Partners in Learning. (2012). 21st Century Learning Design (21cld learning activity rubrics 2012.pdf). Lokaliseret på/fra <https://education.microsoft.com/GetTrained/ITL-Research>
 - Mortensen, V. (2005). *Kristendommen under forvandling: pluralismen som udfordring til teologi og kirke i Danmark*. Højbjerg, Danmark: Forlaget Univers.
 - Nikolajsen, J. B. (2017). *Kirkens rolle i et pluralistisk samfund*. Fredericia, Danmark: Kolon.
 - OECD. (2005). THE DEFINITION AND SELECTION OF KEY COMPETENCIES Executive Summary. Lokaliseret på/fra <https://www.oecd.org/pisa/35070367.pdf>
 - Onyx, J., & Small, J. (2001). Memory-Work: The Method. *Qualitative Inquiry*, 7(6), 773–786. <https://doi.org/10.1177/107780040100700608>
 - Reagan, R. (1987, 27 Januar). State of the Union Address: Ronald Reagan (January 27, 1987). Lokaliseret 2 Januar, 2020, fra <https://www.infoplease.com/primary-sources/government/presidential-speeches/state-union-address-ronald-reagan-january-27-1987>
 - Roskilde Stift. (s.d.). Dåbsoplæring. Lokaliseret 22 December, 2019, fra <https://roskildestift.dk/undervisning/daabsoplaering>
 - Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000a). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being.. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066x.55.1.68>

-
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000b). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
 - Schmidt, S. E. (2008, 16 Oktober). Folkeskoleloven gennem tiderne. Lokaliseret 29 December, 2019, fra <https://tv.tv2.dk/skolen/article.php/id-16892942>.
 - Schweitzer, F. (2017). Barnets ret til religion. Frederiksberg, Danmark: Eksistensen.
 - South Denmark. (s.d.). Problemtræ [PDF]. Lokaliseret 8 December, 2019, fra <http://www.southdenmark.be/media/1069/1-problemtrae2.pdf>
 - Stewart, D. W., Shamdasani, P. N., & Rook, D. W. (2007). Focus Groups and the Research Toolbox. In Sage Publication (Red.), *Focus Groups: Theory and Practice* (2. udg., s. 37–50). <https://doi.org/10.4135/9781412991841>
 - The Church of Jesus Christ of latter-day saints. (s.d.). Get Daily Text Service Ideas | Light the World. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.comeuntochrist.org/light-the-world/service-prompts-sms-signup>
 - The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. (s.d.). The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. Lokaliseret 6 December, 2019, fra <https://www.churchofjesuschrist.org/?lang=eng>
 - TolaData. (2019, 18 Juli). Identifying the focal issue with 'Problem Tree Analysis' technique [Video fil]. Lokaliseret 8 December, 2019, fra https://www.youtube.com/watch?v=-j_Y7D35H4
 - Træ.dk. (2017, 5 Oktober). Kulstoflagre i skoven [Illustration]. Lokaliseret 8 December, 2019, fra <https://www.trae.dk/leksikon/kulstoflagre-i-skoven/>
 - Wikipedia. (s.d.). The Walking Dead. Lokaliseret 19 December, 2019, fra https://da.wikipedia.org/wiki/The_Walking_Dead

Kapitel 11: Bilag

Bilag 1

Transkription af gruppeinterview del 1

I = Interviewer

M = Marie post-konfirmand

S = Sebastian nuværende konfirmand

I: Så er vi klar... okay. Nu skal jeg lige have fundet de forskellige ting. (.) Så, okay, yes. Jeg har spurgt om I vil være med til at lave et interview, fordi jeg er ved at skrive en opgave omkring det 21. Århundredes kompetencer, kristne kompetencer indenfor kirken. I første omgang har jeg spurgt nogle præster, om de har nogle minder, fra når de mødes med nogle unge mennesker, eller gamle, som ikke har styr på Biblen. Nogle ting, hvor de tænker *hm::* det var mærkeligt. Jeg har fundet ud af, at det er især Det Nye Testamente, som der er problemer med. Det har de minder vist, som jeg har indsamlet.

Allerførst vil jeg bede jer notere nogle stikord om, hvad I ved, eller hvad I kan huske fra Det Nye Testamente, og om Jesus. (.) Er I ved at være der?

M: Lige en sidste ting.

I: Okay, hvad har I skrevet? Vil du starte Sebastian?

S: Jeg har skrevet evangelierne, er det ikke [**I:** Jo, det er rigtigt], og så efter Jesu fødsel.

I: Ja, hvad har du skrevet?

M: Jeg har skrevet lidt omkring de forskellige evangelier, det der med, at han blev født i Nazareth, han blev korsfæstet, og hans sidste dage var i påsken, og det er derfor vi kender dem som vi gør, med langfredag og skærtorsdag og sådan noget. Han blev døbt af Jordanfloden, tror jeg, af hans fætter Johannes, som efterfølgende døde

I: Ja, det er helt rigtigt. Har I nogle yndlingshistorier fra Det Nye Testamente? (.)

M: Jeg kan ret godt lide, det tror jeg en del kan, Juleevangeliet. Det kan jeg rigtig godt lide, fordi jeg føler i hvert fald selv, at man kan sætte sig lidt ind i det, fordi man har hørt det så mange gange [**I:** Ja] Ja.

I: Så fordi man har hørt det så mange gange, så er det noget velkendt [**M:** mmm], og så kan man sætte sig mere ind i den på den måde [**M:** Ja]. ((Henvendt til Sebastian)) Har du en historie [**S:** Nej] Nej? Har I kristendomskundskab lige nu i skolen, eller har I haft det i år?

M: Jo vi har, men jeg tror vel ikke syvende klasserne har?

S: Nej vi har det ikke

I: Jeg har set på formålsbeskrivelser fra folkeskolen, og kristendomsfaget udgår det år, hvor der istedet er konfirmandforberedelse. Men det er sjovt at se, fordi konfirmandforberedelse går ikke ind som en ekstra undervisning for skolen. Hvad er det sidste I kan huske, fra da I havde om kristendommen? Henne i skolen, eller hvor I nu har haft det henne. (.)

S: Det var om ånder

I: Ja

M: Vi har på det sidste haft meget om de forskellige religioner, hvor vi har dykket ned i jødedommen og sådan noget, og hvor vi har skullet tage, ikke deciderede test, men hvor vi har skullet se, hvor meget vi egentlig vidste omkring det. Det er vi gået meget ind i, og i næste uge begynder vi på kristendom.

I: Okay, så nu er det forskellige [**M:** Ja] religioner, ja. Var det i kristendomskundskab I så på ånder?

S: Ja

I: Hvad handlede det om?

S: At der var noget efter livet

I: Ja, okay. Hvorfor er det, at du kan huske det om ånder?

S: Fordi det brugte vi meget tid på i kristendom

I: Okay. Kan du huske, hvad I snakke de om omkring det?

S: Ikk helt

I: Det er helt okay. (.) Jeg er meget interesseret i, at finde ud af, hvordan man kan få indlært det Nye Testamente noget bedre. Hvis jeg nu siger: Det Gamle Testamente, hvad kan I så huske fra det? (.) Hvad for nogle historier, eller er der nogle ting I lige tænker på?

M: Altså jeg tror Det Gamle Testamente for mig har en betydning om, alt det, der skete før, hvordan det hele blev skabt og sådan noget. [**I:** Ja]. Jeg synes også sådan nogle historier som Den Barmhjertige Samaritaner, eller Adam og Eva og det der med, at Gud skabte verden på syv dage, sådan nogle historier er sjove at høre på, men jeg kan godt mærke, at jeg ikke har dykket lige så meget ned i det, som f.eks. Det Nye, ((Testamente)), hvor vi havde om Markusevangeliet [**I:** okay]. Jeg tror jeg har lagt mere vægt på Det Nye Testamente, end på Det Gamle.

I: Okay (.). Hvad kan man gøre for at få lært Det Nye Testamente, eller som du ((Marie)) siger, nu er du mere inde i Det Nye Testamente, så nu er det Det Gamle du skulle have indlært noget mere. Hvad kan man gøre, for at få indlært det noget bedre, eller generelt få det indlært på en god måde?

M: Altså jeg har tænkt lidt over om man skulle læse teksterne lidt bedre. Altså med en bedre forståelse, i stedet for at tænke: "Nå, det var sådan der det var". Hvor man kunne tænke mere over tingene. Vide hvad teksten egentlig betyder, og lave nogle aktiviteter, som gør, at man husker det bedre.

I: Hvad kunne det være for aktiviteter? Og hvordan forstår man teksten bedre?

M: det er meget forskelligt fra person til person, hvordan man kan huske ting, men måske enten lave nogle bevægelser, eller lave en quiz omkring det. Vi har mange gange haft nogle kort, hvor vi skulle læse en sætning, og så skulle vi fortælle, hvad der mindede om det. Hvis der f.eks. stod Gud, så skulle vi fortælle ting, f.eks. kunne man skrive Adam og Eva, og så tilbage igen, og så var det en ny en. Så der hele tiden blev sat ord på, hvad det er man tænker på. Det er lidt svært at forklare, men man løber fra sted til sted og skriver ord. Det er i hvert fald det vi gør, når vi skal huske sådanne ting. Vi har gjort det før i kristendom.

I: Okay. Det lyder lidt indviklet ((griner)).

M: ((griner)) Ja, det er det også.

I: ((henvendt til Sebastian)) Har I prøvet det endnu? ((Sebastian ryster på hovedet)) Nej? Og man løber fra sted til sted **[M: mmm]**, og skriver ord, *NÅ!* (.) Jeg har været inde og se på (.) andre trossamfund, og se på, hvordan de formidler materiale digitalt i forhold til folkekirken, fordi jeg ikke kan finde ret meget fra Folkekirken.

Youtube

I: Det her, det er Folkekirken Youtube, og der ligger rigtig mange videoer, men ikke læringsvideoer, mere samtalevideoer. Jeg har også været inde og kigge på, hvad Jehovas Vidner har og andre har.

Dagens Ord

I: Det her er bl.a. også noget Folkekirken har lavet, det hedder Dagens Ord, og her fortæller de om søndagens tekst. Der er videoer af forskellige præster, man kan høre salmer, f.eks. dagens salme, og man kan skrive bønner. Nu skal I se ((Der vises et klip fra Dagens Ord)). Så er der salmer her, man kan afspille og høre ((en salme afspilles)). Herinde ligger velsignelsen, Fadervor og Trosbekendelsen også, og man kan trykke for at få det afspillet. Det er en app som Folkekirken har lavet. Jeg vil se, om jeg kan komme med en ide til noget helt andet digitalt medie til Folkekirken, så den kan formidle, i stedet for kun at formidle gennem en bog ((Biblen)). Det vil jeg fordi, som du siger ((Marie)), at alle, der lærer på forskellige måder. Her er der ingen Bibel overhovedet. Det er salmer og små tekster til søndagen, eller små bibelcitater, som præster så fortolker.

15.09

Der Hørbare Adventskalender

I: Så har jeg været inde og se på den tyske bibel. De har lavet noget, der hedder den hørbare adventskalender ((der afspilles et stykke af den hørbare adventskalender))

Light Up the World

I: Vi tager lige en ting mere. Mormonerne har lavet en app med daglige næstekærlighedspåmindelser, og til det har de lavet en lille video jeg vil vise jer ((video afspilles)) Det var tre forskellige digitale medier, der prøver at formidle Nu vil jeg høre, hvad I synes om de tre? Hvad tænker I, når I ser det? (.)

M: Jeg synes det er en god ide, det der med mormonerne, med den der light up the world, den synes jeg er god, fordi man får en påmindelse om, at man skal gøre noget godt. Det behøves ikke bare, at være i december, men måske hver anden dag, hvor man skal lave noget nyt med en eller anden **[I: mmm]** Det synes jeg er en god ide. Det fra Folkekirken ((Dagens ord)), der kan jeg godt se, men man kan gå ind og høre en gudstjeneste.

I: Så var der det med den tyske bibel, hvor de genfortæller stykker fra biblen, hver dag i december, for dem der ikke kan læse eller se. Men mener du også at det heller ikke kun behøver være december, men hver anden dag **[M: mmm]** . Hvad synes du? ((henvendt til Sebastian))

S: Jeg synes det der med light up the world er en god ide. Dagens ord fra Folkekirken, det er fint.

I: Hvorfor er det ((dagens ord)) fint, og hvorfor er det mormonerne har lavet en god ide?

S: Fordi man kan hjælpe andre mennesker. Dem, der ikke har det så godt, eller dem, der ikke har så mange venner.

I: Har man brug for, at blive påmindet om det?

S: Ikke rigtig, men nogle gange kan man godt glemme at tænke over det.

I: Okay. Det med Folkekirken, det hvor de læser op, det var fint. Hvorfor var det fint? Vi skal have nogle ord på ((griner)).

S: Hvis man har svært ved at komme i kirke, eller hvis man er et andet sted., så er det rart, hvis man godt kan lide at være til gudstjeneste.

20:10

I: Hvis man kan lide at være til gudstjeneste, så vil man have et sted man kan gå ind og finde det **[S: ja]** Hvis man så ikke er til gudstjeneste, ville man så gå ind og finde det?

S: Det ved jeg ikke.

I: Hvis der er nogle, som ikke er glade for gudstjenester, hvordan kan man så finde på noget til dem? Eller for at motivere dem til at opsøge sådanne ting? Og kan man overhovedet det?

M: Jeg tror godt man kan, men jeg tror også det handler om, at personen har viljen til at lære noget nyt. Den ide jeg tror der vil få flest til at tænke over tingene er light the world, fordi du får den der daglige påmindelse om, at du skal gøre noget godt, men det kan også være noget andet, f.eks. slå det her ord op.

I: arh::: Ja, hvad hedder det? Hvad kan man kalde det? En daglig udfordring?

M: Ja, på én eller anden måde, så man også kan udforske det. Man behøver ikke skulle gå op i det, men jeg synes også det er ret vigtigt, at børn ved, hvad kristendommen og handler om.

I: Hvorfor er det vigtigt?

M: Fordi det er en stor del af det danske samfund.

I: Hvorfor er det det?

M: Fordi jeg tror, at det på en eller anden måde er rart, at man ved der er et sted man kan komme hen.

I: Hvorfor er det rart?

M: Fordi der er et sted man kan komme af med det, hvis man har problemer i hverdagen. Derhjemme er der ens forældre, men i kirken føler man at der er nogen, som ikke vil gøre andet end at lytte.

I: Kan man ikke bare gå ned på kommunen? Er der ikke også folk dernede, der vil hjælpe?

M: Jo det er der nok, men jeg synes det er rarere, at der på en eller anden måde, på en eller anden mærkelig måde er en som altid vil høre, og hvor man ikke skal sidde i kø, eller sidde og vente på, at der er en der vil høre [**I:** mmm, ja]

I: Okay. Så ser vi lidt mere. (.) mmm:::

Kirkekalenderen

I: Folkekirken har også en helt almindelig kalender, en kirkekalender (.), hvor der står gudstjenester. Nu er jeg gået ind på Hobro kirke, fordi det er Hobro kirke jeg kender, man kan se præsterne, og der er igen et link til dagens ord, fakta om sognet, helt basis. Og man kan gå ind på folkekirken hjemmeside.

Bibel for børn

25:00

I: Så har jeg fundet en børneapp ((appen vises og afspilles)). Så kommer der nogle spørgsmål, hvor man kan svare rigtigt eller forkert, man optjener stjerner, og så kan man lægge historien i rigtig rækkefølge med billeder, og sådan kører den igennem hele Biblen. Det var de to. Hvad synes I om kirkeappen? Der er ikke så meget af undervisning.

M: Jeg synes det er en god måde, at introducere børn for kristendommen, på en ordentlig måde. Ikke så man først bliver introduceret for det, når man begynder til præst.

I: Så det er en tidlig måde, at kunne introducere børn det på [**M:** Ja].

M: Jeg synes også det er en god ide, hvis man lige er begyndt til præst, og man ikke rigtig er blevet introduceret til kristendommen før, så er det en god måde for os, der begynder, for at få historierne ind, så de sidder.

I: Så den er ikke bare til børn, men også til teenagere synes du? [**M:** Ja:: hvis man har brug for det [**I:** Hvad synes du om det hun siger ((henvendt til Sebastian))), fordi hun er færdig med at gå til præst. Du går til præst. Hvis jeg sagde: Nu kan I installere den her på mobilene, ville du så gøre det?

S: jeg ville nok ikke gøre det [**I:** Du ville ikke gøre det. Hvorfor ikke?] Hvis det var opstillet på en anden måde.

I: Hvordan

S: Der er forskel på om man er 5-6 år og om man er 13-14 år.

I: Så du synes den er mere for børn?

S: Ja, så er det bedre de laver en anden app som er for 13-14 årige.

I: Det skal vi prøve at gøre lige om lidt, så skal I til at lave en ide til hvad den skal indeholde, det her digitale medie, om det skal være en hjemmeside, eller om det skal være en app, eller noget helt tredje. Jeg har en sidste ting jeg vil vise jer med vr briller ((Der arbejdes på, at gøre vr brillerne klar)).

VR

30:00

((Sebastian og Marie ser en vr film om Jesu fødsel))

I: Det var noget helt nyt noget.

S: Ja

I: Hvad synes I om det her? Om at lære om Biblen gennem sådan noget her?

M: Det synes jeg er en fin ide. Jeg tror det er en fin ide, fordi man kan se det, så man ikke skal forestille sig det. Der bliver sat nogle billeder på, så man kan forstå lidt mere.

I: Hvad gør det, at man skal forestille sig ting, i forhold til, at man ser ting?

M: Jeg tror at når man skal forestille sig ting, så er man ikke helt sikker på, at det var sådan det skete, men det er man jo næsten aldrig med det her ((griner)). Sidste år, var der nogle ting vi læste, som var lidt svære at forestille sig.

I: Hvad kunne det være?

M: Vi hørte på et tidspunkt det der med, at Jesus var ude i ørkenen i 40 dage, og det kunne jeg have svært ved at forestille mig.

I: Hvorfor det?

M: jeg tror det er fordi det er ret langt væk fra virkeligheden, i hvert fald nu. Jeg tror det er derfor. Jeg tror, at når man får nogle billeder på, så får man en lidt større forståelse for det.

I: Okay. Hvad tænker du ((henvendt til Sebastian)) Er det det samme?

S: Jeg tænker også, at man husker bedre, når man ser noget.

I: Hvorfor er det, at man husker bedre, når man ser det? Er der en grund til det?

35:08

S: Det kan være fordi man har nogle billeder man kan sætte på det, og så tror jeg man kan tænke videre med det.

I: Okay:: Så det hjælper simpelthen. Hvordan kan man tænke videre? Kan du give et eksempel?

S: F.eks. hvad der skete efter de var gået forbi. Mod stjernen, og så har man nemmere ved at huske, hvad der skete efter.

I: Okay, fordi man får givet et visuelt billede ((Sebastian nikker)) Ja. Nu tænker jeg, at hvis Folkekirken skulle lave en ting, måske en blanding af det her, et eller andet, eller noget hvor I tænker det bare ville være så godt, hvis den kunne formidle eller fortælle på den her måde med de og de ting, eller et eller andet. Hvis I brainstormer ideer over det, enten sammen, eller hver for sig, det må I selv om, I må gøre, hvad I har lyst til. Hvad skal det være? Skal det være en hjemmeside, skal det være en app, skal det være en chat? Hvad motiverer folk eller unge idag? Mest unge i forhold til, hvis de skulle opsøge det her, eller have lyst til at lære om kristendom i det 21. århundrede? ((der brainstormes)).

Jehovas Vidner

I: Jeg har lige to ting jeg lige vil vise jer. Det er fra Jehovas Vidner det her. Den første er en film ((der afspilles film)). Det andet er også fra Jehovas Vidner. Det er stormen på søen som hørespil. ((der afspilles)). Det er et bibelhørespil, og så har jeg fra det tyske bibelselskab igen, de har lavet en app med Biblen I, som man kan stille på, ligesom, når man læser e-bøger med skriftstørrelser og Deter simpelthen hele Biblen, der er herinde. Hvad tænker I om dem ((om video og hørespil fra Jehovas Vidner og en Bibelapp))?

40:00

M: Jeg synes det er en god ide, især som lydbog. Men jeg synes også det er en god ide at forkorte det lidt, så det bare tager et kvarter at høre igennem, fordi jeg tror, at hvis det tager en her time, så giver vi unge mennesker op!

I: Så det skal være kort og præcist?

M: Ja, istedet for langt.

I: Nu har I set nogle forskellige ting herinde fra mormonerne og Jehovas Vidner, hvorfor er det Folkekirken ikke har sådan noget her?

M: Det kan godt have noget at gøre med traditionen måske. Fordi det ikke er så traditionelt.

I: Hvorfor det?

M: Jeg tror på en eller anden måde, at Folkekirken er lidt, ikke totalt gammeldags, men vi læser stadig i Biblen og sådan. Jeg tror det ville hjælpe dem ((Folkekirken)) på en eller anden måde, at få lagt det over, så det er en lydfil man kan høre på et kvarter, og så har man fået det kort og præcist, om hvad der egentlig skete, i stedet for, at man er nødt til at læse hele Johannesevangeliet for at forstå, hvad der skete. Jeg tror også man får en bedre forståelse for det, når man cutter der ned. Det ville jeg gøre.

I: Men er det så en, der fortæller, eller skal det være en, som udlægger det? Er det historien? Du siger hele Johannesevangeliet bliver for langt. Er det udlægning, eller er det highlights i Johannesevangeliet?

M: Jeg havde tænkt mig en blanding af begge dele, så der er indledning, og sådan som det hele hang sammen. Men stadig så højdepunkterne blev fortalt mere grundigt, så man ikke er i tvivl om, hvad der skete.

I: Hvorfor kan man blive i tvivl om, hvad der sker? (.)

S: Det er lidt langt nogle gange

I: Okay, hvad siger du ((henvendt til Marie))

M: Ja, det er jeg faktisk meget enig i ((griner))

I: Okay, det er simpelthen for langt nogle gange. Nu vil jeg lade jer skrive videre med ideer og ting og sager. Har I fundet af, hvad det skal være for et socialt eller digitalt medie idag?

S: Jeg har skrevet en app og en hjemmeside.

I: En app OG en hjemmeside? *Begge dele?*

S: Ja

I: Okay. Hvad har du skrevet ((henvendt til Marie))

M: Jeg har bare skrevet en app

I: Du har bare skrevet en app [M: ja:] Okay, hvorfor har du ((henvendt til Sebastian)) både skrevet en app og en hjemmeside?

S: Hvis man nu er hjemme, så er det nemmere at sidde ved en computer og se det.

45:04

I: Så nogle gange er det lettere at sidde ved en computer, istedet for appen

S: Ja, for det er som regel lettere, at se på en computer.

I: Skal der være de samme ting, både på hjemmesiden og i appen, eller skal der være forskellige ting?

S: Der er nok noget, der ikke kan være begge steder.

I: Hvad kunne det f.eks. være?

S: Det er nok lidt sværere, at sætte en vr video ind

I: JA, ((griner)) Ja på en computer, det er rigtigt. Okay. Hvorfor har du sagt at det skal være en app?

M: Jeg tænker det er rart, at få det hele samlet på ét sted på en måde, men jeg kan selvfølgelig godt se, at det er nemmere bare at taste hjemmesiden ind, i stedet for at downloade.

I: Så har vi den fantastiske udfordring ved forældelse af sådan nogle ting. Skal man lave det, og så bare lade det virke i nogen tid, fordi så kommer der noget nyt, eller skal man blive ved med at opdatere det ligesom facebook? (.) Holde liv i det, og lave det om, så det bliver ved med at følge tiden, eller skal man bare lave en ting, og så kører det til den ikke er moderne mere.

S: Det skal nok opdateres.

I: Hvad er fordelene ved at opdatere i forhold til at lade det gå ud?

S: at man kan holde den kørende i længere tid.

M: Ja og så tror jeg heller ikke at man skal starte helt forfra hele tiden. Der er næsten altid et udgangspunkt.

I: Okay. Nu må I gerne skrive lidt mere, eller komme med nogle ide forslag (.) Er du færdig Marie?

M: Ja. Jeg har sat den der påmindelse en gang om ugen på, eller sådan noget, og så synes jeg også det er vigtigt, at der er nogle tekster, eller videoer, eller lydfiler, eller en der læser teksten op, og nogle videoer, der viser det. Og Måske opdele det, så der er en der hedder Markusevangeliet, Johannevangeliet og alt det der, så man kan trykke ind, og se, hvilke kapitler der er.

I: Ligesom der er, når jeg giver jer lektier for, og siger, I kan gå ind på Biblen Online og trykke ind? **[M:]** Ja] Skal det være hele Biblen, der skal ligge derinde, eller skal det kun være (.)

M: Altså jeg synes det bare skal være nogle udkast. **[I:]** Udkast bare] fordi det tror jeg vil være lidt mere overskueligt.

I: Hvad skal det så være for udkast?

50:00

M: jeg tror jeg vil gøre det på den måde, at jeg ville skrive 1. kapitel, og så skrive: Læs videre her, og så linke til Biblen, og så måske lave en video efter linket, hvor der bare er et resume omkring hvad der sker.

I: Så udnytte, at Folkekirken allerede har Biblen Online, og så linke, hvis man vil have mere, så man faktisk også lærer den side at kende.

M: Ja

I: ah:: Kan man få for meget ind i sådan et medie. Nu har vi set på alle de her ting. Jeg har også valgt nogle udpluk ud, fordi jeg tænker, ej det er fedt, og anderledes, men kan man godt få for meget ind på en app eller på en hjemmeside? Du sagde ((henvendt til Sebastian)) at man skal dele det, fordi ellers ikke fungerer på en hjemmeside, det fungerer bedre i appen (.) Kan man sikre at man ikke får for meget ind i det?

S: Det kan man vel godt

I: Hvordan kan man ellers gøre noget?

M: Jeg synes det er en god ide, at der både er en app og en hjemmeside, fordi jeg er enig i, at det vil være nemmere tilgængeligt, men jeg tror også, at det vil være lettere at overskue på en måde. Så var der måske spil i appen og en quiz i appen, hvor der var tekster og resume på hjemmesiden.

I: Det jeg hører, det er at det er det lidt tungere, der ligger på hjemmesiden, og så noget mere motiverende, legende, der så skulle være på appen. Hvad motiverer jer, når I skal lære noget nyt, bare generelt.

M: Fra min side tror jeg, at det kræver jeg har noget interesse i det.

I: Interesse, ja

M: At det er noget jeg har lyst til at dykke ned i [I: mm::] Ellers kan det godt blive lidt langtrukket.

I: Hvad nu hvis man siger: Ej Biblen, det er bare mega kedeligt, det har jeg ikke lyst til at dykke ned i. Kan man gøre noget ved at der er nogen der har sådan en fordom, eller forforståelse?

M: Så tror jeg man skal råde personen til at gå ind og kigge på noget af det, for st se om der er noget der vil interessere personen. Det tror jeg er det jeg ville gøre. Ellers ville det være fint nok, hvis det er din holdning. Ellers ville jeg introducere dem til forskellige redskaber. **[I:]** Okay] Vi bruger Kahoot, hvor man kan lave quizzes omkring det, for at fange deres interesse på en anden måde, end bare at sige: "læs det her". Eller "du får lige 10 kapitler til lektier". Jeg ville synes det var lidt mere overskueligt, at få det fordelt, så man kan få lov til at tage sin tid.

I: Når du siger få det fordelt, er det, så det, der motiverer **[M:]** ja] elever? At man ikke skal have det samme for **[M:]** mm::]? Hvad siger du ((henvendt til Sebastian))? Hvad motiverer dig?

S: Hvis jeg har interesse for det, og det er relevant.

I: Hvordan relevant?

S: Noget man kan bruge senere.

I: Hvordan ved man, at man kan bruge noget senere? Ved man det eller?

S: Ikke altid. Men nogle gange gør man.

I: Så man skal gøre noget relevant, så man kan se at man kan bruge det senere

S: Ja

I: Okay. Hvad gør man så, hvis man ikke kan se man kan bruge det senere? Hvis nu jeg kan se, at det jeg lærer jer, det kan I bruge senere, men I sidder og tænker: "Det kan jeg ikke bruge senere". Hvad gør man så?

55:00

M: Så må man på en eller anden måde få dem forklaret det. Sige " Det her skal I bruge senere" og lave en quiz

I: Okay, på den måde, så man skal have en quiz efter en slags undervisningsforløb, så de ved, at de skal bruge det, fordi de skal besvare en quiz.

M: Ja

I: Okay. Ja:: Har du ((Henvendt til Sebastian)) noget du vil tilføje til det?

S: Neej

I: Okay ((griner)) helt i orden. Hvad har du ((Sebastian)) skrevet ned?

S: at der skal være nogle videoer, som forklarer.

I: Hvordan skal de så være? Skal det være en præst, der sidder og forklarer, eller skal det være en video som den I så fra Jehovas Vidner med billeder f.eks. af Adam og Eva?

S: Med billeder

I: Som altså fortæller historien. **[S: Ja]** Det skal ikke være en der bare sidder og fortæller **[S: Nej]** Hvorfor ikke?

S: Jeg tror man husker bedre, når der er billeder med i det. (.)

I: Hvad har du mere?

S: Der kan være nogle lydbøger, og så kan man vælge en historie, f.eks. fra Markusevangeliet **[I: Og få det læst op?]** Ja, og E-bog, hvis man nu gerne selv vil sidde og læse det.

I: Så Biblen skal også være der?

S: Ja, og så nogle opgaver, hvis man har lyst til det.

I: Hvad kunne det være for opgaver?

S: Opgaver som gengiver, hvad du har læst eller hørt

I: Lidt ligesom inde i appen til børn med billeder **[S: Ja]** Hvordan kunne de opgaver se ud?

S: det kunne være en billedrækkefølge, eller en tekstrækkefølge

I: er der andet?

S: Nej

I: Kan du supplere med noget ((henvendt til Marie))

M: Jeg synes det er en god ide, at der også er nogle opgaver.

I: Hvad kunne det være for opgaver? Nu siger du ((Sebastian)) billedrækkefølge, eller tekstrækkefølge, og du ((Marie)) siger quizzes. Er der andet?

M: Måske sådan noget sandt eller falsk.

I: Ligesom der også var med i Bibelapp for børn? Skal man optjene noget i opgaverne? Eller er det bare opgaver i en uendelighed? Det er jo meget forskelligt. Ligesom, når man spiller app spil **[M: mmm]**, hvor man tjener nogle ting, eller så får man noget nyt. Har man brug for det, eller er det lige meget?

M: På en eller anden måde, så vil det være en god ide, for der er også andre læringsapps, som har det der med, at jo højere op du kommer i level. Det kunne derfor være en god ide, hvis du havde forskellige levels du kan komme op på **[I: Okay]** enten, hvor det bliver sværere, eller vinde adgang til nogle flere opgaver. F.eks. hvis man starter ud med 10 tekster, og så for hver tekst du læser, opgraderer du til en ny, eller sådan noget.

I: Okay (.) Så simpelthen at få tekster låst op?

M: Ja

I: Okay. Nu spørger jeg lige, om I har skrevet noget ned om det der light up the world fra mormonerne, fordi I snakkede så meget om den. Jeg vil lige høre om I har den med, nu hvor I har brainstormet?

M: Ja, jeg skrev påmindelser

60:00

I: Okay, du ((Marie)) skrev påmindelser

M: Men det tror jeg bare var mere sådan noget med, at få en ((Påmindelse)) en gang om ugen, hvor man enten får at vide, du skal slå det her op, så der er en egentlig opgave til at motivere en på en eller anden måde.

I: Det var bare for at høre, fordi I slet ikke havde snakket om den nu, men havde snakket meget om den, da I så den. Yes. Så vi har snakket om, at der både skal være noget lærende, og noget oplysende i det. Lidt mere lærende, legende inde i appen, og så link til noget mere oplysende og tungt inde på hjemmesiden. Ikke også? Jeg prøver at opsummere ((griner)) Hvordan sikrer man det ikke bliver for kedeligt? Er det bl.a. at man optjener noget, eller er der andet?

M: Jeg har også skrevet at man kan bruge deres app til at kommunikere med andre, så man kunne lave et sted, hvor man kunne skrive med andre, så man fik lavet venskabet på tværs af landet, og kunne snakke om det, eller hvis man gik til præst, så bare ens præstehold, så man kunne opsummere sammen.

I: Så vi ikke sidder med snapchat, der ikke virker ((griner)) **[M: Ja ((griner))]** Det har jeg faktisk også set på. Den tyske kirke har lavet noget, de kalder konfirapp, hvor man opretter en profil, og så går man sammen om noget. Lige det sidste. I snakke noget om hvordan man lærer på forskellige måder. Kan man sikre det i sådan en app, at man lærer på forskellige måder.

S: Ja det kan man godt.

I: Hvordan?

S: Man laver nogle forskellige opgaver til forskellige personer.

I: Hvordan kunne de se ud? Eller hvad kunne det være? (.) Der er jo video og Bibler man kan læse

M: Jeg tror man skal lave forskellige slags af de der opgaver, fordi det er forskelligt fra person til person, hvad det er der fanger en. Men man kan vel aldrig sikre 100% at alle folk har noget derinde. Så jeg tror man skal gå efter hvad de fleste ville synes om. Jeg synes f.eks. stadig det er sjovt, når vi laver vendespil i tysk. Bare et eller andet, som på en eller anden måde fanger.

I: Fanger flertallet **[M: ja]** Okay super. Er der noget, som I tænker jeg ikke har spurgt om, eller som I lige vil sige.

S: Nej

M: Nej

Bilag 2

Transkription af gruppeinterview del 2

I = Interviewer

A1 = Amalie Postkonfirmand

A2 = Amalie nuværende konfirmand

0:40

I: Allerførst, vil jeg bede jer notere nogle stikord ned, om hvad I kan huske fra Det Nye Testamente og om Jesus.

A1: Skete fødslen i Det Nye Testamente, eller Det Gamle Testamente?

I: Nu skal du bare skrive, det må jeg ikke sige [A1: Okay] Helt stille, hvad I kan huske. (...)

A2: Jeg kan aldrig kende forskel på Det Nye og Det Gamle Testamente

I: Bare skriv ned, det du kan huske. Det du tænker må komme fra Det Nye. Det Nye Testamente var det, der handler om Jesus.

(...)

I: Er I ved at være der? [A2: Ja: [A1: Ja:]] Hvad har I skrevet, hvad har du ((henvendt til A2))

A2: Jesu fødsel [I: Ja] og opfaretet til himmels [I: Ja:] og hyrder [I: Ja:]

A1: Jeg har skrevet korsfæstelsen, Jesu fødsel, så har jeg noget om Vinbonden, genopstandelsen, Jesu dåb ved Jordanfloden med dalende Helligånd

I: Yes, super, og det er jo fordi, du ((Henvendt til A1)) Du har jo været igennem det, fordi du har haft konfirmandundervisning og du ((henvendt til A2)), du er igang med at have konfirmandundervisning. Har I nogle yndlingshistorier fra Det Nye Testamente?

(...)

A1: Den jeg husker, og den jeg bedst kan lide, det er nok vinbonden.

I: Den med vinbonden? [A1: Mmm:] Hvorfor det?

A1: Fordi (...) Det er svært at forklare, men det er det der med, at når man yder noget, så kan man få noget ud af det.

I: Okay:: Hvorfor er det *lige* det er den historie, der er din yndlings? Har du arbejdet med den?

A1: Lidt tror jeg [I: Eller fået den læst op? Ja [A1: Ja]]

I: Lidt, Hos *mig*?

A1: Ja ((griner))

I: Var det der?

A1: Ja

I: ((griner)) Jeg kan ikke selv huske det ((griner)) Men det er simpelthen din yndlingshistorie? Har du ((Henvendt til A2)) en [A2: nej det tror jeg ikke] du tænker på?

5:00

I: Kan du huske én?

A2: Nej

I: Slet ikke, det er også i orden. Har I kristendomsundervisning i skolen lige nu?

A1: Ja

I: Ja du har

A2: Vi har ikke

I: Nej, for det er taget ud af skolen på den årgang, hvor der i stedet er konfirmandundervisning, selvom konfirmandundervisning, eller forberedelse, ikke gør det ud for undervisning. Det hedder det, men det forekommer ikke på det alderstrin, eller klassetrin. Hvad er det sidste I kan huske fra da I havde om kristendom?

A1: Det var sidste gang (.) Da skulle vi læse noget om Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente, om opbyggelsen

I: Okay, hvad vil det sige?

A1: At der først kom de der Mosebøger i Det Gamle Testamente

I: Så simpelthen rækkefølgen på alle de forskellige bøger i Biblen

A1: Ja, nogle af dem.

I: hvad med dig?

A2: Jeg kan ikke huske så meget, fordi vi lærte ikke så meget, fordi vores historielærer hun skældte mere und, end hun lærte os ting, så vi lærte ike så meget.

I: Okay (...) Hvad kan man gøre, for at få indlært Det Nye Testamente? Nu siger du ((henvendt til A2)) du har svart ved at kende forskel på Gammel Testamente og Ny Testamente. Er der nogle historier I kan placere det ene, eller det andet sted. Kan du ((Henvendt til A2)) placere nogle historier?

A1: Ja, [I: Ja] Noas Ark, det hører til Gammel Testamente [I: Ja] og den der med Kain og Abel.

I: Hvor er den?

A1: Er den ikke også i Det Gamle Testamente?

I: Jo det er den. Kan du ((henvendt til A2)) nogen?

A2: Ja Noas Ark fra Det Gamle, og Markusevangeliet til det nye

I: Ja, det er rigtigt.

A2: Og Matthæus evangeliet til Det Nye, og Johannesevangeliet til Det Nye (..) Øhm, Ja.

I: Yes (...) Jeg har fundet ud af, bl.a. at særlig mange ikke er gode til at huske historier fra Biblen, især Det Nye Testamente. Så hvordan kan man få indlært det igen på en ny måde, i stedet for bare at skulle slå op i en bog, eller måske stadig væk slå op i en bog, men få indlært Det Nye Testamente bedre.

A2: Det er et godt spørgsmål. Man kunne opdele det lidt bedre.

I: Hvordan?

A2: Altså f.eks. have om Det Gamle Testamenet i kirken én gang [I: Okay] Og gangen efter have om Det Nye Testamente. Altså lave en liste over hvad der er [I: mmm] altså så det er hveranden gang, og så lave en liste over hvad der er den dag.

I: Okay. Ja. Er det i konfirmandforberedelse, eller bare generelt? Også i skolen?

A2: Bare generelt.

I: Bare generelt? [A2: Ja] så det er både i kirken og ovre i skolen, når man har om Det gamle og Det Ny, at man inddeler det efter [A2: Ja] (.) Er der flere ting? (.)

A1: det ved jeg ikke.

I: Det er helt okay. Hvis man skulle gøre det på en moderne måde, hvordan kunne man så gøre det? Hvis man nu sidder hjemme i sin ege stue, og vil lære noget, men ikke ved, hvad han/hun skal gøre for at lære, og måske ikke vil læse, hvad kan man så gøre?

A1: Man kunne lave en lydbog [I: man kunne lave en lydbog] Det er rigtig hyggeligt at sidde og lytte til.

I: Ja. Er der andre ideer? [A1: Neeee] ikke lige nu?

A2: Jo en film om det [I: en film om det] Ja

I: Hvad skulle den indeholde?

A2: Det man gerne vil lære om. Der kunne f.eks. være en til Markusevangeliet, og en til Johannesevangeliet og så [I: Okay, så de ((filmene)) skal være opdelt efter bøger måske?] Ja. Mmm:: eller en serie

10:00

I: Hvordan skulle den serie se ud?

A2: Den skal starte fra Det Gamle Testamente, og have bøger med fra Det Gamle Testamentes, og så have de nye bøger til Det Nye Testamente med.

A1: Måske kunne man få det kort og godt.

I: En gang til

A1: Så man ikke fik det hele, men så man fik det vigtigste.

I: Okay, det vigtigste. HVAD er det vigtigste? Hvad tænker I er et vigtigste, når I læser f.eks. Markusevangeliet, fordi det ved jeg I har været igennem, og hvad er mindre vigtigt? Hvor skiller man det vigtige fra det mindre vigtige?

A1: Jeg tænker det vigtigste i hvert fald er Jesu fødsel og dåb og korsfæstelsen, men jeg tænker også, at nogle af lignelserne er rigtig gode, men måske man kan springe hans rejser over og hans andre () () og så måske mere fokusere på, hvad han siger.

I: okay, i stedet for det geografiske

A1: Ja

I: Er der meget geografi med i Biblen?

A1: Nej ikke helt vildt meget

I: Jeg spørger bare, jeg ved ingenting lige nu ((griner)) Hvis nu det skulle være en serie. Jeg ser serier på Netflix og HBO. Er det sådan et sted den ((serien)) skal ligge, eller er det et andet sted? Er det sådan et sted [A2: Altså Youtube] I tænker sådan en serie skal ligge, eller er det en DVD man køber? YouTube? Hvorfor lige Youtube?

A2: Der er mange der bare lige søger på Youtube, og det er bare nemt at finde [I: Okay::] Den er også tilgængelig for alle [I: Ja:: det er rigtigt] Netflix er jo kun for dem, der har det.

I: Ja, der har du abonnement

A2: Eller Viaplay

I: Det er også med abonnement

A2: Eller Viafree

I: Ja, Viafree, der er ikke abonnement på [A2: Nej] Er det noget I selv ser, Youtube og Viafree og Viaplay?

A2: Ja

A1: Ikke så meget Youtube, men Viafree

I: Det er kanal 3's programmer, der ligger der [A2 og A1: Jo] Reality programmer bl.a.. Nu skal I se. Jeg har googlet mig frem til, hvad Folkekirken har af forskellige ting og sager indenfor formidling, og hvad jeg ellers har kunnet finde.

Kirkekalender

I: Folkekirken har det, der hedder en Kirkekalender. Det har godt nok ikke noget ed formidling at gøre. Det er de forskellige kirker med gudstjenester herinde, og man kan gå ind og søge kontaktoplysninger. F.eks. hvem er præst, finde kordegnekontorets telefon og sådan noget. Helt Basic. Man kan kalde det Google Maps, bare på kirker

A1: Ja::

Dagens ord

I: Så har de for nogle år siden også lavet en app, der hedder Dagens Ord. Dagens Ord er en slags app/hjemmeside. Man kan godt få den på app, men den fungerer ikke til android i øjeblikket, og man kan få den på ((sin/kirkens)) hjemmesiderne. Inde på Dagens Ord hører man forskellige præster fortælle små Bibelcitater eller Bibelord om, hvad de mener. Nu kan I høre et lille udpluk ((Dagens Ord afspilles)).

15:48

I: Det er præster der fortæller om Dagens Ord, man kan gå ind og høre her ((appen vises)), man kan gå ind og høre salmer, og man kan gå ind og skrive bønner. Man kan læse andres bønner, og man kan skrive sine egne bønner. (.)

Youtube

I: De ((Folkekirken)) Har også en Youtubeprofil, hvor der er lidt forskelligt. Det er opdelt på playlister med overskrifter. Der er bl.a. højtider ((der afspilles en video om Bededag)) Der fortæller de om forskellige højtider. Det er meget oplysende. Hvad synes I om de tre ting I har set?

A2: Det er smart

I: Er det smart?

A1 og A2: Ja

A2: Fordi, hvis man er syg, og ikke kan komme i kirke, så kan du gå på nettet og finde det i stedet for.

I: Ja. Er der andre ting? (.) Det er helt okay

Der Hørbare adventskalender

I: Så vil jeg vise jer noget fra en tyske kirke. De har lavet en adventskalender, Den Hørbare Adventskalender, lidt ligesom lydbøger. Som jeg har forstået det, så lægger de hver dag en bibelhistorie eller et stykke fra Biblen op, som de så fortæller ((der afspilles et stykke fra Den Hørbare Adventskalender)) De har simpelthen lavet en adventskalender med det her. (.)

Light up the World

I: Så har jeg været inde og finde mormonerne. Det er et andet trossamfund, men bare for at se, hvad de har af spændende ting på deres hjemmeside, som de formidler. Der faldt jeg bl.a. over det her ((video afspilles)) Forstod I det?

20:30

A1: Ja, jeg gjorde

I: det er en app, der er blevet lavet til december, og hver dag får man få man sådan nogle små reminders. Man kan f.eks. skrive en glad sms til en du kender, eller synge en julesang for nogen, eller hjælp nogen med *det*.

Jehovas Vidner

I: Så vil jeg vise jer noget fra Jehovas Vidner. Jeg har været inde og se, hvad de har af digital formidling, og de har også lydbøger ((lydbog afspilles)). Det var de tre ting, hvad synes I om dem?

A1: Jeg synes de er rigtig gode. Jeg kan godt lide julekalenderen, men jeg er også meget til julekalender op til jul, hvor man ligesom kan lytte f.eks. til Biblen lidt af dagen [I: Ja::] Hvor man har lidt af den delt op.

A2: Jeg synes sådan nogle små reminders de gør meget.

I: Så det er mere appen [A2: Ja] Så ligesom du ((Henvendt til A1)) var mere til den tyske Bibel, hvor de havde Den Hørbare Adventskalender, og du ((henvendt til A2)) var mere til appen med små reminders [A2: Ja::] Fordi det gør meget [A2: Ja]. Prøv at fortæl.

A2: F.eks. ved nisse-venner, der bliver du altid glad, når du får noget. Jeg tænker en app vender det om. Der er nogle ting i hverdagen du kan gøre, for at gøre folk glade [I: Okay] omkring dig.

I: Kunne man bruge det hele året?

A2: Ja

A1: Ja

I: Hvorfor det?

A1: Fordi der altid er nogen ude i verden, der har brug for hjælp, eller der er altid noget du lige kan gøre for andre.

I: Ja [A1: mm::] Så har jeg lidt mere. Jeg har også en film fra Jehovas Vidner, en video over skabelsesberetningen Jeg spoler den lige tilbage. (.) Så. Ej, det var ikke skabelsesberetningen, men "hvorfor døde Jesus" (der afspilles video)).

26:10

I: Det er Jehovas vidner, der fortæller, og de har jo selvfølgelig en anden udlægning af teksten, og en anden fortolkning end kristendommen har, men de har lavet fortællende og formidlende videoer som denne her. Så har jeg nogle andre apps I lige skal se.

Bibel for børn

I: jeg har en Bibel app for børn. ((app vises)) Jeg spoler lige lidt. ((app afspilles)) Så kommer der nogle spørgsmål man skal svare på. Nu svarer jeg på et eller andet, jeg kan ikke se, fordi jeg har telefonen omvendt. Det var rigtigt. Bagefter kan man lave en aktivitet. Det er så man kan lægge alle billederne i den rigtige rækkefølge om den historie I lige har hørt. ((Der flyttes billeder i appen)). Så skal man så se om det er rigtigt, og sådan kører den faktisk gennem hele Biblen () Det var den app.

VR

I: Nu mangler jeg nogle briller, som jeg ikke har fået med idag. Har I prøvet VR? [A1 og A2: Øhh] Virtual reality?

A1 og A2: Ja.

I: Det har I prøvet?

A1 og A2: Ja

I: Nå:: Det var godt. Nu skal vi se her (..) om det virker (...) ((VR afspilles)) jo det gør det ((VR afspilles))

32:20

I: det var da Jesus blev fristet ude i ørkenen af Djævelen, da han gik der i 40 dage. Hvad synes I? Nu har I set tre til; Bibel app for børn, VR og en film fra Jehovas vidner. Hvad synes I om de tre ting?

A1: Jeg faldt mest for VR og Børne appen.

A2: Ja, det gjorde jeg også.

A1: For det første, med børneappen, der har vi altid fået at vide, at man lærer mest, når man er børn. [A2: Mmm::] Det er en god måde, hvor børn kan sidde og lege med alt det nymoderse teknologi, også samtidig lære noget. [A2: Ja] ja. Det samme med vr,. Det er måske mere lærerigt og sjovt for ældre personer.

I: Okay

A2: Så kan man føle man er i det. Ja.

I: Forstår man bedre, når man er i det

A1: Ja

A2: Ja

I: Hvad er det vr generelt kan gøre?

A2: Man kan få fornemmelsen af, hvordan det er ((at være)) der.

I: Husker man bedre?

A2: Ja, det gjorde jeg i hvert fald.

I: Okay. Da du prøvede det?

A2: Ja, eller sådan efter.

I: Okay. Så har jeg lige en sidste ting I skal se, og det er den tyske kirke igen, der har lavet to apps. De har lavet en konfirmandapp, hvor man kan oprette sig som bruger, og lave en gruppe lidt ligesom når vi bruger snapchat, så har de en app man kan bruge. Jeg kan ikke komme ind på den, fordi jeg har ikke nogen jeg kan være en gruppe med. Jeg fik oprettet mit navn, og så kunne jeg ikke komme længere. [A1: Okay]. Så har de lavet en Bibel her. Det her er så den tyske Bibel, hvor man kan gå ind og læse (...). Heroppe kan man gå ind og stille den til f.eks. 1. Mosebog kap. 1., og vi kan se vi læser i Luther Biblen fra 2017, så det er en moderne udgave. Vi kan gå ind og vælge, hvilke bøger vi skal have, kapitler og vers. Vi kan ændre på skriften, om den skal være stor eller lille, hvis vi døjer med at se. Yes. Og så kan vi simpelthen læse Biblen herinde på app. [A2: mmm] I stedet for en bog. Det er jo egentlig det samme, vi kan bare redigere, ligesom, når vi læser e-bøger. (...) Her er de forskellige bøger og tekster man kan læse ((viser dem appen)). Det er det man kan herinde. Hvad synes I om det? Om at man har det lige ved hånden?

35:36

A1: jeg tænker det er mere tilgængeligt. Så det er noget man kan finde på at gøre ((bruge)). Det med, at du kan forstørre skriften, det gør også, at det er mere tilgængeligt for os.

[I: I fik at vide, at I skulle gå ind på hjemmesiden, på Biblen online [A1: Mmm::] dk. Ville det have været lettere, hvis der havde fandtes en app I skulle downloade til telefonerne, eller ville det have været lige meget?]

A1: Jeg tænker det ville have været nemmere med appen, fordi man bare klikker på den. Når man skal søge, så skal du søge og finde det og alt muligt.

I: Okay, så det stiller lidt flere udfordringer til lige at finde det de rigtige steder måske?

A1: Mmm::

I: NÅ. OKAY. Nu skal I se her. Er I gode til at brainstorme?

A2: Sådan fint nok tror jeg.

I: Okay ((griner)) det lyder lækkert.

A1: Delvist.

I: Fint. Hvis vi nu siger, at, nu hvor I har set nogle forskellige ting, og I har fået nogle ideer til, hvad man ligesom kan lave. Hvis I nu skulle lave et nyt digitalt medie, for f.eks. Folkekirken, for hvordan den kan udbyde nogle flere ting end den har. I har set den her kirkekalender, og I har set Dagens Ord, og den har en Youtube kanal med videoer med lidt formidling. [A1: Mmm::] Den har ikke alt det her vi nu har været inde og se på. Hvis I nu skulle lave en app

eller en hjemmeside, eller et eller andet helt moderne medie, eller tiltag for den Danske Folkekirke, med inspiration måske fra noget af det her I har set. Det har været sådan en slags ide generering for jer til at komme igang. Hvordan skulle det så se ud? Og I må lave post- its, I må skrive ned og I må tegne, og I må snakke sammen, og I må gerne lave hver jeres, hvis I vil det.

A2: Så vi skal egentlig bare brainstorme omkring, hvad vi tænker omkring en app eller hvordan.

I: Ja, altså, det ved jeg ikke. Skal det være en app, eller skal det være en chat eller skal det være en hjemmeside?

A1: Jeg tænker en app. Den er mest ligetil **A2:** Ja] Hvis man har nok plads på sin telefon.

I: ((griner)) Hvad hvis man ikke har nok plads på sin telefon, hvad så?

A1: Det ved jeg ikke.

I: Så kan man bare ikke have den ((griner))?

A1: Nej [I: Okay] Det er det problem jeg står med.

I: En app, ja. Hvad skal den indeholde?

A1: Jeg kan godt lide, når apps de har mange forskellige funktioner. At man kan forskelligt inde i appen **A2:** Man kan finde det man vil] ja. Jeg tænker, at man måske godt kunne have noget, hvor man kan læse Biblen **A2:** Ja].

I: Læse Biblen, er det så f.eks. nu hvor I har set den tyske Bibel, at man kan gå ind og slå op **A1:** Ja] altså pr. bog, og så kan læse op?

A1: Ja **A2:** Ja] og så tænker jeg også på en lille ting for børn

I: Noget for børn

A1: Ja, og så kunne det være... hvis nu vi lege at vi læser den, ligesom, når præsten oppe i kirken giver en uddybning af de ting Jesus siger i Det Nye Testamente f.eks. (.) Men nu her, så trykker man og så kommer der en forklaring

A2: Ja, og måske et sted for de ældre, hvor man kan zoom ind og ud på teksten.

I: Er det i teksten der skal stå, at man kan trykke, for at få en forklaring, eller der det inde på en decideret undermenu, eller et eller andet?

A1: Jeg tænker det er lettest tilgængeligt, når du læser, fordi så kan du blive mere interesseret. "Nårh ja, hvad var det det her mente"

A2: Ja.

I: Okay::.. Så hvis man nu sidder og læser, og man slet ikke forstår, hvad det er der står, så er teksten måske orange, så man kan se at "hov, her kan jeg trykke på, og få at vide, hvad det er det betyder **A1 og A2:** Mmm::] Okay. Ja.

A2: Ja (..)

A1: Ja.

I: Er der flere ting?

40:00

A2: At det skal være nemt at finde. Tingene skal ikke være inde under én ting, og så inde under en anden ting. Det skal være sådan at du kan finde det du vil finde på meget kort tid.

A1: Måske du kommer ind under en menu **A1:** Mmm::] så det er nemt og tilgængeligt.

I: Okay. I må gerne skrive dem ned, når I har dem. I må også gerne tage en post-it hver, og så klistre herover på, eller et eller andet.

(...)

I: Er der flere ting, der skal være derinde?

(...)

I: Virker de, de der kuglepenne?

A2: De virker ikke så godt

I: Prøv lige om den virker i stedet for.

A2: Jeg tager lige en ny.

I: Ja.

A1: Man kunne også have noget ligesom den der julekalender, hvor det var dagligt. Enden hvor man fik sagt ((fortalt)) noget, eller hørte noget fra Biblen, der skete på det tidspunkt ca. **A2:** Ja, f.eks. i ju...] Ja, f.eks. i julen, så er det ((Jesu)) fødsel, og så i påsken **I:** Okay] ja.

A2: Den skal være let at bruge. Den skal ikke være forvirrende. Altså for de ældre, hvis de nu er syge, og ikke kan komme afsted.

A1: Og så også de unge **A2:** Ja]

I: Så det er både til unge og børn og ældre?

A1 og A2: Ja.

I: Okay.

A1: Jeg tænker også der kunne være en højtælfningsfunktion **A2:** Ja], fordi det er rart.

I: Hvis vi nu siger, at sådan noget moderne it, det bliver forældet. Skal appen så hele tiden fornyes, altså opdateres, eller skal man bare sige, at nu laver man en app, den laver vi nu, og så er den bare forældet om to eller tre år?

A1: Man kunne jo godt opdatere den med nogle nyere ting. (..) f.eks. hvis man nu skulle have en forklaring, eller en sammenligning til en hverdag, og den sammenligning den ikke var der. I gamle dage havde man sammenligninger man ikke bruger idag, fordi nu har man it.

I: Det forstår jeg ikke. Prøv at fortæl noget mere om det.

A1: Der er nogle sammenligninger du bruger i gamle dage som du ikke bruger i nutiden. F.eks. så har du nogle gamle ord du ikke bruger længere, hvor vi så idag tænker... "Det var da noget underligt noget at sige". F.eks. ordsprog. Dem bruger vi ikke nu til dags.

I: Hvad kunne det være for nogle ordsprog?

A1: Nu skal jeg lige tænke, for jeg bruger dem ikke så meget.

A2: F.eks. at æblet ikke falder langt fra stammen. Det har jeg ikke forstået [**I:** Okay] før sådan 6. Klasse [**I:** Okay] Ja.

I: Forstår du det nu?

A2: ja

I: Okay.

A1: Så bruge nogle mere moderne ord, hvis man kan sige det på den måde [**A2:** Ja]

I: OKAY::: Skal der være forklaringer i appen? Til udtryk fra Biblen?

A2: Der skulle også være et sted til dem i børnehaven, hvis de f.eks. har nogle mega kristne forældre. De forstår nok ikke helt de samme ting, som vi ældre gør. Det skal være på børnesprog. Hvis vi siger f.eks. enkeltvis, så er det ikke sikkert, at de forstår hvad man mener. Så kan man istedet sige, at man skal gå, og man skal være alene, og ikke være sammen med andre.

I: Okay.

A2: Så sådan nogle generelle ting, med letforståelige ord.

I: Okay, så ikke for avanceret et sprog. Er det inde i selve appen, f.eks. appens menu, eller er det også i Biblen?

A1: Jeg tænker det er inde i selve menuen, fordi så kunne man have en, der hed børn, hvor man ligesom havde en børnebibel [**A2:** Mmm:::] Det vil sige for yngre børn.

I: Okay, så både den autoriserede Bibel fra '92, og så måske en fane for børn [**A1:** Mm:::], hvor der så ligger en børnebibel inde.

45:00

A2: Og måske også nogle spil til de mindre.

I: Okay.

A2: Ja. Og så kunne de finde ud af, om de havde æbler på som tøj, eller om det var palmeblade, eller om det var sten [**I:** Ah:::] som en lille quiz

I: Sådan nogle små quiz?

A2: Ja [**I:** Okay:::] for det synes jeg man lærer noget mere af. Når man synes noget er kedeligt, så synes jeg ikke man lærer noget.

A1: Nej

I: Nej

A2: Så det skal være sjovt og funktionelt

A1: Ja lidt

A2: Ja

I: Mmm::: Ja. Er der flere ting? Skal der være mere? I må gerne sige der ikke skal være mere, hvis det er. Jeg spørger bare.

A1: Jeg kan ikke komme på mere.

A2: Nej, det kan jeg heller ikke.

I: ((nej lyd)) Okay. Yes. Det synes jeg også er spændende. Mmm::: Ja. (..) Hvis vi nu siger at Folkekirken laver sådan en app her. Hvordan får man så nogen til at bruge den?

A2: Man kunne fortælle om det i kirken [**I:** Ja] Til dem, der kommer i kirke [**I:** Okay:::] og reklamere for det.

I: Ja::: Hvordan?

A2: I skolen f.eks. og i konfirmationsundervisning [**I:** Okay] eller forberedelser, eller lave plakater og sætte op.

A1: Man kunne også begynde at bruge den i konfirmationsforberedelse, så de bliver anvendt f.eks.. Min søster ville synes den der børnefunktion kunne være sjov.

I: Okay. Så noget andet er, hvad med dem, der siger at Bibel og kristendom det bare er mega kedeligt. Hvordan kan man få motiveret folk til at lære mere om kristendom? (..)

A2: Gennem apps.

I: Gennem apps simpelthen.

A2: Ja og apps. Jeg synes f.eks. ikke det er så fedt at komme til konfirmationsforberedelse om onsdagen, fordi man sidder bare der og hører efter [**I:** Okay] Og der sker ikke så meget. Så noget lidt mere aktivt. Så synes jeg man lærer det nemmere og husker det bedre, hvis man synes det er sjovt, og noget man også kan bruge bagefter.

I: Okay. Hvad siger du ((henvendt til A1)) Hvad motiverer dig?

A1: Jeg kan godt lide, når tingene er mere afslappet, og det bare kører på skinner, og hvor man ikke skal tænke alt for meget. Man kunne måske godt gøre det sådan lidt mer hyggeligt.

I: Hvordan gør man det det?

A1: Det kommer jo an på, hvad man synes der er hyggeligt. Der er mange, der synes det er hyggeligt, at sidde og spille og se film. Man kunne bl.a. se en kristen film. [**I:** Mmm:::] (...) Eller man kunne høre en lydbog. Jeg synes det er rigtig hyggeligt, når man sidder og gør noget man godt kan lide.

I: Ville man kunne gøre det inde i appen?

A1: Ja.

A2: Men så heller ikke for lang tid af gangen, fordi så kan det godt blive lidt langhåret, og man sidder bare og tænker om den snart er færdig.

I: Okay. Er vi tilbage igen ved det vigtigste?

A1: Lidt måske, eller så kan man tage et kapitel ad gangen

I: Et kapitel ad gangen

A1: Hvis man har et lydbogskapitel, så man kan stoppe inde i det, så man ikke [**I:** Høre *hele evangeliet* på én gang] skal huske hvor man er kommet til. Ja nemlig.

I: Når man nu sidder med appen og læser eller hører en lydbog, eller børnene løser nogle opgaver, har man så brug for at få at vide, at man kommer nogle vegne? Hvis man løser en opgave, eller får en belønning. Har man brug for det?

A1: Altså jeg tænker at børnene måske har [**A2:** Ja] fordi børn synes det er rigtig hyggeligt. "Uhh nu klarede jeg lige det her" så kunne man måske, hvis man havde klistermærker derinde [**A2:** Ja] f.eks. ved æble, palme sten, så fik man et palmeblad

50: 20

I: Okay, og samlede på sådan nogle ting, eller hvordan?

A1: Ja.

I: I appen?

A1: Ja.

A2: Og så kunne man komme videre til et level, når man har fået de klistermærker man skal have [**I:** Ah:::] Så det også er lidt af et sjovt spil, samtidig med, at det er lærerigt og kristent.

I: Okay

A2: Og så skulle der være en lille historie til hver fra Biblen.

I: Ligesom den viser her ((i Bibel app for børn)), at det også er en historie. Det er så bare stjerner de samler

A2: Ja.

I: Yes (...) Kan man fylde for meget eller for lidt ind i sådant et digitalt medie?

A1: Man kan godt fylde for meget i, og man kan også fylde for lidt i. Hvis der kommer for meget i, så bliver det også uoverskueligt.

A2: Men hvis der kommer for lidt ind, så kan man som regel ikke finde tingene.

A1: eller også bliver det bare for kedeligt, at sidde ved.

I: Hvorfor bliver det for kedeligt?

A1: Hvis der ikke rigtig er noget at lave derinde. Det kunne være der kun var tre quizzer for børn, og havde de lavet dem allesammen, så er der ikke noget ved at lave dem igen. Og så gider de det ikke mere.

I: Så der skal være en del i hvert fald. [**A1 og A2:** MMM:::] quizzer eller spørgsmål i hvert fald. (...). Jeg har skrevet til nogle præster, for at få nogle historier og minder fra dem omkring folk de har oplevet, der ikke har vidst noget. Og de ((præsterne)) har tænkt "Det skulle de da vide". Det har så vist sig, at det er meget fra Det Nye Testamente de ikke husker så meget fra. Hvis nu jeg spørger jer, hvorfor tror I så, at det lige er Det nye Testamente som man ikke kan huske så meget fra?

A1: Man hører mest fra Det Gamle Testamente, når man er lille.

I: Hvorfor gør man det?

A1: Jeg tænker det er fordi det er de sjove historier, der er dér. Ligesom da HELE jorden blev oversvømmet, og så svømmede de i en Ark. Hvorimod det er mere "Jesus blev født", "Jesus dør" i Det Nye Testamente, hvor det ikke er for mindre børn. I Hvert fald det med døden. Og alle de lignelser, der er, de kan også være sværere at forstå. Og glemmer man det tit, hvis man ikke helt forstår det.

A2: Ja, jeg tror også man kan sige det på den måde, at Det Nye Testamente, det er lidt mere kedeligt i forhold til Det Gamle Testamente. Da jeg var lille, da elskede jeg Noas Ark, og jeg vidste ikke det var kristent. Man kan godt regne ud, at Det Nye Testamente er kristent, fordi der er mange "Jesus gjorde" og "Jeg sagde", "min frelser" og sådan noget. Det er mere kristent i forhold til Det Gamle Testamente. Det tror jeg gør rigtig meget, i forhold til, hvad alder man er i.

(..)

I: Ja, man får Det Gamle Testamente ind tidligt, og det er som du siger med at jorden blev oversvømmet [**A2:** Ja] det er nogle *vilde* historier [**A2:** mm::] Det er simpelthen det man husker. Man får ikke fortalt det Nye Testamente, fordi det er sværere at forstå, og fordi det har noget med død at gøre, og det fortæller man ikke til børn.

A1: Ja.

I: MEN MAN FORTÆLLER JO AT ABRAHAM VIL OFRE ISAK

A1: Ja, men han gør det jo ikke.

I: Han gør det ikke nej ((griner)) Så der er ikke på den måde død i det. Yes Okay. (...) Har I hørt om det med, at man lærer forskelligt? Nogen er meget auditive, så man lærer meget af at lytte, og nogle er meget visuelle og lærer meget af at se, og så er der læren med sanser. Kender I til det?

55:00

A2: Mmm::.

A1: Ja.

I: Er I hele vejen rundt om det i appen? Hvis man nu siger man skal lære med det hele?

A1: Ja, der er i hvert fald lyttesansen og sesansen med.

I: Hvor er de henne?

A1: Du kan lytte til bogen og du kan se og spille med fingrene.

I: Ja.

A1: Og så tænker jeg også, hvis der kunne være nogle lydeffekter inde over, når man spiller.

I: Nogle lydeffekter.

A1: Ja.

I: Hvad kunne det være for nogle lydeffekter?

A1: Ligesom hvis man tog palmen og ((lyd fra palmen))

A2: Ja, eller en havlyd.

I: Okay. Er der noget I har arbejdet med, eller som I tænker det har vi ikke fået sagt, eller det har vi ikke fået snakket om?

A1: Nej::

A2: Det tænker jeg ikke

I: Okay, det er bare i orden.

Bilag 3

Provstier og provster

- A: Aalborg Vestre Provsti : Gerda Kirstine Neergaard Jessen: gnj@km.dk
- B: Bispebjerg- Brønshøj Provsti: Johanne Haastrup: jost@km.dk
- F: Fredericia Provsti: Børge Munk Povlsen: bmp@km.dk
- G: Gentofte Provsti: Peter Birch: pbp@km.dk
- H: Hadsund provsti: Carsten Bøgh Pedersen: cabp@km.dk
- I: Ikast- Brande provsti: Poul Erik Knudsen: pekn@km.dk
- J: Jammerbugt provsti: Folmer Toftdahl-Olesen: fto@km.dk
- K: Kalundborg provsti: Karin Bundgaard Nielsen: kbn@km.dk
- L: Langeland og Ærø provsti: Trille Brink Westergaard: tubw@km.dk
- M: Middelfart provsti: Peter Lind: pli@km.dk
- N: Nørrebro provsti: Per Vibskov Nielsen: pvn@km.dk
- O: Odense Sankt Knuds provsti: Ulrika Regina Ljung: url@km.dk
- R: Rebild provsti: Holger Lyngberg: hly@km.dk
- S: Sønderborg Provsti: Anne Margrethe Raabjerg Hvas: amrh@km.dk
- T: Tryggevælde provsti: Mette Moesgaard Jørgensen: memj@km.dk
- V: Viborg domprovsti: Thomas Frank: tofr@km.dk
- Å: Aarhus domprovsti: Poul Henning Bartholin: phb@km.dk

Bilag 4

Minde 1

Jeg har været sognepræst i Hanstholm i 31 år.

Naturligvis har jeg levet med en konstant konfrontation med, at mange mennesker hverken interesserer sig for eller ved noget om kristendom.

Men et enkelt eksempel vil jeg fremhæve.

Det er et sted mellem fem og ti år siden og scenen er vores sognegård til konfirmationsforberedelse:

I forbindelse med at præsten underviste om kødets opstandelse og det evige liv, spurgte en konfirmand lettere desorienteret:

”Bliver vi så zoombier?”

Præsten forsøgte naturligvis at forklare om opstandelsesforestillingerne i NT og i kirken.

Det, der slog præsten som et eklatant eksempel på traditionstab, var, at end ikke forestillingen om opstandelse i Paradis var til stede som en almen baggrund.

Bilag 5

Minde 2

Mand

53 år

23 år som præst

Tirsdag d. 11. september 2001

Han stod foran 22 konfirmander fra den lokale folkeskole.

Han havde været præst i 5 år.

2. gang i konfirmandforberedelsen plejede han give dem en lille test – blot for at se, hvad konfirmanderne vidste om kristendommen og kirken.

Han udleverede quizzen til dem sammen med en blyant, og de gik i gang. Dette hold af konfirmander vil gerne arbejde med en opgave, så der var helt stille, mens de skrev. Der var 20 spørgsmål. Hvor blev Jesus født? Hvor voksede han op? Hvor døde han? Sådant nogle helt basis-spørgsmål.

Der blev dog efterhånden en vis uro, han kunne se, at de ikke rigtigt kunne svare, så de begyndte at kigge rundt i lokalet og på hinanden. De begyndte at hviske til en bestemt konfirmand, han gik ud fra, at det var kloge-aage, de håbede kunne hjælpe ham. Præsten sagde, at det var en individuel opgave og der skulle være helt stille. "Hvis I ikke kan svare, så lad spørgsmålet stå ubesvaret", sagde han.

10 minutter efter var alle færdige – de fleste før.

Han tog alle besvarelsener og begyndte at læse dem igennem. Det var hurtigt gjort. De fleste var mere eller mindre blanke. Nogle havde forsøgt sig med vilde gæt.

En af de 22 havde 4 rigtige, to havde 3 rigtige, og de fleste havde 0 eller 1.

Han gennemgik spørgsmålene med klassen. De vidste noget om skabelsen, Adam/Eva og Noah fra skolen, men ikke noget om Jesus. De havde ikke haft det i skolen, og der var aldrig nogle derhjemme, der havde talt om Gud eller Jesus med dem. Det sagde de.

Da slog det præsten, at i hvert fald i hans by var der mere eller mindre blank skærm. Der var ingen kristen religion – hverken som tanke eller som praksis.

Bilag 6

Minde 3

Den første gang efter sommerferien, hvor den lokale efterskole kom i kirke. Tilfældigvis til Allehelgen med navneoplæsning. De unge mennesker havde ingen forståelse for kirken som et helligt rum og ingen forståelse for at der var folk, der enten var i sorg eller var i gang med at bearbejde sorg på denne specielle søndag. De ville ikke, til trods for flere venlige henvendelser, tage deres hatte af, de blev siddende under bibellæsninger og kun efter meget specifikke henvendelser fik vi dem op at stå til navneoplæsningen. Den basale mangel på indlevelsesevne og empati var overraskende.

Den mest markante oplevelse af skredet i forståelsen af hvad kristendommen faktisk indebærer, kom til en samtale med en dåbsmor, der mente, at det var god kristen skik, at de afdøde slægtninge blev reinkarneret i de nye babyer i familien. "Lille NN opfører sig som sin bedstemor på alle punkter!" Dåbsmoderen ønskede en ankerkendelse fra præsten, da hun jo havde forstået netop dette gode kristne budskab om ånd, sjæl og genopstandelse. Præsten var målløs.

En anden markant ændring er den uvidenhed, som konfirmander, brudepar og dåbsforældre i særdeleshed fremviser på salmeområdet. For det første kender de ingen salmer, er man heldig at sidde med spejdere, kan de som regel nævne et par stykker, der også står i spejdersangbogen, og går man dem lidt på klingen kender de nok også 'I Østen Stiger Solen Op', 'Et Barn Er Født' og 'Dejlig Er Jorden', men til gengæld tror mange også at 'Livstræet' og 'Kære Linedanser' står i Salmebogen. Den basale salmekendskab er stærkt for nedadgående.

Det er en gentagen oplevelse, at folk efter en gudstjeneste med barnedåb kommer til præsten og mumler noget om, at det var rart at gå i kirke, tænk at det kan være sådan, gid det var så hyggeligt hver gang, det var slet ikke kedeligt osv. Man fornemmer stærkt, at de ikke har for vane at gå i kirke og faktisk ikke har begreb skabt om, hvad der sker, hverken ift. ritualer eller ift. de forskellige tiltag og arrangementer, der afholdes i

kirken ud over søndagshøjmessen. Blot det, at man ved barnedåb er nødt til at bruge en lang række regibemærkninger for at gøre gudstjenesten forståelig for de - og her bruges ikke ordet kirke-fremmede, men - de kirke-ligegyldige. Dem, der kommer af pligt, men ikke af interesse. De fleste tror, det er kedeligt og at der kun kommer tre pensionister om søndagen. Når det faktisk er lige modsat, at der ofte sidder en stor og blandet skare af mennesker, der både synger frejdigt med, nyder at være der og ved, hvad der sker. *Sådan er det hver søndag, kære ven, det er ikke kun fordi I kommer til barnedåb!*

Bilag 7

Minde 4

Præst siden 2001

Havde du spurgt den lille dreng, Kim fra Odense, meget teologiske spørgsmål, så ville han have svært ved at svare på et meget nøgternt og videnskabeligt plan (altså - også hans unge alder taget i betragtning). Ikke at han ikke vidste meget om kristendom - de ældre omkring ham var benovet over hvor meget han vidste om Bibelen og hvor mange bibelvers han kunne udenad. For ham var kristendom og tro ikke viden - det var liv. Det var at leve med Jesus, gå i i børneklub. Det var at gå i kirke om søndagen.

Drengen tog med sine forældre til bedemøde om onsdagen sammen med folk fra frikirker og andre godtfolk. Og ja, hvis der var et møde i kirken, hvor hans far var kirketjener, så var han også med dér - selv til langhårede foredrag.

Men sådan var det – og for drengen var det bare sådan det var – og han var glad. Rigtig glad. For Jesus er min bedste ven og Gud er min far – og Helligånden er.... Ja, han er der også. For de er jo tre.... og en. Tjah, men det er ligesom en trekant.

Kim var og er og bliver nok en naiv dreng. Han troede på det bedste i folk – og det bedste for folk var naturligvis at være en kristen. Så selvfølgelig var man kristen. For at forstå hvor meget hans verdensbillede var præget af kristendommen, kan det nævnes at han ret højt op i alderen mente at vejrmændene til sidst i TV-avisen måtte være et utroligt kristent menneske. Og at han lige havde været ude bagved og bede til Gud, der så havde fortalt ham, hvordan vejret bliver i morgen. For hvordan kunne han ellers vide det? Stor var min undren, da jeg så ved en lejlighed hørte denne nyhedsspeaker bande.... Hvordan kunne det hænge sammen?! I kirken var der en aktiv FDF og FPF-kreds – og en dag spurgte han en af spejderlederne, Helle, da han mødte hende i Føtex: "Hej Helle, hvorfor var du ikke i kirke i søndags?". Helle svarede tilbage: "Man skal da ikke gå i kirke hver søndag". Kims forældre fortalte bagefter at hans ansigt lyste op i et kæmpe spørgsmålstejn – det kunne han ikke forstå.

Han holdt dog stadigvæk fast på: Folk var kristne! Og til det kom så modifikationen: Indtil det modsatte var bevist. Og det med kirkegang var stadigvæk vigtig. Selvfølgelig gik man i kirke. Han havde naturligvis hørt folk bande og havde også mødt og talt med drankerne nede på bænken i parken omkring kirken.

Så det var begyndt at gå på for ham, at det måske var sådan, at man skulle sige, at det var modsat: At man ikke var kristen indtil det modsatte var bevist. Og han begyndte også at opdage, at ikke alle så på det med ægteskab og det mærkelige sex, der skulle foregå indenfor ægteskabet, på samme måde som de selv gjorde derhjemme. I huset over for kirken i Odense, Sdr. Boulevard nummer 14, skete der vist noget, der var både spændende og forkasteligt. Der var

i hvert fald en jævn strøm af mænd, der kom og gik. De venner, han hang ud med, kaldte det for et bordel.

Han kunne nok mærke, at der var et skred – det blev vist ikke tolket som et skred i den lille drengs verdensbillede, at det altid havde været sådan – for ham var det vist mest hele verden, der ændrede sig fra det gode til det nuværende.

I fjernsynet var der på satellitkanalen TV3 et debatprogram, der hed ”Diskutabelt”. Det var med en svensk journalist, der fløj rundt i studiet og provokerede og bandede (”tsk tsk” – blev der sagt over kaffen derhjemme). Og publikum kunne finde på at stjæle mikrofonen for ikke at blive afbrudt. Det var kort sagt god fredags-underholdning. Og det er i den forbindelse, at drengen mærkede det hidtil største skred.

Han havde før hørt at der var mænd, som ”lå med” mænd og kvinder, der ”lå med” kvinder. Til bedemødet om onsdagen blev sådanne emner taget op – og der var det helt klart sat i stærk sammenhæng med ”de sidste tider” – når Jesus kommer igen.

For den lille dreng Kim, der nu var blevet teenager på 14 år og havde skiftet børneklubben ud med teen-klubben, der var den 26. maj 1989 starten på de sidste tider. De tider, hvor verden skal blive rigtig grim, før den kan blive god igen. Det var en varm maj – for om aftenen, inden han gik i seng – stillede han sig og kiggede ud ad vinduet og synes verden var blevet et grumt sted at leve. Det er min stærkeste og vel også første rigtige minde om ”en aftagende /manglende viden om kristendommen/kendskabet til kirken”.

Jeg kan tidsfæste begivenheden så nøjagtig, for det var netop den dag, da politikerne vedtog loven om registrerede partnerskab. Der var debat i ”Diskutabelt” om emnet – der stod kakaomælk på bordet og kage piben blev lagt i askebægeret – og der blev himlet med øjnene. Der blev sagt ”tsk tsk”. Sådan var det hver fredag. Men denne fredag var der virkelig noget på spil. Diskussionen bølgede frem og tilbage – der var folk, der var klædt ud i mærkeligt tøj og følelserne var virkelig uden på tøjet. Det var et spørgsmål om ”for eller imod” den nye lov, der netop var blevet vedtaget.

Drengen var vildt oprevet – dels over at loven var blevet vedtaget i et kristent land med kors i flaget – og dels over at folk i studiet viste så lille forståelse for hvad der var sandheden. Der var to mænd og to kvinder, der kyssede – og folk jublede og den svenske journalist sagde: ”Der kommer mere efter disse reklamer – hæng med”. Og det gjorde vi så.

Jeg havde godt fundet ud af, at jeg nok ikke skulle forvente meget kristendom i sådan et program – derfor var det endnu stærkere, da der var en præst i præstekjole med i programmet. Han var godt nok afsat af ”Knirkeministeriet”, fordi han ikke ville bede for Dronningen om søndagen, så hans krave var lavet af en paptallerken. Men han var præst. Og han stod og talte med spyttet hængende ud af munden om hvordan det endelig var på tide, at bøsser og lesbiske fik denne rettighed og at ”vi som kirke havde sovet i timen – nu gjaldt det om at følge folket”. Og der var

jubel i hele studiet – og præsten lagde hænderne oven på to lesbiske kvinder og lyste velsignelsen over dem, og folk jublede – og så var der reklamer. Og vi himlede op – ”tsk tsk” – ”det kan han ikke mene”. Og selv kakaoen mistede sin smag.

Det var det sidste den aften at præsten med paptallerkenen fik – han forsøgte at få mikrofonen, men forgæves – men kammeraet havde ham fra tid til anden i søgelyset – og drengen gyste. Hvordan kan han være præst?! Hvordan kan han sige, at han er kristen?

Journalisten opsummerede aftenens debat – kom med en provokation, der fik hele studiet til at hyle af ham – og så løb han ud.

Kim var chokeret! Han stod i sit blåstribet nattøj og kiggede ud af vinduet indtil sit værelse. Det var en lun maj – en lun fredag-aften. Ja, han synes faktisk at det var lidt klam, sådan som om der var uvejr i luften, tordenvejr. Himmelen var mørkere end den plejede – men der var mere stilhed end der plejede i Odense. Han tænkte at hele Odense sikkert havde siddet og set TV3 og nu sundede sig oven på debatten. Eller var det de sidste tider?

Danmark havde forandret sig – man havde ikke bare vist en aftagende/manglende viden om kristendommen, men man havde sendt landet i retningen af dommedag uden Jesus. Det gjorde ondt! Drengen var ikke bange – han var nok mere chokeret. Og urolig. Drengen sagde: ”Må Gud være med Danmark” og så trak han gardinerne for og lagde sig hen i sin seng.

Både uvejret og dommedag udblev.

Bilag 8

Interviewguide

Vi er samlet her, og jeg er glad for, at I vil hjælpe mig.

Jeg er ved at skrive en opgave om det 21. Århundredes kristne kompetencer inden for kirken, og har i første omgang spurgt nogle præster, om hvilke minder de har, når de mødes med mennesker, unge som gamle, der ikke har helt styr på Biblen, og det er især i det Ny Testamente der er problemer, så

(Åbningsspørgsmål): allerførst vil jeg bede jer notere notere nogle stikord om, hvad I ved/ kan huske fra Ny testamente, og om Jesus.

- Har I nogle yndlingshistorier fra ny testamente?
- Hvorfor er det du kan huske den?
- Har I Kristendomskundskab lige nu i skolen, eller har I haft det, eller skal I have det til foråret?
- Hvad er det sidste du kan huske fra da du havde om kristendom
- Hvad kan man gøre, for at få indlært ny testamente bedre?
- Nu vil jeg godt vise jer formidling via forskellige digitale platforme fra andre trossamfund, og så er jeg interesseret i at høre, hvad I synes om de forskellige måder, at formidle på. Ikke om indholdet, men mere formidlingen
 - Ting de skal prøve: vr briller med jesus fødsels/fristelse i ørkenen
 - Se appen fra mormonerne der giver daglige næstekærligheds”udfordringer”
 - Dagens ord app
 - Kirkekalenderen
 - Adventskalender fra den tyske kirke
 - Podcast om uge katolske
 - Se folkekirkens youtubekanal
 - Konfiapp
 - Søndagsskolerne bibelbørnewapp
- Husk at spørg, hvad de synes om de forskellige ting de ser hos de forskellige grupper.
- Hvad tænkte I på, da I så de to formidlingsformer I lige har set?
- Hvad lærte I af det I lige har set/hørt

Hvorfor - hvorfor - hvorfor - hvorfor - hvorfor????? Spørg spørg spørg

- Hvordan kunne man via internet, hjemmesider, så det kunne tiltale menneske.

Post it brainstorm: Hvis I skal finde på nye måder, den danske folkekirke ville kunne formidle læren om Jesus , hvordan ville I så gøre det? Og hvordan kan det gøre kirken bedre?

- Spørge konfirmanderne hvordan jeg motiverer dem om at fordybe sig og lære mere om kristendommen.

-
- Hvordan kan man gøre det ny testamente så sjovt, at I bliver motiverede til at lære om det?
 - Hvilket digitalt medie skal det være? Chat? Video?
Baseret på det kan jeg komme med et forslag til det.
 - Har man brug for at få at vide, at man gør det godt/løser en opgave på en bestemt måde.
 - Skal man få noget for at lære, eller skal det være oplysende?
 - Kan man fylde for meget ind i det digitale medie?
 - Hvad nu, hvis det bliver for kedeligt?
 - Hvordan forhindrer man ældningen af det digitale medie?
 - Skal man forhindre at det digitale medie forældes?
 - Hvorfor tror I, at det lige er Ny testamente folk ikke ved/husker så meget fra?
 - Hvordan sikrer man, at der er læring til både den der lærer gennem musik, læsning, hørelse og kroppen?
 - Er der noget som I har arbejdet med, som I tænker vi ikke har været inde på?